

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana
gp.mizs@gov.si

Številka: 007-352/2013/

Ljubljana, 4. 5. 2016

EVA 2013-3330-0154

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne sprejela:

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu (EVA 2013-3330-0154) in ga posreduje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po rednem postopku.

mag. Darko Krašovec
GENERALNI SEKRETAR

Priloge:

- predlog sklepa Vlade RS
- predlog zakona

Prejmejo:

- IPP - Ministrstvo za finance
- IPP - Služba Vlade RS za zakonodajo
- IPP - Ministrstvo za javno upravo
- IPP - Ministrstvo za zdravje
- IPP - Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- IPP - Ministrstvo za kulturo
- Nacionalna agencija za kakovost v visokem šolstvu
-

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- dr. Tomaž Boh, državni sekretar Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport,
- dr. Stojan Sorčan, generalni direktor Direktorata za visoko šolstvo (MIZŠ)

dr. Erika Rustja, vodja Sektorja za visoko šolstvo (MIZŠ)

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

Delovna skupina za pripravo novele Zakona o visokem šolstvu:

- prof. dr. Dragan Marušič, Rektorska konferenca,
- prof. dr. Lučka Lorber, Rektorska konferenca,
- prof. dr. Ivan Svetlik, Univerza v Ljubljani,
- prof. dr. Danilo Zavrtanik, Univerza v Novi Gorici,
- Branimir Štrukelj, SVIZ
- prof. dr. Marko Marinčič, sindikat Pergam,
- Jelena Štrbac Nemeč, Študentska organizacija Slovenije,
- Žiga Schmidt, Študentska organizacija Slovenije,
- Tatjana Debevec, NAKVIS,
- dr. Matej Avbelj, dr. Matjaž Škrabar, Skupnost samostojnih visokošolskih zavodov,
- akad. prof. dr. Franc Forstenič, SAZU,
- dr. Jernej Zupanc, Mlada akademija,
- dr. Andrej Friedl, GZS, ICC,
- dr. Metka Mencini Čeplak, Komisija za ženske v znanosti

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica za izobraževanje, znanost in šport,
- dr. Tomaž Boh, državni sekretar na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport,
- dr. Stojan Sorčan, generalni direktor Direktorata za visoko šolstvo na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport

5. Kratek povzetek gradiva:

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu zasleduje šest ciljev, ki so ključne predpostavke sodobnega in odzivnega visokošolskega sistema, kot ga določa tudi Nacionalni program visokega šolstva 2011-2020 in sicer vzpostavitev predvidljivega in stabilnega sistema financiranja visokega šolstva, odprtost sistema v mednarodno okolje (odprtost navzven in navznoter), prilagodljivost sistema oz. povečanje fleksibilnosti študijskih programov, vzpostavitev inkluzivnega sistema upravljanja visokošolskih zavodov, spremljanje zaposljivosti diplomantov in zmanjšanje osipništva študentov, hitro vključevanje na trg delovne sile in skrajševanje časa študija. Skupna točka vseh ključnih ciljev je spodbujanje in vzpostavljanje kakovosti visokošolskih zavodov, temelječe na raziskovalni odličnosti, sodelovanju z zunanjim okoljem ter vpetosti v mednarodne tokove in hkrati večja avtonomija.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none">- nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja- razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna- razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
3330 MIZŠ	3211-11-0003 Dejavnost visokega šolstva	573710 Dejavnost visokega šolstva	244.534.572,00	
3330 MIZŠ	3211-11-0003 Dejavnost visokega šolstva	573710 Dejavnost visokega šolstva		267.085.105,21
SKUPAJ			244.534.572,00	267.085.105,21
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

OBRAZLOŽITEV:

Na področju financiranja študijske dejavnosti predlog novele zakona določa, da sredstva za študijsko dejavnost sestavljajo sredstva za temeljni steber financiranja (v nadaljnjem besedilu: TSF) in razvojni steber financiranja (v nadaljnjem besedilu: RSF; RSF predstavlja največ 3 % vseh sredstev, namenjenih za študijsko dejavnost v proračunu Republike Slovenije) in se kot skupna sredstva za zavode (integralno financiranje) zagotovijo v državnem proračunu. Proračunska sredstva za študijsko dejavnost se zagotavljajo v višini 1 % BDP. Finančna ocena BDP za prvo štiriletno pogodbeno obdobje, tj. do leta 2020, je tako 20 mio letno (do leta 2017 so upoštevani podatki UMAR iz Jesenske napovedi, od leta 2018 je nominalni BDP izračunan na podlagi indeksa 2017/2016).

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev**8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:**

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA

(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport ter na spletnem portalu e-demokracija in sicer 26. 2. 2016. Do roka za oddajo mnenj (21. 3. 2016) je bilo posredovanih 40 predlogov s strani ministrstev, študentskih organizacij, visokošolskih zavodov, sindikatov idr., ki so bile objavljene na spletni strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

Predstavitev sodelovanja javnosti je podrobneje obrazložena v točki 7. Priloge 3 tega gradiva.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA

dr. Maja Makovec Brenčič
MINISTRICA

ZAKON

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VISOKEM ŠOLSTVU-REDNI POSTOPEK
I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Visoko šolstvo je eden od ključnih dejavnikov družbenega razvoja. Temeljna vloga visokošolskega izobraževanja v družbi je tesno povezana s krepitvijo in opolnomočenjem državljanov za osebni razvoj, poklicno kariero in aktivno državljanstvo ter za duhovni, socialni, umetniški in kulturni ter gospodarski razvoj skupnosti. *Resolucija o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011 – 2020* (v nadaljevanju: ReNPVŠ) zato postavlja visoko šolstvo v jedro razvojnih ambicij Republike Slovenije ter opredeljuje znanje kot javno dobro in visoko šolstvo kot javno odgovornost. »Osnovni cilji slovenskega visokošolskega prostora v letu 2020 so kakovost in odličnost, raznovrstnost ter dostopnost s podpornimi instrumenti internacionalizacije, diverzifikacije, študijske strukture in financiranja visokega šolstva. Kakovost bo vsem omogočala mednarodno primerljivo in priznano visokošolsko izobrazbo, zaposljivost in mobilnost v evropskem prostoru ter širše; socialna razsežnost bo omogočala pravičen dostop do visokega šolstva in neovirano dokončanje študija; raznovrstnost prinaša raznolikost vrst in poslanstev institucij ter študijskih programov za doseganje vseh osnovnih ciljev visokega šolstva.«¹

Podobno tudi *Strategija Evropa 2020*² postavlja znanje v središče prizadevanj Evropske Unije za doseganje pametne, trajnostne in vključujoče rasti, ki ga Evropska komisija podpira z znatnim povečanjem proračuna, namenjenega naložbam v izobraževanje, raziskave in inovacije. Evropski visokošolski prostor se srečuje z resnimi izzivi: trajajočo gospodarsko in socialno krizo, dramatičnimi stopnjami brezposelnosti, večjo marginalizacijo mladih, demografskimi spremembami, novimi migracijskimi vzorci, napetostmi znotraj in med državami, ekstremizmom in radikalizacijo. Po drugi strani večja mobilnost študentov in osebja spodbuja medsebojno razumevanje, medtem ko hiter razvoj znanja in tehnologije, ki vpliva na družbe in gospodarstva, igra vse pomembnejšo vlogo pri preobrazbi visokega šolstva in raziskovanja.«³

Strateško spreminjanje vlog visokošolskih sistemov v družbi se mora odražati zlasti v spremenjenih normativnih določilih, ki morajo omogočiti večji vpliv visokega šolstva na spremembe v družbi tudi v Sloveniji. ReNPVŠ določa, da je za uveljavitev njenih ključnih ciljev potrebno zagotoviti primerne zakonske podlage in finančna sredstva. Evalvacija ReNPVŠ, ki jo je v letu 2016 opravil Svet za visoko šolstvo Republike Slovenije je pokazala, da je bilo njeno izvajanje v obdobju 2011-2015 nezadovoljivo predvsem zaradi neprimernih zakonskih podlag in premajhnih finančnih sredstev. Izzivi, ki jih ReNPVŠ in Strategija 2020 predstavljajo za slovenski visokošolski prostor zato terjajo nujne in premišljene zakonodajne spremembe na tistih področjih visokošolskega sistema, katerih učinki bodo pričeli odpravljati osnovnih vzroke strukturnih neskladij v slovenskem visokem šolstvu.

Novela Zakona o visokem šolstvu se zato dotika tistih ključnih elementov slovenskega visokošolskega sistema, katerih spremembe bodo pozitivno vplivale na odpravo ključnih strukturnih neskladij, ki imajo dolgoročne posledice na zagotavljanje finančne vzdržnosti in učinkovitosti ter kakovosti in odprtosti visokošolskega sistema v Sloveniji.

¹ NPVŠ, str. 12

² Sporočilo Komisije, Evropa 2020, Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast, Bruselj, 3.3.2010, COM (2010) 2020 konč.

³ Erevanski ministrski komunike, 2015

V procesu javne razprave in postopkih priprave predloga novele Zakona o visokem šolstvu (v nadaljnjem besedilu: ZViS) je ministrstvo identificiralo ključna področja za spremembo obstoječega ZViS zlasti v zakonski neurejenosti proračunskega financiranja visokega šolstva, težnji po večji kulturi kakovosti visokošolskih zavodov, pomembnosti mednarodne odprtosti visokošolskih zavodov, presplošnih pogojih za ustanavljanje visokošolskih zavodov, bolj vključujočem sistemu upravljanja visokošolskih zavodov in večji povezljivosti visokega šolstva s trgom delovne sile. Vsak od zgoraj navedenih elementov je tesno povezan s celotnim sistemom visokega šolstva v Sloveniji, ki v skladu s cilji ReNPVŠ in zaključki Odločbe Ustavnega sodišča iz leta 2011 terja celovito sistemsko ureditev tega področja, zlasti v razmerju do definiranja javne službe v visokem šolstvu in raziskovalno-razvojni dejavnosti. Pristojno ministrstvo za visoko šolstvo bo to vprašanje uredilo v letu 2017, in sicer po zagotovitvi nujnih pogojev za delovanje visokošolskih zavodov v skladu s predlogi iz te novele ZViS.

Zakonska neurejenost proračunskega financiranja visokega šolstva je eden od ključnih razlogov za njegovo zakonsko ureditev. Četrty odstavek 73. člena ZViS namreč premalo pregledno in jasno določa način financiranja visokošolskih zavodov, zlasti višino sredstev za visokošolsko izobraževanje, kar povzroča nestabilnost in nepredvidljivost proračunskega financiranja visokega šolstva, s čimer je lahko ogrožena ustavno zagotovljena avtonomija državnih univerz in visokošolskih zavodov. Po mnenju Ustavnega sodišča mora biti način financiranja v zakonu urejen tako, da državne univerze in državne visoke šole že na podlagi zakona lahko predvidijo obseg finančnih sredstev, ki jih lahko pridobijo. Le na tak način sta jim lahko zagotovljeni finančna stabilnost in varnost. Poleg tega pa mora ureditev zagotavljati neodvisnost od vsakokratne izvršilne veje oblasti kakor tudi neodvisnost prek finančnega vzvoda od morebitnih zunanjih političnih, gospodarskih in drugih zasebnih interesov.

Kultura kakovosti v slovenskem visokem šolstvu je zaradi systemske ureditve procesov zagotavljanja kakovosti preveč vezana na evalvacijske in akreditacijske postopke, ki se izvajajo v okviru Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu (v nadaljnjem besedilu: NAKVIS). Izhajajoč iz Evropskih standardov in usmeritev za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu⁴ in iz ReNPVŠ je potrebno okrepiti kulturo kakovosti na institucionalni ravni, povečati odgovornost visokošolskih zavodov za spremembe študijskih programov in uveljaviti večjo vlogo institucionalnih evalvacij in akreditacij. S polnopravno vključitvijo NAKVIS na seznam Evropskega združenja agencij za kakovost v visokem šolstvu (European Quality Assurance Register for Higher Education; v nadaljnjem besedilu: EQAR) in evropsko organizacijo za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu (ENQA) smo v Sloveniji izpolnili vse pogoje za prehod od programskih k institucionalnim akreditacijam, ki bo dolgoročno okrepil avtonomnost in odgovornost visokošolskih zavodov pri krepitevi kulture kakovosti v slovenskem visokošolskem prostoru.

Mednarodna odprtost visokošolskih zavodov je v Sloveniji premajhna saj po vsem empiričnih kazalnikih občutno zaostajamo za drugimi v svetu. Odprtost visokošolskih zavodov v mednarodni prostor je ključna za njihov razvoj, saj je bistven element njihove kakovosti. ReNPVŠ določa, da bo Slovenija postala privlačna destinacija za visokošolski študij ter za pedagoško, raziskovalno in strokovno delo tujih študentov in strokovnjakov, kar pomeni da se naj bi delež tujih državljanov med študenti, visokošolskimi učitelji, sodelavci in raziskovalci do leta 2020 bistveno povečal, ta da bo skupaj z mednarodnimi aktivnostmi zagotavljal mednarodni značaj slovenskih visokošolskih zavodov. Za doseganje vrhunske kakovosti, internacionalizacije in mednarodne

⁴ <http://www.enqa.eu/index.php/home/esg/>

⁵ Spodbujanje rasti in delovnih mest – Program za posodobitev evropskih visokošolskih sistemov, Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru Regij, Bruselj, 20.9.2011, COM(2011) 567 konč.

⁶ NPVŠ, str. 32

privlačnosti bi visokošolski zavodi morali izvajati študijski proces tudi v tujih jezikih. Pri tem bo moral biti zagotovljen razvoj slovenskega jezika in terminologije v visokem šolstvu in znanosti tudi z dostopnostjo študijskih vsebin v slovenskem jeziku. Visokošolski zavodi bodo ponujali podporo svojim študentom in osebju za tuje jezike ter študentom in osebju iz tujine za slovenski jezik.

Pogoji za ustanavljanje in delovanje univerze in drugih visokošolskih zavodov morajo zagotavljati doseganje minimalne kritične mase zlasti na kadrovskem, raziskovalnem, disciplinarnem in infrastrukturnem področju. Zaradi bolj transparentnih in vnaprej predvidljivih postopkov ustanavljanja ter ponovnega akreditiranja visokošolskih zavodov je pomembno, da zakon natančneje določa osnovne pogoje za delovanje različnih vrst visokošolskih zavodov.

Po sedanji ureditvi so visokošolski zavodi lahko začeli opravljati dejavnost z vpisom v razvid visokošolskih zavodov, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo. Menimo, da gre za nepotrebno podvajanje administrativnih postopkov, zato smo v predlogu novele ZViS predlagali brisanje naknadnega ugotavljanja pogojev za začetek dela in opravljanje dejavnosti. Visokošolski zavodi bodo po predlagani noveli ZViS lahko pričeli z delovanjem s pravnomočnostjo odločbe o akreditacijskem postopku visokošolskega zavoda. S tem povečujemo odgovornost NAKVIS in skrajšujemo čas administrativnih postopkov.

Trenutni upravljavski modeli visokošolskih zavodov so premalo vključujoči za nekatere manj zastopane družbene skupine v akademski skupnosti (na primer: raziskovalci z nižjimi nazivi ter drugo osebje). Zlasti pomembna je okrepljena vloga vseh deležnikov akademske skupnosti pri volitvah rektorja in dekanov, ki naj bi imeli večjo vlogo pri upravljanju visokošolskih zavodov, vendar v skladu z njihovo avtonomijo in institucionalnimi predpisi.

Razmerje med visokim šolstvom in trgom dela ter zaposlovanje je neusklajeno in premalo povezano. V Poročilu o razvoju 2015 (UMAR, 2015, str. 36-38) je na primer izpostavljen neusklajen vpis v terciarno izobraževanje s potrebami podjetij, problem zaposlovanja terciarno izobraženih, skromen napredek na področju kakovosti terciarnega izobraževanja za doseganje večje konkurenčnosti gospodarstva ipd. V noveli ZViS zato urejamo pravne podlage za namene analiziranja zaposljivosti diplomantov in uvajamo kriterij zaposljivosti diplomantov v enega od elementov financiranja študijske dejavnosti.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

ReNPVŠ postavlja ambiciozne cilje za modernizacijo slovenskega visokošolskega prostora, ki terja sprejem celovite področne zakonodaje z ustreznim normativnim okvirjem. Novela ZViS zasleduje pet ključnih ciljev, ki so ključne predpostavke sodobnega in odzivnega visokošolskega sistema, kot ga določa ReNPVŠ. Cilji, ki jim sledi novela ZViS so:

- Vzpostavitev predvidljivega in stabilnega sistema financiranja visokega šolstva;
- Odprtost sistema v mednarodno okolje;
- Prilagodljivost sistema oz. povečanje fleksibilnosti študijskih programov;
- Vzpostavitev inkluzivnega sistema upravljanja visokošolskih zavodov;
- Spremljanje zaposljivosti diplomantov
- Zmanjševanje osipništva, hitro vključevanje na trg delovne sile in skrajševanje časa

študija

Skupna točka vseh petih ključnih ciljev je spodbujanje in vzpostavljanje kakovosti visokošolskih zavodov, temelječe na raziskovalni odličnosti, sodelovanju z zunanjim okoljem ter vpetosti v mednarodne tokove in hkrati večja avtonomija visokošolskih zavodov.

2.2 Načela

Izhodišče novele je načelo zakonitosti, saj v zakonu urejamo sistem financiranja študijske dejavnosti, ki je bil predhodno neustrezno urejen v uredbi, kar je bil eden od ključnih očitkov Ustavnega sodišča. S celovitejšo zakonsko dikcijo odpravljamo to pomanjkljivost in določamo pregleden sistem določanja proračunskih sredstev za študijsko dejavnost med posameznimi visokošolskimi zavodi v skladu s kazalniki, ki omogočajo stabilnost, konkurenčnost in razvojnost študijske dejavnosti na visokošolskih zavodih.

Načelo transparentnosti je uvedeno z jasno opredeljenimi kazalniki, ki bodo uporabljeni za izračun proračunskih finančnih sredstev za študijsko dejavnost. Kazalniki bodo tudi osnova za spremljanje dela visokošolskih zavodov. Hkrati je transparentno vzpostavljen tudi sistem za dodelitev sredstev razvojnega stebra, ki ne spodbuja vseh institucij k razvijanju istih prvin, temveč na osnovi sprejetih nacionalnih ciljev v ReNPVŠ spodbuja k diverzifikaciji prostora in postavljanju ambicioznih razvojnih ciljev na ravni institucij.

Načelo uspešnosti in učinkovitosti: na podlagi zgoraj omenjenih mehanizmov bo namreč jasno mogoče izmeriti uspešnost uresničevanja zastavljenih ciljev v temeljnem in razvojnem stebru financiranja in hkrati meriti tudi učinkovitost delovanja s poudarkom na kakovosti ter pedagoški in znanstvenoraziskovalni odličnosti. V kolikor bo učinkovitost ali uspešnost nezadovoljiva so jasno določeni mehanizmi za zmanjševanje sredstev v variabilnem delu sredstev za študijsko dejavnost. Vendar so tudi ti mehanizmi postavljeni na način, da institucije spodbujajo k večji aktivnosti in odpravi pomanjkljivosti in niso usmerjeni k neposrednemu zmanjševanju sredstev v fiksnem delu sredstev za študijsko dejavnost.

Načelo samostojnosti in odgovornosti se kaže v povečanju avtonomnega odločanja visokošolskih institucij. Predvsem na področju študijskih programov in njihovega spreminjanja oz. prilagajanja. Posebna odgovornost institucij je tudi skrb za razvoj slovenščine kot znanstvenega in strokovnega jezika.

2.3 Poglavitne rešitve

a) *Vzpostavitev predvidljivega in stabilnega sistema financiranja visokega šolstva*

Skladno z odločbo ustavnega sodišča novela prinaša predvidljiv in transparenten način dodeljevanja sredstev za financiranje študijske dejavnosti. Novela zasleduje cilj rasti sredstev ob hkratnem upoštevanju makroekonomskega okolja in zasledovanja izpolnjevanja ciljev fiskalnega pravila. Hkrati je ustrezno vključena varovalka ohranjanja nominalne rasti sredstev preteklega leta, s čimer je zagotovljena stabilnost in omogočeno načrtovanje aktivnosti najmanj za obdobje trajanja pogodbe (predvideno 4 leta).

Ustavna odločba iz leta 2011 nalaga, da je potrebno urediti stabilnost financiranja visokega šolstva. Z novelo se stabilnost financiranja študijske dejavnosti določa za štiri letno obdobje ter se zagotavlja z določitvijo ciljne vrednosti proračunskih sredstev, ki se namenajo za študijsko dejavnost, in sicer v višini 1 % BDP. Dodatno se uvaja koncept razvojnega stebra financiranja, katerega sredstva so namenjena spodbujanju razvoja študijske dejavnosti na področjih kakovosti študija, mednarodne odprtosti, prenosa znanja, znanstvenoraziskovalne in umetniške

ustvarjalnosti ter krepitvi socialne dimenzije študija.

Na ravni posameznega zavoda je sistem financiranja oblikovan na način, da zagotavlja stabilnost ter hkrati v določenem delu korigira tudi drastične padce v obsegu dejavnosti. V variabilnem delu temeljnega stebra pa spodbuja aktivnosti, ki so sestavni del odličnega akademskega okolja in ki omogočajo institucijam uravnotežen razvoj med elementi. Takšen način financiranja omogoča različne usmeritve institucij, brez nevarnosti da bi zato trpelo njihovo financiranje.

Uvedba razvojnega stebra prinaša instrument nadaljnega profiliranja institucij na področjih, ki so pomembna za strateški razvoj institucij in nacionalnega sistema visokega šolstva. Sistem pogajanj prinaša t.i. »performance based« elemente v sistem financiranja visokega šolstva, kar je tudi eden ključnih trendov evropskega visokošolskega prostora.

b) Odprtost sistema v mednarodno okolje

Neizpodbitno dejstvo je, da je odprtost visokošolskega prostora ena ključnih predpostavk njegove odličnosti. To še posebej velja v relativno majhnem visokošolskem sistemu, kakršen je slovenski. Eden ključnih ukrepov v tem pogledu je odpiranje študijskih programov za tuje študente in profesorje. Mednarodna mobilnost študentov, raziskovalcev in zaposlenih ter vedno večja internacionalizacija visokošolskega izobraževanja imajo močan učinek na kakovost in vplivajo na vsa ta ključna področja razvoja nacionalnega sistema visokega šolstva. Predpogoj za to pa je možnost uporabe tujih jezikov kot jezikov izvajanja študijskega procesa. Ob hkratnem polnem zavedanju potrebe po vzpostavitvi mehanizmov, ki bodo omogočili ohranjanje in krepitev slovenščine kot strokovnega jezika, je v noveli odprta možnost z izvajanje programov v tujih jezikih. Hkrati so na več mestih v noveli vzpostavljeni mehanizmi za zagotavljanje ustreznega mesta slovenskega jezika v študijskem procesu.

c) Prilagodljivost sistema oz. povečanje fleksibilnosti študijskih programov

Kot izhaja že iz ReNPVŠ, mora biti visokošolski sistem oblikovan na način, ki omogoča ustrezno interakcijo z okoljem, zagotavlja diplomantom ustrezne veščine za prehod na trg dela ter na ta način zagotavlja družbi ustrezne kadre. Z namenom izpolnjevanja teh ciljev in skladno s trendi v prostoru EU je v noveli oblikovana rešitev, ki omogoča večjo fleksibilnost študijskih programov. Oblikovan je prehod na t.i. institucionalno akreditacijo, ki zagotavlja predvsem kakovost institucije kot celote. Ohranja pa se prva akreditacija, ki jo opravlja NAKVIS. Sistem, ki je vzpostavljen omogoča hitro prilagajanje, ki ga je mogoče izpeljati po postopkih znotraj institucije. Hkrati so vzpostavljeni varovalni mehanizmi (prva akreditacija ostaja na NAKVIS, sledljivost sprememb prek NAKVIS, izredne in vzorčne evalvacije...), ki zagotavljajo izpolnjevanje ustreznih minimalnih standardov znotraj institucij. Spreminja se tudi obdobje, za katerega je akreditacija podeljena, in sicer se za visokošolske zavode skrajša iz sedaj veljavnih sedem let na pet let.

Poseben režim je vzpostavljen za skupne študijske programe z univerzami v tujini. Tu je predvidena možnost privzema akreditacijskega postopka iz tujine, če je bil program akreditiran pri eni od institucij članic EQAR ali krajšega postopka za institucije drugih držav.

V tem kontekstu je pomemben cilj, ki ga zasledujemo v noveli tudi ta, da se aktivnosti NAKVIS v večji meri kot do sedaj, usmerijo k svetovanju in predlogom za izboljšanje kvalitete študijskih programov in manj k njihovemu sankcioniranju. V ta namen je okrepljen mehanizem vzorčnih evalvacij študijskih programov, kar bodo institucije lahko izkoristile predvsem za izboljšanje kulture kakovosti ter postopkov za zagotavljanje kakovosti.

d) Vzpostavitev inkluzivnega sistema upravljanja visokošolskih zavodov

Na podlagi zavedanja, da je akademski prostor skupnost visokošolskih učiteljev/raziskovalcev, študentov in drugega osebja, je bila oblikovana rešitev upravljalvskega modela, ki vključuje vse deležnike. Hkrati sistem pušča dovolj fleksibilnosti, da lahko institucije z notranjimi akti (statut) oblikujejo sebi najbolj primeren sistem upravljanja – volitev rektorja in dekanov.

e) *Sistem spremljanja zaposljivosti diplomantov*

K nadaljnemu razvoju visokošolskega prostora in v znanstveno-raziskovalne namene bo pripomoglo tudi spremljanje zaposljivosti študentov in diplomantov (sistem eVŠ bo spremljal, kdaj se študent oz. diplomant zaposli in kdaj preneha z zaposlitvijo, kateri poklic opravlja in vrsto zaposlitve (določen ali nedoločen čas). »Izobraževalne institucije lahko z boljšim spremljanjem poklicnih poti svojih nekdanjih študentov pridobijo dodatne informacije, ki jih lahko uporabijo pri oblikovanju programov ter povečanju njihove ustreznosti.«⁵ ReNPVŠ predvideva spremljanje zaposljivost diplomantov in druge dokaze o potrebi za obstoj študijskega programa.⁶

f) *Zmanjševanje osipništva, hitro vključevanje na trg delovne sile in skrajševanje časa študija*

Novela odgovarja tudi na temeljne izzive optimizacije študijskega procesa. Med njimi sta med najpomembnejšimi zmanjševanje osipništva (ne dokončanje študija) ter skrajševanje časa študija oz. hitrejši prehod na trg delovne sile. Novela v tem pogledu prinaša sledeče ukrepe:

- povečanje stopnje zaključka študija zaradi prilagodljivih študijskih programov (prilagajanja programov s strani zavodov);
- hitrejši prehod na trg dela zaradi prilagodljivih in aktualnih znanj, kot posledica možnosti prilagajanja študijskih programov s strani zavodov;
- nadaljnja nadgradnja sistema eVŠ, ki omogoča transparentno in ažurno spremljanje podatkov.

Za določitev sredstev so določeni konkretni kazalniki, katerih del se (za izračun v-TSF) nanaša tudi na število prvič vpisanih študentov, brez študentov prvega letnika prve stopnje in število diplomantov. Hkrati je kazalnik podprt s kazalnikom zaposljivosti diplomantov, za spremljanje česar so vzpostavljene ustrezne pravne podlage.

Uveljavljeni ukrepi predstavljajo začetek procesa vzpostavitve odzivnejšega in učinkovitejšega sistema visokega šolstva s poudarkom na kakovosti ter pedagoški in znanstvenoraziskovalni odličnosti. V novem sistemskem ZViS, katerega začetek priprave je predviden takoj po sprejemu novele bodo definirani komplementarni sistemski ukrepi (v kombinaciji z ukrepi drugih resorjev), ki so potrebni za čim hitrejši prehod na trg delovne sile. Poleg tega bo skladno s specifikami študijskih programov pripuščen možnost prilagoditve izbornega postopka za vpis na programe, kar bo povečalo uspešnost zaključevanja študija.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona ne bo imel finančnih posledic za državni proračun.

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ni potrebno zagotoviti dodatnih sredstev zagotovljenih v državnem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

V nadaljevanju so navedeni opisi ureditev v štirih držav (Avstrija, Finska, Nizozemska, Danska) na 3 področjih, kjer so ključni predlogi sprememb ni dopolnitev Zakona o visokem šolstvu, in sicer financiranje, kakovost ter internacionalizacija (učni jezik) v visokem šolstvu.

Države, članice Evropske unije, so suverene glede ureditve izobraževanja. Predlog ne predvideva prilagojenosti predlagane ureditve pravu EU.

a) Avstrija

Avstrija je leta 2002 izvedla reformo visokošolskega izobraževanja, katere glavni namen je bil zmanjšanje državne regulacije, povečanje konkurenčnosti, okrepitev vloge vodstva univerze. Univerze so postale pravne osebe javnega prava in so bile (še naprej) financirane iz državnega proračuna.

Uvedeno je bilo lump sum financiranje, s čimer so univerze pri razporejanju financ deloma avtonomne. Denar iz zveznega proračuna pridobijo na osnovi triletna pogodbe, kjer je opredeljeno temeljno razmerje med državo in univerzo. Preko pogodbe ministrstvo izvaja usmerjevalno vlogo, saj se v pogodbi opredelijo cilji in dosežki, ki jih mora univerza doseči. Ministrstvo lahko izvaja tudi nadzorstveno funkcijo, vendar samo v zvezi z ekonomičnostjo izvajanja programa, določenega s pogodbo. Pogodba temelji na merilih za doseg ciljev, kot so: število diplomiranih študentov, raziskovalna produktivnost. Merila so naravnana tako, da osemdeset odstotkov sredstev univerze pridobijo na osnovi »trdih« kazalnikov, to je število študentov, dvajset odstotkov pa na osnovi »dosežkov«. Kazalci upoštevajo poučevanje, raziskave in razvoj, napredek in upoštevanje umetnosti ter družbenih ciljev. 70 odstotkov strukturnih sredstev v visokem šolstvu je dodeljenih na podlagi števila programov z izpiti/aktivnih študentov in podeljenih diplom, ki se ponderirajo glede na sedem študijskih področij. Z merili za financiranje avstrijska vlada postavlja ključne prioritete, ki naj bi jih posamična univerza dosegla z javnim denarjem. Poleg prejemanja javnih sredstev so univerze upravičene do uvedbe šolnin za določene skupine študentov in do pridobivanja sredstev tretjih soudeležencev s pomočjo njihove udeležbe v kapitalu, raziskovalnih projektih in investicijah ter vodenju študijskih programov brez diplome, za katere se zaračuna šolnina.

V nasprotju z javnimi univerzami se zasebnim univerzam ne more dodeliti sredstev v naravi. Izjeme so protistoritve za nekatere storitve poučevanja ali raziskovanja, ki jih izvaja zasebna univerza v skladu s sporazumi, ki jih lahko zvezna vlada sklene z zasebno univerzo za dopolnitev predavanj na javni univerzi, kakor tudi sredstva v naravi, ki jih zveza dodeli v obliki javno financiranih programov raziskav, tehnologije, razvoja in inovacij. Vendar pa lahko dežele in lokalni organi prosto financirajo zasebne univerze. Študenti na zasebnih univerzah so upravičeni do enake študentske pomoči kakor študenti na javnih univerzah, če izpolnjujejo ustrezne pogoje.

V skladu z zveznim zakonom se od leta 2001 v Avstriji lahko akreditirajo tudi privatne univerze. Za pridobitev akreditacije mora biti izobraževalna ustanova pravna oseba, registrirana v Avstriji; ponuditi mora študijske programe ali enote, na enem ali več znanstvenih ali umetniških disciplinah, imenovati mora učno osebje mednarodnega znanstvenega ali umetniškega standarda za glavne predmete iz načrtovanih študijskih programov, zahtevano je osebje, prostori in oprema morajo obstajati v času začetka izvajanja načrtovanega študijskega programa, dejavnosti zasebne univerze morajo biti v skladu z načelom svobode, znanosti in poučevanja, načelom svobode znanstvenega in umetniškega delovanja, načelom interakcije med raziskavami in poučevanjem, načelom raznolikosti akademskih in umetniških teorij, metod in doktrin.

Poučevanje v tujem jeziku je odvisno od avtonomije univerz. Nekateri izmed strokovnih študijskih programov zahtevajo znanje tujega jezika. Možna je uporaba tujega jezika pri organizaciji tečajev in izpitov, pripravi znanstvenih člankov.

b) Finska

Finski sistem visokega šolstva vključuje 21 javnih univerz in 26 politehnik ter univerzo za narodno obrambo, ki je v pristojnosti ministrstva za obrambo. Zasebnih univerz finski izobraževalni sistem nima. Do leta 2009 so bile univerze del državne uprave. Za izvajanje nalog iz javne službe vsa finančna sredstva zagotavlja država. Pogodba med ministrstvom in univerzo je triletna. V pogodbi se opredelijo temeljni cilji, način evalvacije programov, pričakovani dosežki, pričakovani obseg diplomantov. Na tej osnovi se vsako leto opredeli še letna pogodba. V času pogajanj med ministrstvom in univerzo o obsegu letnih sredstev se analizirajo dosežki preteklega leta ter razvojne potrebe. Država sredstva za izvajanje programa, ki ga opredeli s pogodbo med ministrstvom in univerzo, zagotavlja mesečno. Obseg sredstev se določa glede na obseg, kakovost in učinkovitost izvajanja programa. Poleg tega lahko ministrstvo s pogodbo univerzi zagotovi še del sredstev, ki je določen glede na uspešnost izvajanja programa. Metodologija določanja obsega sredstev temelji na

indeksu univerze. Z dodatnimi sredstvi, ki jih pridobi univerza (možnost tudi donacij in daril), upravlja sama, vendar mora za ta del financ voditi ločene račune. Za poslovanje iz javnih sredstev so v celoti odgovorni ministrstvu.

Celovito financiranje univerz je sestavljeno iz sredstev, ki so dodeljena univerzam v državnem proračunu, in dopolnilnega financiranja (plačane storitve, donacije, sponzorstvo). Osrednje financiranje je razdeljeno med univerze na podlagi formule, ki predstavlja strateško financiranje ter financiranje izobraževanja in raziskav. Financiranje raziskav na podlagi razpisov je pomemben vir dodatnega financiranja in igra posebej pomembno vlogo pri izboljševanju kakovosti in učinka. Osnovne raziskave na univerzah financira in ocenjuje finska akademija, ki je agencija v ministrskem sektorju. Celovito financiranje univerz je sestavljeno iz sredstev, ki so dodeljena univerzam v državnem proračunu, in dopolnilnega financiranja (plačane storitve, donacije, sponzorstvo). Neposredno vladno financiranje univerz znaša približno 64 % njihovih celotnih sredstev.

Za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti so v prvi vrsti odgovorne univerze in politehniko same. Ministrstvo je 1996 imenovalo neodvisno posvetovalno telo (The Finnish Higher Education Evaluation Council [FINHEEC]), ki je član Evropske zveze za nadzor kakovosti v visokem šolstvu (European Association for Quality Assurance in Higher Education – ENQA) od leta 2000. Od leta 2005 FINHEEC izvaja tudi akreditacije - presoje sistema ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti na posamezni visokošolski ustanovi. Presoje vključujejo pregled izvajanja in učinkovitosti na ravni programa kot tudi na ravni vodenja institucije. Ocena, ki jo institucija na ta način pridobi velja šest let. O akreditiranih institucijah se vodi poseben register.

Od leta 1990 se na Finskem spodbuja internacionalizacija v visokem šolstvu in prihaja do privabljanja večjega števila študentov na Finsko. Zato je tudi na Finskem prišlo do širše razprave o učnem jeziku, saj so nekatere institucije želele poučevanje zgolj v angleškem jeziku. Dogovorjeno je bilo, da se upošteva t. i. »odgovornost za izobraževanje«, kjer se definira področje, na katerih visokošolske institucije upravičeno izobražujejo v tujem jeziku.

c) Nizozemska

Visoko šolstvo na Nizozemskem se deli na visoke strokovne šole ter na univerze. Za univerzo je odgovorna država in so javno inkorporirane organizacije. Zasebne univerze niso del sistema določenega z zakonom o visokem šolstvu.

Državna sredstva se plačujejo kot enkratno izplačilo (»lump sum financiranje.) Univerze so pri razporejanju pridobljenih sredstev samostojne. Pogodbe, ki jih sklepajo z državo temeljijo na doseganju ciljev. Univerza lahko pridobiva tudi sredstva iz drugih virov. Profesorji sklepajo zaposlitvena razmerja z univerzo.

Zakonska podlaga za financiranje visokega šolstva je zakon o visokošolskem izobraževanju in raziskavah. Financiranje je v obliki skupnih nepovratnih sredstev in ga podrobneje urejata uredba o financiranju visokega šolstva in raziskav ter odlok o financiranju visokošolskega izobraževanja. Celoten nacionalni proračun za ustanove visokošolskega izobraževanja in sredstva centralne vlade določi minister za izobraževanje, kulturo in znanost ne glede na kazalce uspešnosti.

Ustanove visokošolskega strokovnega izobraževanja se po večini financirajo na podlagi števila študentov. Celotna vladna sredstva so odvisna od števila let, za katera je študent plačal šolnino. Torej dlje, kot so študentje vpisani in več šolnine, kot so plačali, manjša so sredstva vlade.

Študenti visokošolskega izobraževanja plačajo šolnino ustanovi. Obstajajo tri vrste šolnine: z zakonom predpisana šolnina, dodatna dajatev za podaljšan študij, ki jih določa zakon, ter šolnina, ki ni predpisana z zakonom, ampak jo določi ustanova.

Visokošolske institucije so odgovorne za izvajanje aktivnosti, za nadzor kakovosti dela. Evalvacija se razdelina notranjo in zunanjo (se izvaja s pomočjo zunanjih strokovnjakov). V okviru interne evalvacije so predpisana področja (poučevanje, izhodi, vsebina, uspešnost, sodelovanje s skupnostjo, razvoj institucije). Izvajanje interne evalvacije največkrat poteka v skladu s priporočili nizozemske organizacije za akreditacije (The Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders - NVAO).

Vsi programi, ki pridobivajo javna sredstva morajo biti akreditirani. Sistem akreditacije je bil uveden

leta 2003. Določeno je, da postopke akreditacije za nove programe izvaja NVAO, medtem ko postopke za akreditacijo starih programov delegira t. i. Review and Assessment Boards (VBIs). Akreditacija velja šest let. Novi programi se ne morejo izvajati, dokler ne pridobijo akreditacije.

V skladu z zakonom o visokem šolstvu in raziskovanju iz leta 1993 je za nadzor nad delom visokošolskih institucij odgovoren inšpektorat., ki preverja posamezne institucije ter sistem v celoti.

Nizozemska vlada si prizadeva za večjo internacionalizacijo visokega šolstva v obeh smereh. Mnogi študenti na Nizozemskem ostanejo za časa celotnega študija, zato visokošolske institucije posvečajo veliko pozornosti ne le mobilnosti, ampak tudi vsebini kurikula ter učnega jezika. Tako imajo možnost t. i. »mednarodnih učilnic«, programov s komponentami v angleškem ali drugem tujem jeziku.

d) Danska

Akademije strokovnega visokega šolstva, specializirane visokošolske ustanove in univerzitetne visokošolske ustanove ter univerze so na Danskem samoupravne ustanove, ki jih financira država. Financiranje univerz temelji na dveh primarnih virih: državnem financiranju za univerze ter na drugih dohodkih od raziskovalnih svetov, EU, zasebnih vlagateljev itd. Osnovno financiranje univerz je namenjeno glavnim ciljem – izobraževanju, raziskavam in drugim namenom. Visokošolske ustanove prejmejo svoja sredstva v obliki skupnih nepovratnih sredstev od ministrstva za znanost, inovacije in visoko šolstvo ter ministrstva za kulturo po načelu taksimetra in z dohodki iz različnih oblik dejavnosti, ki ustvarjajo prihodke. Obe ministrstvi dodelujeta sredstva za izobraževalne namene, za raziskave, sredstva za druge namene se dodelijo številnim podpornim dejavnostim za visoko šolstvo in raziskave, vključno s knjižnicami, muzeji, zbirkami, vrtovi itd. Sredstva poleg tega vključujejo sredstva za male subjekte, tuje predavatelje, pripravljalni študij in davke na nepremičnine; za investicijske izdatke. Država da državnim ustanovam brezplačno na razpolago stavbe, vzdrževanje in najem drugih stavb pa se tudi financira iz sredstev za investicijske izdatke. Nekatere samoupravne ustanove bodo v prihodnje svoje investicijske izdatke pokrivala tudi v obliki gradbenega taksimetra, povezanega s številom rednih študentov, ki opravljajo izpite. Na tej ravni ni zasebnih ustanov.

Danske univerze lahko izvajajo del študijskega programa ali študijski program v celoti v sodelovanju s tujo univerzo. Izvajanje ureja danski zakon o univerzah. Institucija, ki program akreditira pa mora v vsakem primeru biti registrirana na seznam Evropskega združenja agencij za kakovost v visokem šolstvu (EQAR) ali pa mora biti drugače mednarodno priznana. V primeru, da je program akreditiran v tujini, ga mora odobriti minister za znanost, tehnologijo in inovacije.

Danmarks Evalueringsinstitut – The Danish Evaluation Institute (EVA) je neodvisna agencija, ki jo financira ministrstvo, pristojno za šolstvo. V ENQA je bila včlanjena leta 2000. Vsi novi in obstoječi študijski programi morajo biti sistematično akreditirani, saj je zakon uvedel dva tipa akreditacije: (1) akreditacija novih programov in (2) akreditacija obstoječih programov. EVA skladno z evropskimi standardi in smernicami določi in objavi kriterije za akreditacijo, ki so zlahka dostopni prek spleta, kjer so objavljena tudi evalvacijska poročila in odločitve. Po zakonu lahko EVA izvaja tudi druge aktivnosti, kot npr. raziskovalne evalvacije, mednarodne primerjave in razne študije.

Leta 2013 je izšel del strategije internacionalizacije, kjer med drugim akcijski načrt predvideva boljše mednarodna učna okolja ter boljše jezikovne veščine posameznikov. Ker deli programov ali programi potekajo v angleškem jeziku, strategija predvideva ukrepe, da je kakovost angleškega jezika na enaki ravni kot v danskem jeziku, saj je to pomemben vidik internacionalizacije visokega šolstva. Pri tem dajejo posebno pozornost usposabljanju visokošolskega osebja.

Z omenjeno strategijo želi danska vlada do leta 2020 doseči tudi več skupnih študijskih programov (glede na leto 2012 jih želi povečati za 20%).

Izjava o skladnosti (oblika pdf) – izvoz iz baze RPS

Korelacijska tabela (oblika pdf) – izvoz iz baze RPS

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

S predlogom sprememb in dopolnitev ZViS je predvidena opustitev akreditacije študijskih programov in prehod na institucionalno akreditacijo visokošolskih zavodov. Odslej bodo vsi visokošolski zavodi, ne zgolj univerze, lahko sami spreminjali študijske programe po istem postopku, po katerem jih sprejemajo, Nacionalno agencijo Republike Slovenije za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu (v nadaljevanju: agencija) pa o spremembah le obvestili. Sprememba pomeni administrativno razbremenitev za agencijo, katere vloga se spremeni, saj bo – po predlogu sprememb in dopolnitev ZViS - zato lahko okrepila na novo predvideno institucionalno akreditacijo, pri kateri bo agencija presojala vsa področja delovanja zavoda. Ukrep ne predvideva reorganizacije organov, prav tako ne bodo potrebne nove zaposlitve ali zmanjšanje število zaposlenih ter spremenjena finančna in materialna sredstva.

S tem predlogom se ukinja razvid visokošolskih zavodov, ker je do sedaj ministrstvo le še enkrat opravilo delo, ki ga je pred tem že naredila Nacionalna agencija Republike Slovenije za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu (agencija). Ministrstvo je namreč na podlagi 16. člena vodilo razvid visokošolskih zavodov, v katerega so se lahko vpisali le že pri agenciji akreditirani visokošolski zavodi in študijski programi. Ministrstvo je pri tem preverilo, ali so pridobljeni vsi dokumenti, zahtevani za vpis za razvid, ni pa presojalo ustreznosti in kakovosti študijskih programov in je na tak način pridobilo iste podatke kot agencija v postopku akreditacije. Takšna ureditev, ko se nekateri isti dokumenti z istim namenom (potrditev pogojev za izvajanje študijskega programa) preverijo v okviru dveh postopkov pri različnih deležnikih, ni zagotavljala enostavnih, preglednih in enotnih postopkov.

Načrtovana ukinitve razvida visokošolskih zavodov je ustrezna rešitev izboljšanja učinkovitosti postopkov, saj je s tem odpravljeno dvojno preverjanje istih podatkov ter zagotovljeno ažurno evidentiranje javne veljavnosti visokošolskih študijskih programov v eVŠ (evidenčni in analitski informacijski sistem visokega šolstva v Republiki Sloveniji).

Doslej je veljalo, da se podatki razvida visokošolskih zavodov vodijo v eVŠ in da agencija sporoča podatke v eVŠ v elektronski obliki, s čimer bo v vseh evidencah upoštevan isti podatek in ne bo dvojnega vnašanja podatkov. Do vzpostavitve lastnega informacijskega sistema bo agencija sporočala ministrstvu podatke v elektronski obliki. Na ta način bo ministrstvo preko eVŠ še vedno imelo javno evidenco visokošolskih zavodov in javnoveljavnih študijskih programov.

Ukrep ne predvideva reorganizacije organov, prav tako ne bodo potrebne nove zaposlitve ali zmanjšanje število zaposlenih ter spremenjena finančna in materialna sredstva, bo pa prispeval k učinkovitosti postopkov.

Predlog prinaša tudi odpravo administrativnih bremen kar se tiče pogodb. Za sredstva za študijsko dejavnost za prvo in drugo stopnjo rednega študija ter skupna sredstva za univerze se bodo nakazovala s štiriletnimi pogodbami o financiranju študijske dejavnosti, namesto vsako leto kot doslej.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Z ukinitvijo razvida se začetek opravljanja visokošolske dejavnosti prenaša v sfero akreditacijskega postopka, ki ga v celoti izvede NAKVIS, kar pomeni, da s tem odpade »dvojnost« vodenja upravnih postopkov (na primer vlaganje vlog zasebnih visokošolskih zavodov pri postopkih vpisa v razvid). S tega vidika se zmanjšujejo stroški za visokošolske zavode in skrajšuje čas začetka izvajanja študijske dejavnosti.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki

Ni predvidenih posledic za to področje.

–

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Ni predvidenih posledic za to področje.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

- zaposlenost in trg dela:

S spremembami in dopolnitvami zakona je predvidena pravna podlaga za zajem podatkov v eVŠ (evidenčni in analitski informacijski sistem visokega šolstva v Republiki Sloveniji), potrebnih za spremljanje zaposljivosti diplomantov. Na nacionalni ravni se bo vzpostavilo sistem za spremljanje zaposljivosti diplomantov, ki bo podlaga za napovedovanje potreb na trgu dela in bo na voljo tako oblikovalcem visokošolskih politik (ministrstvom), kot visokošolskim zavodom, katerim bo v podporo pri samoevalvaciji in spremljanju kakovosti poučevanja (priprava in izvedba študijskih programov). Ob koordiniranih ukrepih z drugimi ministrstvi (predvsem MDDSZ, MF in MGRT) bo tako omogočeno hitreje in učinkovitejše zaključevanje študija in prehod mladih na trg dela.

- javno zdravje ter zdravstveno varstvo:

S predlaganimi spremembami se določa, da morajo študenti v prvem letniku študijskega programa prve stopnje opraviti preventivni sistematični zdravstveni pregled, kot ga določajo predpisi s področja preventivnega zdravstvenega varstva. Pravica do preventivnih pregledov je študentom zagotovljena na podlagi Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju in Pravilnika za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni. Ker so bili do sedaj preventivni pregledi le pravica študentov na podlagi zdravstvene zakonodaje, visokošolska zakonodaja pa jih ni opredeljevala, se je znižal delež študentov, ki opravijo preventivni pregled pod 50%. S tem se je povečalo zdravstveno tveganje. S predlagano spremembo pa želimo s preventivnimi pregledi zdravstvena tveganja znižati.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

- nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja:

S spremembami in dopolnitvami zakona bo lahko prišlo do uresničitve Nacionalnega reformnega programa 2016 -2017 na področju prioritet področja Demografski izzivi in človeški viri, in sicer zlasti za povečanje stopnje dokončanja in krajšanje trajanja študija. To bo mogoče doseči s spremembami za večjo internacionalizacijo (učni jezik, mednarodno primerljivost pri doseganju učnih izidov), kakovost (novosti v akreditacijah visokošolskih zavodov in študijskih programov za hitreje prilagajanje potrebam po znanju in na trgu dela, uvajanje izredne evalvacije študijskega programa), spodbudil skrajševanje obdobja študija in s tem hitrejši vstop mladih na trg dela ter zagotovil ustrezno stabilnost financiranja visokega šolstva (uvredba financiranja temeljnega in razvojnega stebra; povečanje učinkovitosti, razmerje med vpisanimi študenti in diplomanti). Za potrebe učinkovitega spremljanja gibanj na trgu dela in ugotavljanja dolgoročnih potreb se bo vzpostavil sistem spremljanja zaposlenosti diplomantov, ki bo podlaga za natančnejše napovedovanje potreb po znanju na trgu dela.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Niso predvidene posledice za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Sprejeti zakon bo predstavljen ciljnim skupinam na raznih predstavitev, organiziranih na visokošolskih institucijah, na ministrstvu, pristojnem za visoko šolstvo, ipd . Poleg tega se bodo tudi po sprejetju zakona, podobno kot že v fazi pripravljanja sprememb in dopolnitev zakona, novosti predstavljale na novinarskih konferencah, javnih predstavitev ter spletnih predstavitev.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Zakon o visokem šolstvu uresničuje cilje in ukrepe Resolucije o nacionalnem programu visokega šolstva 2011-2020, ki predvideva letno spremljanje in poročanje. Svet za visoko šolstvo Republike Slovenije je oblikoval strokovno skupino za pripravo letnih poročil o izvajanju ciljev in ukrepov NPVŠ, ki neposredno izhajajo iz Zakona o visokem šolstvu. Poročilo je vsako leto posredovano Vladi Republike Slovenije, vsako drugo leto pa Državnemu zboru. V Svetu so vključeni vsi ključni deležniki na področju visokega šolstva. Spremljanje temelji na kvantitativnih kazalnikih in ekspertni oceni.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Predlog zakona je nastal v okviru Delovne skupine za pripravo novele Zakona o visokem šolstvu, ki so jo sestavljali:

- prof. dr. Dragan Marušič, Rektorska konferenca,
- prof. dr. Lučka Lorber, Rektorska konferenca,
- prof. dr. Ivan Svetlik, Univerza v Ljubljani,
- prof. dr. Danilo Zavrtanik, Univerza v Novi Gorici,
- Branimir Štrukelj, SVIZ
- prof. dr. Marko Marinčič, sindikat Pergam,
- Jelena Štrbac Nemeč, Študentska organizacija Slovenije,
- Žiga Schmidt, Študentska organizacija Slovenije,
- Tatjana Debevec, NAKVIS,
- dr. Matej Avbelj, dr. Matjaž Škrabar, Skupnost samostojnih visokošolskih zavodov,
- akad. prof. dr. Franc Forstenič, SAZU,
- dr. Jernej Zupanc, Mlada akademija,
- dr. Andrej Friedl, GZS, ICC,
- dr. Metka Mencini Čeplak, Komisija za ženske v znanosti

Delovna skupina se je sestala na desetih sejah.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Predpis je bil 26. 2. 2016 objavljen na e-naslovu Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_visoko_solstvo/sektor_za_visoko_solstvo/novela_zakona_o_visokem_solstvu/ ter na e-demokraciji, prav tako 26. 2. 2016. Javna predstavitev, v kateri je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe, je trajala do 21. marca 2016, vendar so nekatera mnenja prišla še naknadno. Pri tem je ministrstvo do roka prejelo 40 mnenj, 5 pa še naknadno. Vsi komentarji, predlogi, mnenja so dostopni na spletni strani: http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_visoko_solstvo/sektor_za_visoko_solstvo/novela_zakona_o_visokem_solstvu/. Poleg obravnav predlogov in sprememb zakona na delovni skupini za pripravo novele Zakona o visokem šolstvu, ki so jo sestavljali vsi najpomembnejši deležniki s področja visokega šolstva, je bil zakon predstavljen na več javnih obravnavah, med drugim na Univerzi v Ljubljani 14. 3. 2016, na Univerzi v Mariboru 21. 3. 2016, tega dne je potekala v Ljubljani tudi razprava, ki jo je organizirala Študentska organizacija Slovenije. 23. 3. je potekala javna razprava, ki jo je organizirala Skupnost samostojnih visokošolskih zavodov, 24. 3. pa razprava na Univerzi na Primorskem.

– bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti:

V razpravi je bilo izpostavljeno med drugim novosti v akreditacijah visokošolskih zavodov in študijskih programov (največ pripomb je šlo na račun trajanja akreditacije visokošolskega zavoda), pobuda za ukinitve razvida visokošolskih zavodov na ministrstvu, pristojnem za visoko šolstvo, naloge Nacionalno agencijo Republike Slovenije za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu, podaljšanje statusa študenta, ki zaključi študijski program prve stopnje, do izteka študijskega leta, v katerem je zaključil študij (diplomiral). Pripombe so šle tudi na računa financiranja visokega šolstva, zlasti glede obdobja, v katerem se bodo proračunska sredstva za študijsko dejavnost zagotavljala v višini 1 % BDP ter katera rast se pri tem upošteva. Nekateri razpravljavci so se dotaknili tudi učnega jezika, kjer so si bila mnenja deljena.

– bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti, ki niso bili upoštevani, in razlogi za neupoštevanje:

V razpravi so nekateri izpostavili, da je potrebno, da je visokošolski zavod akreditiran za obdobje sedmih let (namesto predlaganih petih let), kar ni bilo upoštevano, saj je to obdobje predolgo in ni mogoče odreagirati na pomanjkljivosti v zavodih, poleg tega pa pomembne mednarodne institucije (npr. Seznam akreditiranih agencij za kakovost v visokem šolstvu (European Quality Assurance

Register for Higher Education – EQAR) predlagale takšno obdobje.

Kar se tiče financiranja ni bil upoštevan predlog, da bi se način rasti sredstev do ciljne vrednosti 1%, in sicer da se »...v letih do leta, v katerem se doseže srednjeročna uravnoteženost proračunov države v skladu z zakonom, ki ureja fiskalno pravilo, zagotavlja nominalno rast, skladno najmanj z rastjo BDP«. Ministrstvo za finance je predlagalo že tokom vsebinske priprave novele, da se način rasti sredstev do ciljne vrednosti 1% opredeli v prehodnih določbah, in sicer na način, da se »...v letih do leta, v katerem se doseže srednjeročna uravnoteženost proračunov države v skladu z zakonom, ki ureja fiskalno pravilo, zagotavlja nominalno rast skladno najmanj z realno rastjo BDP.« Delovna skupina za pripravo novele (vključno z MIZŠ) je dikciji nasprotovala, saj bi morala biti po mnenju zaveza bolj ambiciozna, vendar smo glede na potrebo po konsolidaciji javnih financ in sprejeto fiskalno pravilo, zahtevo MF vključili v tekst novele.

Glede učnega jezika predlog sledi predlogu delovne skupine Rektorske konference Republike Slovenije, ki je vključevala strokovnjake z vseh štirih univerz in je glede dikcije dosegla relativno širok konsenz, zato se členu predlagatelj ni spreminjal. Upoštevalo pa se je pripombo Ministrstva za kulturo, da se ne črta šestega odstavka 8. člena veljavnega zakona, ki določuje, da podrobnejši način skrbi za razvoj in učenje slovenščine določi minister, pristojen za visoko šolstvo.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica za izobraževanje, znanost in šport,
- dr. Tomaž Boh, državni sekretar na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport,
- dr. Stojan Sorčan, generalni direktor Direktorata za visoko šolstvo na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport

BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o visokem šolstvu (Uradni list RS, št 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12 in 85/14) se tretji odstavek 8. člena spremeni tako, da se glasi:

»Visokošolski zavodi lahko v tujem jeziku izvajajo:

- študijske programe tujih jezikov,
- študijske programe, če se primerljivi študijski programi na visokošolskem zavodu izvajajo tudi v slovenskem jeziku, prav tako pa tudi dele študijskih programov, če se ustrezni in primerljivi deli študijskih programov na visokošolskem zavodu izvajajo tudi v slovenskem jeziku,
- študijske programe ali dele študijskih programov, če pri njihovem izvajanju sodelujejo visokošolski učitelji iz tujine ali je vanje vpisano večje število tujih študentov,
- skupne študijske programe, ki se izvajajo s tujimi izobraževalnimi institucijami,
- študijske programe, ki jih visokošolski zavodi izvajajo v tujini.«.

V četrtem odstavku se beseda »slovenščine« nadomesti z besedama »slovenskega jezika«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Visokošolskim učiteljem, sodelavcem in študentom, ki so tujci ali Slovenci brez slovenskega državljanstva, se omogoči učenje slovenskega jezika.«.

2. člen

V 10.a členu se v prvem odstavku besedilo »po ISCED klasifikaciji« nadomesti z besedilom »po KLASIUS klasifikaciji«.

V tretjem odstavku se črta besedilo »in za vpis v razvid visokošolskih zavodov«.

3. člen

Besedilo 14. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Visokošolski zavod se lahko ustanovi, če:

1. so opredeljena študijska področja in znanstvenoraziskovalne oziroma umetniške discipline, za katere se visokošolski zavod ustanavlja; pri opredelitvi študijskih področij se uporablja klasijski sistem izobraževanja in usposabljanja KLASIUS, pri opredelitvi znanstvenoraziskovalnih področij pa mednarodna klasifikacija Frascati;
2. so predloženi predlogi študijskih programov, ki jih bo visokošolski zavod izvajal, pri čemer mora biti izkazana povezanost teh študijskih programov z znanstvenoraziskovalnim, umetniškim oziroma strokovnim delom izvajalcev predmetov in z okoljem, v katerem bo zavod deloval;
3. so zagotovljeni ustrezni prostori, tehnično-tehnološka in druga potrebna oprema za izvedbo študijskih programov;
4. so študentom in zaposlenim zagotovljene storitve knjižnice visokošolskega zavoda, ki bo z izvajanjem knjižnične dejavnosti podpirala študijski, strokovni, raziskovalni in umetniški proces visokošolskega zavoda;
5. so zagotovljeni visokošolski učitelji, znanstveni delavci, visokošolski sodelavci in drugi strokovni sodelavci, potrebni za izvedbo študijskega programa, pri čemer mora biti v kadrovskem načrtu izkazano:
 - da bo imela univerza za izvajanje vsakega letnika univerzitetnega študijskega programa zaposlenih najmanj tretjino visokošolskih učiteljev za poln delovni čas oziroma temu ustrezen obseg zaposlitev za krajši delovni čas od polnega;
 - da bo na samostojnem visokošolskem zavodu - fakulteti ali umetniški akademiji ekvivalent najmanj enega zaposlenega visokošolskega učitelja za poln delovni čas oziroma temu ustrezen obseg zaposlitev za krajši delovni čas od polnega na študijski program;
 - da bo na samostojnem visokošolskem zavodu - visoki strokovni šoli ekvivalent najmanj enega zaposlenega visokošolskega učitelja za poln delovni čas oziroma temu ustrezen obseg zaposlitev za krajši delovni čas od polnega na dva študijska programa;

6. ima predložen program strokovnega oziroma raziskovalnega dela in poročilo o temeljnem ali aplikativnem znanstveno-raziskovalnem oziroma umetniškem delu predvidenih nosilcev in izvajalcev predmetov v zadnjih petih letih na področjih, za katera se visokošolski zavod ustanavlja in v katerih so predlogi študijskih programov.

Ne glede na določbo 2. točke prejšnjega odstavka morajo biti za ustanovitev univerze na vseh treh stopnjah akreditirani študijski programi na vsaj štirih znanstvenoraziskovalnih disciplinah po klasifikaciji Frascati in vsaj petih izobraževalnih področjih na drugi klasifikacijski ravni KLASIUS-P. Za ustanovitev samostojnega visokošolskega zavoda – fakultete ali umetniške akademije, morajo biti izpolnjeni pogoji za izvajanje študijskih programov najmanj za dve stopnji, za samostojni visokošolski zavod – visoko strokovno šolo pa najmanj za prvo stopnjo.

Pred sprejemom akta o ustanovitvi si mora ustanovitelj pri Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu pridobiti odločbo o akreditaciji visokošolskega zavoda.

Visokošolski zavod si mora pri Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu najmanj vsakih pet let pridobiti odločbo o podaljšanju akreditacije visokošolskega zavoda. Šteje se, da veljavnost akreditacije poteče z zaključkom študijskega leta, v katerem se izteče obdobje podeljene akreditacije.

Vlogo za podaljšanje akreditacije mora visokošolski zavod vložiti najmanj leto dni pred iztekom veljavnosti akreditacije. Če visokošolski zavod vlogo vloži v roku iz prejšnjega stavka, Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu pa o njej do izteka veljavnosti akreditacije ne odloči, se šteje, da je akreditacija veljavna do dokončnosti nove odločbe o podaljšanju akreditacije. Če visokošolski zavod vloge za podaljšanje akreditacije visokošolskega zavoda ne vloži v roku iz prvega stavka tega odstavka, mu akreditacija preneha z dnem izteka veljavnosti akreditacije.«.

4. člen

16. člen se spremeni tako, da se glasi:

»16. člen

(pogoja za začetek dela in opravljanja dejavnosti)

Visokošolski zavod lahko začne opravljati dejavnost, ko je akreditiran in ima akreditiran vsaj en študijski program za pridobitev izobrazbe.«.

5. člen

Prvi odstavek 21.a člena se spremeni tako, da se glasi:

»Akademski zbor članice univerze oziroma samostojnega visokošolskega zavoda, sestavljajo vsi visokošolski učitelji, znanstveni delavci, asistenti z raziskovalnim nazivom in visokošolski sodelavci ne glede na naziv, ter študenti, in sicer tako, da je njihovo število najmanj ena petina članov akademskega zbora. Pri delu akademskega zbora sodelujejo tudi drugi delavci. Način sodelovanja drugih delavcev se določi s statutom.«.

V drugem odstavku se v prvi alineji za besedo »senat« doda beseda »članice« in črta druga alineja.

Dosedanji tretja in četrta alineja postaneta druga in tretja alineja.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Ne glede na drugi odstavek tega člena lahko študenti, ki so člani akademskega zbora, volijo le člane senata članice, ki so predstavniki študentov.«.

V petem odstavku se črta besedilo »iz prejšnjega odstavka«.

6. člen

V prvem odstavku 23. člena se za prvo alinejo doda nova druga alineja, ki se glasi:

»- na podlagi volitev imenuje dekana,«.

Dosedanje druga do osma alineja postanejo tretja do deveta alineja.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Rektorja na splošnih in neposrednih volitvah za dobo štirih let izvolijo tri skupine volivcev:

- visokošolski učitelji, znanstveni delavci, asistenti z raziskovalnim nazivom in visokošolski sodelavci,
- študentje in
- drugi delavci.«.

Za drugim odstavkom se dodajo novi tretji do deveti odstavek, ki se glasijo:

»Volilno pravico imajo delavci iz prve in tretje alineje iz prejšnjega odstavka, ki so zaposleni na univerzi vsaj za polovični delovni čas. S statutom je mogoče določiti tudi manjši obseg zaposlitve, vendar ne nižjega od 25%.

Skupine volivcev imajo različne uteži pri seštevanju glasov:

- delavci skupaj 80 % glasov, znotraj tega pa lahko drugi delavci dosežejo največ 25 %;
- študenti 20 % glasov.

Podrobnejši postopek volitev rektorja določi statut univerze.

Za rektorja je lahko izvoljen redni profesor, ki je na univerzi zaposlen s polnim delovnim časom.

Rektor je lahko ponovno izvoljen, vendar skupni mandat ne sme trajati več kot osem let.

S statutom univerze se določijo razlogi za razpis predčasnih volitev.

Univerze, ki jih ni ustanovila Republika Slovenija, postopek izbire rektorja določijo s statutom.«.

7. člen

Besedilo 24. člena se spremeni, tako da se glasi:

»Dekan oziroma direktor članice univerze ima pooblastila in odgovornosti v skladu z ustanovitvenim aktom, je strokovni vodja članice univerze in opravlja naslednje naloge:

- usklajuje izobraževalno, znanstveno-raziskovalno, umetniško in drugo delo,
- skrbi in odgovarja za zakonitost dela,
- je pristojen za spremljanje, ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti članice univerze, študijskih programov, znanstveno-raziskovalnega, umetniškega ter strokovnega dela in pripravo letnega poročila o kakovosti (samoevalvacija članice);
- najmanj enkrat letno poroča o delu senatu članice in rektorju,

- druge naloge v skladu z zakonom, drugimi predpisi ter splošnimi akti univerze.

Dekana na splošnih in neposrednih volitvah za dobo štirih let izvolijo tri skupine volivcev:

- visokošolski učitelji, znanstveni delavci in visokošolski sodelavci, zaposleni na univerzi, ki so zaposleni vsaj za polovični delovni čas in pretežno opravljajo delo na članici,
- študenti in
- drugi delavci, zaposleni na univerzi, ki so zaposleni vsaj za polovični delovni čas, in pretežno opravljajo delo na članici.

Za skupine volivcev iz prve in tretje alineje prejšnjega odstavka se v statutu lahko določi tudi manjši obseg zaposlitve, vendar ne nižji od 25%.

Skupine volivcev imajo različne uteži pri seštevanju glasov:

- delavci skupaj 80 % glasov, znotraj tega pa lahko drugi delavci dosežejo največ 25 %;
- študenti 20 % glasov.

Podrobnejši postopek volitev določi statut univerze.

Za dekana članice univerze ali samostojnega visokošolskega zavoda je lahko izvoljen, kdor je na njem zaposlen kot visokošolski učitelj.

Za direktorja drugih zavodov - članic univerze je lahko imenovan, kdor ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu druge stopnje v skladu s tem zakonom oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih druge stopnje. Postopek njegovega imenovanja in razrešitve se določi v statutu.

Dekan visokošolskega zavoda, ki ni članica univerze, je poslovodni organ in strokovni vodja zavoda in opravlja naslednje naloge:

- usklajuje izobraževalno, znanstveno-raziskovalno, umetniško in drugo delo,
- skrbi in odgovarja za zakonitost dela,
- je pristojen za spremljanje, ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti visokošolskega zavoda, študijskih programov, znanstveno-raziskovalnega, umetniškega ter strokovnega dela in pripravo letnega poročila o kakovosti (samoevalvacija visokošolskega zavoda);
- najmanj enkrat letno poroča o delu senatu visokošolskega zavoda,
- druge naloge v skladu z zakonom, drugimi predpisi ter splošnimi akti visokošolskega zavoda.

Samostojni visokošolski zavodi trajanje mandata dekana in postopek izbire dekana določijo s statutom pri čemer samostojni visokošolski zavodi, ki jih je ustanovila Republika Slovenija izvolijo dekana po postopku in na način, kot ga določajo drugi, tretji in četrti odstavek tega člena.

Dekan članice univerze ali samostojnega visokošolskega zavoda, ki ga je ustanovila Republika Slovenija, je lahko ponovno izvoljen, vendar skupni mandat ne more trajati več kot osem let.

S statutom univerze se določijo razlogi in postopek za razpis predčasnih volitev dekana.«.

8. člen

32. člen se spremeni tako, da se glasi:

»32. člen

(akreditacija študijskih programov in spremembe obveznih sestavin študijskih programov)

Študijske programe za pridobitev izobrazbe in študijske programe za izpopolnjevanje sprejme senat univerze na predlog senata članice univerze oziroma senat samostojnega visokošolskega zavoda.

Univerza oziroma samostojni visokošolski zavod mora študijski program akreditirati pri Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu. Akreditacija je študijskemu programu podeljena za nedoločen čas.

Za regulirane poklice si mora Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu v postopku akreditacije pridobiti mnenje ministrstva, v katerega pristojnost sodi poklic, ki ga bo pridobil diplomant.

Z akreditacijo pri Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu študijski programi postanejo javnoveljavni. Visokošolski zavodi jih javno objavijo najkasneje do razpisa za vpis.

Visokošolski zavod obvezne sestavine študijskih programov spreminja sam po postopku, po katerem sprejema študijske programe.

O spremembah obveznih sestavin študijskih programov visokošolski zavod seznanja Nacionalno agencijo Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu v 30 dneh od njihovega sprejema, in sicer na način, ki ga ta določi. Spremembe obveznih sestavin visokošolski zavod tudi javno objavi na svoji spletni strani.

Spremembe obveznih sestavin študijskih programov iz četrtega odstavka tega člena začnejo veljati z naslednjim študijskim letom, če so sprejete na pristojnih organih visokošolskega zavoda in poslane Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu pred objavo razpisa za vpis, v primeru javnih visokošolskih zavodov pa pred pridobitvijo soglasja iz sedmega odstavka 40. člena tega zakona.

Javnoveljavni so tudi študijski programi, akreditirani v državah članicah Evropske unije, ki jih izvaja mednarodna zveza univerz iz drugega odstavka 10.a člena tega zakona, če imajo njihove diplome v državi akreditacije naravo javne listine, dajejo v tej državi javnoveljavno stopnjo izobrazbe ter javnoveljavni naslov in jih v državi akreditacije izvajajo akreditirane organizacije. Programi morajo biti priglašeni Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu. K vlogi za prigrasitev je potrebno priložiti pozitivno mnenje vsaj enega visokošolskega zavoda, ki izpolnjuje pogoje o klasifikacijah iz prvega odstavka 10.a člena tega zakona, ki ima sedež v Republiki Sloveniji in ki izvaja po vrsti izobrazbe, obsegu in vsebini primerljiv študijski program. V mnenju se ugotovi enakovrednost v tujini pridobljenega strokovnega oziroma znanstvenega naslova slovenskemu strokovnemu oziroma znanstvenemu naslovu.

Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu prizna javnoveljavnost tudi študijskim programom, akreditiranim v drugih državah, če so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka.«.

9. člen

Osmi odstavek 33. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Doktorski študijski programi študentom omogočajo poglobljeno razumevanje teoretskih in metodoloških konceptov ter usposobljenost za samostojno razvijanje novega znanja in reševanje najzahtevnejših problemov s preizkušanjem in izboljševanjem znanih ter odkrivanjem novih rešitev, za vodenje najzahtevnejših delovnih sistemov ter znanstvenoraziskovalnih projektov s širokega strokovnega, znanstvenega oziroma umetniškega področja in razvijanje kritične refleksije. Obvezen sestavni del teh programov so tudi temeljne ali aplikativne raziskovalne naloge.«.

10. člen

Besedilo 33.b člena se spremeni tako, da se glasi:

»Skupni študijski programi so študijski programi za pridobitev izobrazbe, ki jih visokošolski zavod sprejme in izvaja skupaj z enim ali več visokošolskimi zavodi iz Republike Slovenije ali tujine.

Za skupne študijske programe, ki jih izvaja skupaj več visokošolskih zavodov iz Republike Slovenije, se poleg določb tega zakona upoštevajo tudi merila za oblikovanje in sprejemanje skupnih študijskih programov, ki jih sprejme Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu.

Za skupne študijske programe, ki jih visokošolski zavod s sedežem v Republiki Sloveniji namerava izvajati s tujimi visokošolskimi zavodi, ki so akreditirani pri agencijah, ki so na seznamu Evropskega združenja agencij za kakovost v visokem šolstvu (European Quality Assurance Register for Higher Education; v nadaljnjem besedilu: EQAR), postopek prve akreditacije programa izvede ena od agencij, ki so na seznamu EQAR. Taki programi morajo biti priglašeni Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu na način, ki ga ta določi.

Za skupne študijske programe, ki jih visokošolski zavod s sedežem v Republiki Sloveniji namerava izvajati s tujim visokošolskim zavodom, ki ni akreditiran pri agencijah, ki so na seznamu EQAR, se postopek prve akreditacije programa izvede pri Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu, zaključen pa mora biti najkasneje v petih mesecih od popolnosti vloge za akreditacijo.

Kdor opravi vse obveznosti po skupnem študijskem programu za pridobitev izobrazbe, dobi skupno diplomo, ki je javna listina. Vsebino in obliko skupne diplome ter priloge k diplomu določijo sodelujoči visokošolski zavodi. Sodelujoči visokošolski zavodi se lahko dogovorijo, da namesto skupne diplome podelijo vsak svojo diplomo.

Skupni študijski programi s tujimi visokošolskimi zavodi morajo biti pred začetkom izvajanja vpisani v eVŠ in javno objavljeni pred sprejemom razpisa za vpis.«.

11. člen

Besedilo 35. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Študijski programi za pridobitev izobrazbe se oblikujejo po načelih o vzpostavljanju evropskega visokošolskega prostora ob upoštevanju evropskih standardov in smernic za zagotavljanje kakovosti v evropskem visokošolskem prostoru (v nadaljnjem besedilu: evropski standardi).

Študijski programi za pridobitev izobrazbe prve in druge stopnje imajo naslednje obvezne sestavine:

- splošne podatke o programu (ime, stopnja, vrsta, trajanje ter podatek o tem, ali gre za interdisciplinarni, enopredmetni, dvopredmetni, pedagoški, nepedagoški ali skupni študijski program),
- opredelitev temeljnih ciljev programa, splošnih ter predmetno-specifičnih kompetenc oziroma učnih izidov, ki se s programom pridobijo,
- predmetnik s kreditnim ovrednotenjem študijskih obveznosti po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu (v nadaljnjem besedilu: ECTS) in opredelitvijo deleža izbirnosti v programu,
- pogoje za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa,
- merila za priznavanje znanja in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program,
- načine ocenjevanja,
- pogoje za napredovanje po programu,
- pogoje za prehajanje med programi,

- način izvajanja študija,
- pogoje za dokončanje študija,
- pogoje za dokončanje posameznih delov programa, če jih program vsebuje,
- študijsko področje študijskega programa po klasifikaciji KLASIUS ter znanstvenoraziskovalno disciplino po klasifikaciji Frascati,
- razvrstitev v nacionalno ogrodje kvalifikacij, evropsko ogrodje visokošolskih klasifikacij ter evropsko ogrodje kvalifikacij,
- strokovni naslov, tvorjen v skladu z zakonom.

Doktorski študijski programi so podlaga za pripravo študijskega in raziskovalnega programa posameznega študenta. V doktorskem študijskem programu se smiselno opredelijo obvezne sestavine iz prejšnjega odstavka, razen sestavin iz šeste, devete, enajste in štirinajste alineje. Te se v programu opredelijo, če je tako določeno s statutom visokošolskega zavoda. S predmetnikom se določijo vsebinska področja in kreditno ovrednotene obveznosti, ki se lahko razporejajo v študijski in raziskovalni program posameznega študenta (skupinske oblike študijskega dela, skupinsko ali individualno raziskovalno delo). Organizirane oblike študija po doktorskem študijskem programu obsegajo najmanj 60 kreditnih točk. Z doktorskim študijskim programom se določi tudi znanstveni ali umetniški naslov, tvorjen v skladu z zakonom. Študijski programi za pridobitev izobrazbe imajo lahko tudi druge sestavine, določene s statutom visokošolskega zavoda.«.

12. člen

Peti odstavek 36. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Doktorski študijski programi obsegajo 180 do 240 kreditnih točk in trajajo tri do štiri leta.«.

13. člen

Besedilo 40. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Vpis v študijske programe z javno veljavnostjo se opravi na podlagi javnega razpisa najpozneje do 30. septembra. Iz upravičenih razlogov, ki jih določi pristojni organ visokošolskega zavoda, pa najpozneje do 30. oktobra, če tako na podlagi prošnje kandidata odloči pristojni organ visokošolskega zavoda. Za študenta, ki se po prvem vpisu v prvi letnik študijskega programa izpiše do 15. oktobra v študijskem letu, v katerem se je vpisal, se šteje, da se v ta študijski program ni vpisal.

Vsi kandidati morajo oddati elektronsko prijavo za vpis prek spletnega portala eVŠ.

Razpise za vpis v dodiplomske študijske programe visokošolski zavodi objavijo najmanj šest mesecev pred začetkom novega študijskega leta. Razpis za vpis v dodiplomske študijske programe in enovite magistrske študijske programe, ki jih izvajajo javni in koncesionirani visokošolski zavodi, je skupen.

Razpisi za vpis v podiplomske študijske programe se objavijo najmanj šest mesecev pred začetkom novega študijskega leta.

Ne glede na tretji in četrti odstavek tega člena se lahko za študente, vpisane v študijski program, ki mu je akreditacija prenehala, dodatni razpis za vpis v druge javnoveljavne študijske programe objavi do 15. oktobra tekočega študijskega leta.

Razpis za vpis obsega:

- ime visokošolskega zavoda in njegov naslov,
- ime študijskega programa,

- kraj izvajanja študijskega programa,
- trajanje študija,
- pogoje za vpis in merila za izbiro kandidatov v primeru omejitve vpisa,
- predvideno število prostih vpisnih mest,
- postopke in roke za prijavo na razpis in za izvedbo vpisa.

O vsebini razpisa si morata javni visokošolski zavod in koncesionirani visokošolski zavod pred objavo pridobiti soglasje Vlade Republike Slovenije.

Postopke in roke iz sedme alineje šestega odstavka tega člena ter način objave razpisa določi minister, pristojen za visoko šolstvo.«.

14. člen

V 51.f členu se peta in šesta alineja spremenita tako, da se glasita:

- »- izvaja akreditacije visokošolskih zavodov, akreditacije sprememb visokošolskih zavodov ter prve akreditacije študijskih programov,
- preveri spremembe obveznih sestavin študijskih programov in v primeru večjih pomanjkljivosti oziroma neskladnosti ukrepa v skladu z a51.t členom tega zakona,«.

Za deseto alinejo se dodata novi enajsta in dvanajsta alineja, ki se glasita:

- »- vodi javno dostopno evidenco pogodb za izvajanje visokošolskega transnacionalnega izobraževanja,
- posreduje ministrstvu, pristojnemu za visoko šolstvo, podatke za vpis v eVŠ iz 81.č in 81.d člena tega zakona,«.

Dosedanja enajsta do šestnajsta alineja postanejo trinajsta do osemnajsta alineja.

V novi petnajsti alineji se beseda »smernicami« nadomesti z besedo »standardi«.

15. člen

V tretjem odstavku 51.h člena se beseda »nepriustranosti« nadomesti z besedo »nepriustranskosti«.

V prvi alineji osmega odstavka se beseda »petih« nadomesti z besedama »treh zaporednih«.

Šesta in sedma alineja enajstega odstavka se spremenita tako, da se glasita:

- »- odloča o akreditacijah visokošolskih zavodov in njihovih spremembah,
- odloča o akreditacijah študijskih programov in evalvacijah vzorca študijskih programov,«.

V trinajsti alineji se beseda »smernice« nadomesti z besedo »standarde«.

16. člen

Besedilo 51.o člena se spremeni tako, da se glasi:

»Izpolnjevanje pogojev za ustanovitev visokošolskega zavoda, izvajanje visokošolske dejavnosti in kakovost visokošolskih zavodov in študijskih programov agencija preverja v postopkih akreditacije in zunanje evalvacije.

Akreditacije v visokem šolstvu so:

- prva akreditacija visokošolskega zavoda,
- akreditacija študijskega programa,
- podaljšanje akreditacije visokošolskega zavoda in
- akreditacija sprememb visokošolskega zavoda iz prvega odstavka a51.š člena tega zakona.

Zunanje evalvacije so:

- redna evalvacija visokošolskega zavoda,
- izredna evalvacija visokošolskega zavoda,
- izredna evalvacija študijskega programa,
- evalvacija vzorca študijskih programov.

Prva in vsaka podaljšana akreditacija se visokošolskemu zavodu podeli za največ pet let. Če se odločitev o podaljšanju akreditacije sprejme pred potekom veljavne akreditacije visokošolskega zavoda, začne rok veljavnosti akreditacije teči znova. Šteje se, da veljavnost akreditacije poteče z zaključkom študijskega leta, v katerem se izteče obdobje podeljene akreditacije.

Akreditacija visokošolskega zavoda preneha, če:

- je izbrisan iz sodnega registra,
- mu ni bila podaljšana akreditacija,
- ni vložil vloge za podaljšanje akreditacije v roku iz petega odstavka 14. člena tega zakona.

Akreditacija študijskega programa preneha, če:

- je prenehala akreditacija visokošolskega zavoda zaradi razlogov, določenih v prejšnjem odstavku,
- svet agencije tako odloči v postopku izredne evalvacije študijskega programa ali visokošolskega zavoda,
- to zahteva visokošolski zavod.«.

17. člen

Besedilo 51.p člena se spremeni tako, da se glasi:

»V enem mesecu po prejemu popolne vloge za prvo akreditacijo visokošolskega zavoda ali akreditacijo študijskega programa svet agencije imenuje skupino strokovnjakov.

Skupina strokovnjakov pripravi poročilo o izpolnjevanju meril za prvo akreditacijo visokošolskega zavoda ali akreditacijo študijskega programa v treh mesecih od imenovanja skupine strokovnjakov. Poročilo o izpolnjevanju meril za prvo akreditacijo visokošolskega zavoda ali za akreditacijo študijskega programa se pošlje predlagatelju, ki lahko nanj poda svoje pripombe v enem mesecu od njegovega prejema. Če predlagatelj v roku enega meseca ne poda pripomb na poročilo, to postane končno. Če predlagatelj poda pripombe na poročilo, skupina strokovnjakov po presoji utemeljenosti pripomb v enem mesecu od njihovega prejema pripravi končno poročilo, v katerem se opredeli do vseh pripomb vlagatelja.

Poročilo o izpolnjevanju meril za prvo akreditacijo visokošolskega zavoda skupina strokovnjakov pripravi na podlagi predložene dokumentacije in ogleda prostorov, v katerih bo visokošolski zavod opravljal dejavnost.

V primeru akreditacije študijskega programa skupina strokovnjakov opravi ogled prostorov, v katerih bo visokošolski zavod izvajal študijski program, če je to potrebno zaradi popolne ugotovitve dejanskega stanja.

Končno poročilo skupine strokovnjakov se predloži svetu agencije v enem mesecu od priprave tega poročila. Svet agencije v treh mesecih od prejema končnega poročila odloči o prvi akreditaciji

visokošolskega zavoda ali o akreditaciji študijskega programa, pri čemer ne upošteva morebitnih pripomb ali novih dokazil predlagatelja, poslanih agenciji po izdaji končnega poročila skupine strokovnjakov.

Svet agencije lahko:

- v postopku prve akreditacije podeli akreditacijo visokošolskega zavoda za obdobje petih let,
- v postopku akreditacije podeli akreditacijo študijskega programa za nedoločen čas,
- v postopku prve akreditacije zavrne vlogo za akreditacijo visokošolskega zavoda ali
- v postopku akreditacije zavrne vlogo za akreditacijo študijskega programa.

Svet agencije visokošolskemu zavodu podeli akreditacijo, če so izpolnjeni pogoji za ustanovitev visokošolskega zavoda iz tega zakona in pogoji iz meril iz tretje alineje enajstega odstavka 51.h člena tega zakona.

Svet agencije študijskemu programu podeli akreditacijo, če so izpolnjeni pogoji iz tega zakona in pogoji iz meril iz tretje alineje enajstega odstavka 51.h člena tega zakona.«.

18. člen

51.r. člen se spremeni tako, da se glasi:

»51.r člen
(podaljšanje akreditacije visokošolskega zavoda)

Postopek za podaljšanje akreditacije visokošolskega zavoda se začne z vložitvijo vloge visokošolskega zavoda v skladu z določbo petega odstavka 14. člena tega zakona, nadaljuje z zunanjo evalvacijo ter konča z odločitvijo o podaljšanju akreditacije. Zunanjo evalvacijo izvede skupina strokovnjakov, ki jo imenuje svet agencije.

Zunanjo evalvacijo praviloma sestavljata dva večdnevna obiska visokošolskega zavoda. Število članov v skupini strokovnjakov ter število dni posameznega obiska agencija določi glede na velikost visokošolskega zavoda in število študijskih programov, ki jih izvaja. Temelj za zunanjo evalvacijo je samoevalvacijsko poročilo visokošolskega zavoda.

Skupina strokovnjakov opravi prvi obisk in pripravi poročilo o ugotovitvah z morebitnimi predlogi za natančnejšo presojo posameznih področij delovanja zavoda na drugem obisku, povezano predvsem z organizacijo, izvedbo, spreminjanjem in samoevalvacijo določenih študijskih programov, v treh mesecih od svojega imenovanja. Poročilo o ugotovitvah v enem mesecu od njegovega prejema obravnava svet agencije in odloči o predlogih za drugi obisk.

Drugi obisk skupina strokovnjakov opravi praviloma tri mesece po odločitvi sveta agencije o predlogih zanj. Na njem podrobneje in poglobljeno presoja področja delovanja zavoda oziroma študijske programe, ki jih je s sklepom določil svet agencije. Skupina strokovnjakov svoje ugotovitve predstavi visokošolskemu zavodu zadnji dan obiska. Visokošolski zavod se lahko po predstavitvi ugotovitev izreče o njih oziroma pojasni stanje. Skupina strokovnjakov morebitne pripombe zavoda upošteva pri pripravi evalvacijskega poročila.

Skupina strokovnjakov mesec dni po drugem obisku pripravi evalvacijsko poročilo na podlagi presoje samoevalvacijskega poročila visokošolskega zavoda in druge dokumentacije, ki jo natančno določi agencija, ter ugotovitev na obisku visokošolskega zavoda. Evalvacijsko poročilo se pošlje visokošolskemu zavodu, ki lahko nanj poda svoje pripombe v enem mesecu od njegovega prejema. Če visokošolski zavod v roku ne poda pripomb na evalvacijsko poročilo, to postane končno. Če visokošolski zavod poda pripombe na evalvacijsko poročilo, skupina strokovnjakov po presoji utemeljenosti pripomb v enem mesecu od prejema pripomb pripravi končno evalvacijsko poročilo.

Evalvacijsko poročilo vsebuje presojo izpolnjevanja meril za akreditacijo ter zunanjo evalvacijo visokošolskega zavoda in druge sestavine, ki jih natančneje določi svet agencije.

Samoevalvacijsko poročilo visokošolskega zavoda in končno evalvacijsko poročilo skupine strokovnjakov se predložita svetu agencije v enem mesecu od priprave končnega evalvacijskega poročila. Svet agencije v treh mesecih od prejema dokumentacije odloči o podaljšanju akreditacije visokošolskega zavoda, pri čemer ne upošteva morebitnih pripomb ali novih dokazil visokošolskega zavoda, poslanih agenciji po izdaji končnega poročila skupine strokovnjakov, v katerem se opredeli do vseh pripomb vlagatelja.

Svet agencije v postopku podaljšanja akreditacije visokošolskega zavoda sprejme eno izmed naslednjih odločitev:

- podaljša akreditacijo visokošolskega zavoda za obdobje petih let,
- podaljša akreditacijo visokošolskega zavoda za krajše obdobje, ki ne sme biti daljše od treh let, ali
- ne podaljša akreditacije visokošolskega zavoda.

Svet agencije sprejme odločitev iz druge alineje prejšnjega odstavka, če so ugotovljene večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti pri delovanju visokošolskega zavoda ali sistemu zagotavljanja njegove kakovosti, ter mu naloži rok za njihovo odpravo.

Svet agencije ne podaljša akreditacije visokošolskega zavoda, če so ugotovljene večje pomanjkljivosti ali neskladnosti pri delovanju visokošolskega zavoda ali sistemu zagotavljanja njegove kakovosti v celotnem obdobju od zadnje akreditacije.

Po poteku roka iz devetega odstavka tega člena svet agencije ponovno opravi evalvacijo, na podlagi katere podaljša akreditacijo visokošolskega zavoda za obdobje petih let, če niso ugotovljene večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti pri delovanju visokošolskega zavoda ali sistemu zagotavljanja njegove kakovosti. Če so te ugotovljene, lahko:

- ponovno podaljša akreditacijo visokošolskega zavoda za krajše obdobje, ki ne sme biti daljše od treh let, ter mu naloži rok za njihovo odpravo ali
- ne podaljša akreditacije visokošolskega zavoda, če so bile ugotovljene večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti pri delovanju visokošolskega zavoda ali sistemu zagotavljanja njegove kakovosti v celotnem obdobju podaljšanja akreditacije za krajše obdobje.

Po poteku roka iz prejšnjega odstavka svet agencije tretjič opravi evalvacijo, na podlagi katere lahko podaljša akreditacijo visokošolskega zavoda za obdobje petih let ali je ne podaljša, če so ponovno ugotovljene večje pomanjkljivosti ali neskladnosti pri delovanju visokošolskega zavoda ali sistema zagotavljanja njegove kakovosti.

Če svet agencije ne podaljša akreditacije visokošolskega zavoda, veljavnost akreditacije poteče z zaključkom študijskega leta, v katerem postane odločitev sveta agencije dokončna.«

19. člen

Besedilo 51.s člena se spremeni tako, da se glasi:

»Če je vloga za prvo akreditacijo visokošolskega zavoda iz tretje alineje šestega odstavka 51.p člena tega zakona zavrtnjena ali akreditacija visokošolskega zavoda iz tretje alineje osmega odstavka 51.r člena tega zakona ni podaljšana, lahko ustanovitelj ponovno vloži vlogo za prvo akreditacijo visokošolskega zavoda po preteku dveh let od dokončnosti odločbe o akreditaciji.

V primeru zamude roka za vložitev vloge za podaljšanje akreditacije visokošolskega zavoda iz petega odstavka 14. člena tega zakona lahko ustanovitelj ponovno vloži vlogo za prvo akreditacijo visokošolskega zavoda po dokončnosti sklepa o zavrženju.

V primeru zavrnitve vloge za akreditacijo študijskega programa iz tretje alineje šestega odstavka 51.p člena tega zakona ali odvzema akreditacije študijskemu programu iz druge alineje šestega odstavka ali druge alineje sedmega odstavka 51.š člena in tretje alineje petega odstavka ali druge alineje devetega odstavka a51.t člena tega zakona, lahko visokošolski zavod ponovno vloži vlogo za prvo akreditacijo tega študijskega programa po preteku enega leta od dokončnosti odločbe o akreditaciji.«.

20. člen

Za 51.s členom se doda nov a51.š člen, ki se glasi:

»a51.š člen (spremembe visokošolskega zavoda)

Univerza in samostojni visokošolski zavod mora vložiti vlogo za akreditacijo sprememb visokošolskega zavoda v primeru:

- preoblikovanja v drugo vrsto visokošolskega zavoda,
- pripojitve, spojitve ali razdelitve visokošolskih zavodov,
- spremembe lokacije izvajanja študijskega programa ali uvedba nove lokacije izvajanja študijskega programa.

O vseh ostalih spremembah mora univerza in samostojni visokošolski zavod obvestiti agencijo v 30 dneh od nastale spremembe na način, ki ga določi agencija.«.

21. člen

51.š člen se spremeni tako, da se glasi:

»51.š člen (izredna evalvacija visokošolskih zavodov)

O izvedbi izredne evalvacije visokošolskega zavoda odloči svet agencije.

Postopek izredne evalvacije visokošolskega zavoda poteka po enakem postopku kot podaljšanje akreditacije visokošolskega zavoda z naslednjimi izjemami:

- postopek izredne evalvacije visokošolskega zavoda začne agencija na lastno pobudo ali na podlagi prejete pobude za izvedbo izredne evalvacije, kadar upravičeno sumi o večjih pomanjkljivostih oziroma neskladnostih pri delovanju visokošolskega zavoda oziroma sistemu zagotavljanja kakovosti visokošolskega zavoda;
- pred uvedbo postopka agencija pozove visokošolski zavod, da se izjasni o navedbah v prejeti pobudi iz prejšnje alineje, ne da bi razkrila identiteto prijavitelja; visokošolski zavod se lahko izjasni v enem mesecu od prejema poziva za izjasnitev;
- po izteku roka iz prejšnje alineje svet agencije sprejme odločitev o izvedbi izredne evalvacije visokošolskega zavoda; s sklepom o začetku postopka izredne evalvacije agencija seznaní visokošolski zavod ter sklep javno objavi na svoji spletni strani; pritožba zoper sklep ni mogoča.

Svet agencije po izvedenem postopku izredne evalvacije visokošolskega zavoda sprejme eno od naslednjih odločitev:

- podaljša akreditacijo visokošolskega zavoda za obdobje petih let,
- podaljša akreditacijo visokošolskega zavoda za krajše obdobje, ki ne sme biti daljše od treh let,
- ne podaljša akreditacije visokošolskega zavoda.

Svet agencije sprejme odločitev iz druge alineje prejšnjega odstavka, če so ugotovljene večje

pomanjkljivosti ali neskladnosti pri delovanju visokošolskega zavoda ali sistemu zagotavljanja njegove kakovosti, ter mu naloži rok za njihovo odpravo.

Svet agencije ne podaljša akreditacije visokošolskega zavoda, če so ugotovljene večje pomanjkljivosti ali neskladnosti pri delovanju visokošolskega zavoda ali sistemu zagotavljanja njegove kakovosti v celotnem obdobju od zadnje akreditacije.

Po poteku roka za odpravo ugotovljenih večjih pomanjkljivosti ali neskladnosti iz četrtega odstavka tega člena svet agencije ponovno opravi evalvacijo, na podlagi katere lahko podaljša akreditacijo visokošolskega zavoda za obdobje petih let, če niso ugotovljene večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti pri delovanju visokošolskega zavoda ali sistemu zagotavljanja njegove kakovosti. Če so te ugotovljene, lahko:

- ponovno podaljša akreditacijo visokošolskega zavoda za krajše obdobje, ki ne sme biti daljše od treh let, ter mu naloži rok za njihovo odpravo,
- odvzame akreditacijo študijskega programa, če so ugotovljene večje pomanjkljivosti ali neskladnosti pri organizaciji, izvajanju in spreminjanju študijskega programa ali njegovega dela oziroma sistemu kakovosti visokošolskega zavoda v celotnem obdobju podaljšanja akreditacije za krajše obdobje ali
- ne podaljša akreditacije visokošolskega zavoda, če so ugotovljene večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti pri delovanju visokošolskega zavoda ali sistemu zagotavljanja njegove kakovosti v celotnem obdobju podaljšanja akreditacije za krajše obdobje.

Po poteku ponovnega roka svet agencije tretjič opravi evalvacijo, na podlagi katere lahko:

- podaljša akreditacijo visokošolskega zavoda za obdobje petih let,
- odvzame akreditacijo študijskega programa, če so spet ugotovljene večje pomanjkljivosti ali neskladnosti pri organizaciji, izvajanju in spreminjanju študijskega programa ali njegovega dela oziroma sistemu kakovosti visokošolskega zavoda,
- ne podaljša akreditacije visokošolskega zavoda, če so ponovno ugotovljene večje pomanjkljivosti ali neskladnosti pri delovanju visokošolskega zavoda ali sistemu zagotavljanja njegove kakovosti.«.

22. člen

Za 51.š členom se dodajo novi a51.t, b51.t in c51.t členi, ki se glasijo:

»a51.t člen
(izredna evalvacija študijskega programa)

O izvedbi izredne evalvacije študijskega programa odloči svet agencije.

Postopek izredne evalvacije študijskega programa začne agencija, kadar upravičeno sumi o večjih pomanjkljivostih oziroma neskladnostih pri organizaciji, izvajanju in spreminjanju študijskega programa ali njegovega dela oziroma sistema zagotavljanja kakovosti visokošolskega zavoda, in sicer na lastno pobudo ali na podlagi prejete pobude za izvedbo izredne evalvacije.

Pred uvedbo postopka agencija pozove visokošolski zavod, da se izjasni o navedbah v prejeti pobudi iz prejšnjega odstavka, ne da bi razkrila identiteto prijavitelja. Visokošolski zavod se lahko izjasni v enem mesecu od prejema poziva za izjasnitev.

Po izteku roka iz prejšnjega odstavka svet agencije sprejme odločitve o izvedbi izredne evalvacije študijskega programa. S sklepom o začetku postopka izredne evalvacije agencija seznanjajo visokošolski zavod ter sklep javno objavi na svoji spletni strani. Pritožba zoper sklep ni mogoča.

Svet agencije po izvedenem postopku izredne evalvacije študijskega programa sprejme eno od

naslednjih odločitev:

- ugotovi ustreznost izvajanja študijskega programa;
- ugotovi delno ustreznost izvajanja študijskega programa;
- odvzame akreditacijo študijskega programa.

Svet agencije sprejme odločitev iz druge alineje prejšnjega odstavka, če so ugotovljene večje pomanjkljivosti ali neskladnosti pri organizaciji, izvajanju in spreminjanju študijskega programa ali njegovega dela oziroma sistemu zagotavljanja kakovosti visokošolskega zavoda, ter mu naloži rok za njihovo odpravo, ki ne sme biti daljši od treh let.

Svet agencije odvzame akreditacijo študijskega programa, če so ugotovljene večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti iz šestega odstavka tega člena v celotnem obdobju trajanja študijskega programa.

Po poteku roka za odpravo ugotovljenih večjih pomanjkljivosti ali neskladnosti iz šestega odstavka tega člena svet agencije ponovno opravi evalvacijo, na podlagi katere lahko ugotovi ustreznost izvajanja študijskega programa, če niso ugotovljene večje pomanjkljivosti ali neskladnosti pri organizaciji, izvajanju in spreminjanju študijskega programa ali njegovega dela oziroma sistemu zagotavljanja kakovosti visokošolskega zavoda. Če so te ugotovljene, lahko:

- ponovno ugotovi delno ustreznost izvajanja študijskega programa, ter visokošolskemu zavodu naloži rok za odpravo pomanjkljivosti oziroma neskladnosti, ki ne sme biti daljši od treh let ali
- odvzame akreditacijo študijskega programa, če so ugotovljene večje pomanjkljivosti ali neskladnosti pri organizaciji, izvajanju in spreminjanju študijskega programa ali njegovega dela oziroma sistemu zagotavljanja kakovosti visokošolskega zavoda v celotnem obdobju, za katerega je ugotovil delno ustreznost izvajanja študijskega programa.

Po poteku roka iz prve alineje prejšnjega odstavka svet agencije tretjič opravi evalvacijo, na podlagi katere lahko:

- ugotovi ustreznost izvajanja študijskega programa;
- odvzame akreditacijo študijskega programa, če so ponovno ugotovljene večje pomanjkljivosti ali neskladnosti pri organizaciji, izvajanju in spreminjanju študijskega programa ali njegovega dela oziroma sistemu zagotavljanja kakovosti visokošolskega zavoda.

b51.t člen

(odvzem akreditacije študijskega programa)

V primeru odvzema akreditacije študijskega programa iz druge alineje šestega odstavka in druge alineje sedmega odstavka 51.š člena ter tretje alineje petega odstavka, druge alineje osmega odstavka in druge alineje devetega odstavka a51.t člena tega zakona, visokošolski zavod z naslednjim študijskim letom za ta študijski program ne sme več razpisati vpisnih mest za vpis v prvi letnik ali po merilih za prehode v višji letnik.

Ne glede na določbo četrtega odstavka 32. člena tega zakona se šteje, da je študijski program iz prejšnjega odstavka javnoveljavna za obdobje od vpisa zadnje generacije v prvi letnik za čas trajanja programa, podaljšanega za eno leto, pri čemer obdobje javne veljavnosti študijskega programa ne more biti krajše od veljavnosti akreditacije.

c51.t člen

(evalvacija vzorca študijskih programov)

Agencija izvaja letne evalvacije vzorca študijskih programov z namenom svetovanja visokošolskim zavodom pri zagotavljanju kakovosti študijskih programov.

Vzorec študijskih programov določi svet agencije. Visokošolski zavodi lahko podajo predlog za vključitev posameznih študijskih programov v vzorec.

Evalvacija vzorca študijskih programov je določena v letnem načrtu agencije tako, da je vsako leto v vzorcu najmanj 2% akreditiranih študijskih programov, ki se v tem letu izvajajo na visokošolskih zavodih v Republiki Sloveniji.

Agencija na spletni strani javno objavi seznam študijskih programov, ki so vključeni v vzorec za evalvacijo študijskih programov.

Postopek se začne s sklepom sveta agencije o začetku postopka evalvacije vzorca študijskih programov, ki ga svet agencije pošlje visokošolskim zavodom, ki izvajajo študijske programe. Postopek se zaključi s priporočili visokošolskim zavodom za izboljšanje kakovosti študijskega programa. Podrobnejši postopek evalvacije vzorca študijskih programov sprejme svet agencije.«.

23. člen

V 66. členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Če študent spremeni študijski program zaradi poteka akreditacije v skladu z 51.r, 51.š in a51.t členom tega zakona, s tem ne izkoristi pravice do spremembe študijskega programa iz druge alineje prvega odstavka tega člena.«.

24. člen

V 69. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Študenti imajo ne glede na to, ali se študij izvaja kot redni ali izredni, pravico do zdravstvenega varstva in drugih ugodnosti ter pravic (na primer prehrana, prevozi, štipendiranje) v skladu s posebnimi predpisi, če niso v delovnem razmerju ali ne opravljajo samostojne registrirane dejavnosti, niso vpisani v evidenco brezposelnih oseb pri pristojnem organu oziroma niso poslovodne osebe gospodarskih družb ali direktorji zasebnih zavodov.«.

Za prvim odstavkom se doda novi drugi odstavek, ki se glasi:

»Študenti morajo v prvem letniku študijskega programa prve stopnje opraviti preventivni sistematični zdravstveni pregled, kot ga določajo predpisi s področja preventivnega zdravstvenega varstva.«.

Dosedanja drugi in tretji odstavek postaneta tretji in četrti.

25. člen

Besedilo 70. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Status študenta preneha:

- študentu, ki zaključi študijski program prve stopnje, z iztekom študijskega leta, v katerem je zaključil študij,
- študentu, ki zaključi študijski program druge stopnje,
- študentu, ki zaključi študijski program tretje stopnje,

- če študent ne zaključi študija na študijskem programu prve ali druge stopnje v 12 mesecih po zaključku zadnjega semestra,
- če študent ne zaključi študija druge stopnje po enovitem magistrskem študijskem programu v 12 mesecih po zaključku zadnjega semestra,
- če študent ne zaključi podiplomskega študija tretje stopnje v ustreznem, s statusom predpisanem roku,
- če se med študijem ne vpiše v naslednji letnik oziroma semester,
- če se izpiše,
- če je bil izključen.

Ne glede na četrto alinejo prejšnjega odstavka študentu status preneha ob zaključku zadnjega semestra, če je v času študija ponavljal letnik ali spremenil študijski program ali smer.

V primerih iz četrte, pete in sedme alineje prvega odstavka ter drugega odstavka tega člena se študentu iz upravičenih razlogov status študenta lahko tudi podaljša, vendar največ za eno leto.

Študentke matere, ki v času študija rodijo, imajo pravico do podaljšanja študentskega statusa za eno leto za vsakega živo rojenega otroka.«.

26. člen

V 72. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Visokošolski zavodi pridobivajo sredstva od ustanovitelja, iz proračuna Republike Slovenije, iz proračuna Evropske unije, šolnin in drugih prispevkov za študij, plačil za storitve, donacij, dediščin in daril ter drugih virov.«.

27. člen

Za 72. členom se dodajo novi 72.a, 72.b, 72.c, 72.č, 72.d, 72.e, 72.f, 72.g, 72.h, 72.i, 72.j, 72.k, 72.l in 72.m členi, ki se glasijo:

»72.a člen (financiranje iz proračuna Republike Slovenije)

Iz proračuna Republike Slovenije se financirajo:

- študijska dejavnost rednega študija za prvo in drugo stopnjo (v nadaljnjem besedilu: študijska dejavnost) javnih visokošolskih zavodov in zasebnih visokošolskih zavodov za koncesionirane študijske programe,
- s študijem povezane interesne dejavnosti študentov, določene v letnem programu študentskega sveta javnega visokošolskega zavoda in zasebnega visokošolskega zavoda za koncesionirane študijske programe,
- investicije, investicijsko vzdrževanje in oprema javnih visokošolskih zavodov,
- investicije, investicijsko vzdrževanje in oprema javnih študentskih domov ter študentskih domov, ki so organizirani v okviru javnih visokošolskih zavodov,
- delovanje, investicije, investicijsko vzdrževanje in opremo Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani,
- nacionalno pomembne naloge za področje visokega šolstva.

Iz proračuna Republike Slovenije se sofinancira tudi študij tretje stopnje na javnih visokošolskih zavodih.

Iz proračuna Republike Slovenije se lahko sofinancirajo tudi:

- razvojne naloge visokošolskih zavodov, ki izvajajo javnoveljavne študijske programe,
- druge naloge oziroma nameni, določeni z zakonom ali drugim predpisom.

72.b člen

(opredelitev študijske dejavnosti in določitev višine proračunskih sredstev)

Študijska dejavnost je pedagoška in z njo povezana znanstvenoraziskovalna, umetniška in strokovna dejavnost, knjižnična, informacijska, organizacijska, upravna in druga infrastrukturna dejavnost.

Sredstva za študijsko dejavnost sestavljajo sredstva za temeljni steber financiranja (v nadaljnjem besedilu: TSF) in razvojni steber financiranja (v nadaljnjem besedilu: RSF), ki se kot skupna sredstva za zavode (integralno financiranje) zagotovijo v državnem proračunu.

RSF predstavlja največ 3 % vseh sredstev, namenjenih za študijsko dejavnost v proračunu Republike Slovenije.

Proračunska sredstva za študijsko dejavnost se zagotavljajo v višini 1 % BDP.

72.c člen

(določanje sredstev TSF)

TSF je vsota letnih sredstev za temeljni steber financiranja javnih in koncesioniranih visokošolskih zavodov (v nadaljnjem besedilu: TSF-Z).

TSF sredstva se delijo na fiksna TSF sredstva (v nadaljnjem besedilu: f-TSF) in variabilna TSF sredstva (v nadaljnjem besedilu: v-TSF). TSF sredstva se delijo na f-TSF sredstva in v-TSF sredstva v skladu z 72.č in 72.d členom tega zakona, pri čemer lahko v-TSF sredstva predstavljajo največ 25 % TSF sredstev. Če v-TSF sredstva v skladu z 72.č in 72.d členom tega zakona presežejo odstotek iz prejšnjega stavka, se ustrezni del v-TSF sredstev prerazporedi v f-TSF steber.

72.č člen

(določanje sredstev f-TSF)

Sredstva za f-TSF se za prvo leto štiriletnega pogodbenega obdobja iz 72.g člena tega zakona določijo tako, da se sredstva iz zadnjega leta predhodnega pogodbenega obdobja povečajo za indeks rasti f-TSF sredstev. Indeks rasti f-TSF sredstev je enak polovici indeksa rasti proračunskih sredstev za študijsko dejavnost tekočega leta glede na obseg proračunskih sredstev za študijsko dejavnost predhodnega leta. Sredstva f-TSF se zmanjšajo za skupno vsoto zmanjšanj f-TSF sredstev zavodov v skladu z enajstim odstavkom 72.e člena tega zakona glede na obseg študijske dejavnosti v tretjem in četrtem letu predhodnega pogodbenega obdobja. Ta skupna vsota zmanjšanj f-TSF sredstev zavodov se prenese v v-TSF sredstva za prvo leto pogodbenega obdobja.

V drugem letu pogodbenega obdobja so f-TSF sredstva enaka f-TSF sredstvom prvega leta pogodbenega obdobja, povečana za indeks rasti f-TSF sredstev.

V tretjem letu pogodbenega obdobja se f-TSF sredstva iz drugega leta pogodbenega obdobja povečajo za indeks rasti f-TSF sredstev, nato pa se zmanjšajo za skupno vsoto zmanjšanj f-TSF sredstev zavodov v skladu z enajstim odstavkom 72.e člena tega zakona glede na obseg študijske dejavnosti v prvem in drugem letu pogodbenega obdobja. Ta skupna vsota zmanjšanj f-TSF sredstev zavodov se prenese v v-TSF sredstva za tretje leto pogodbenega obdobja.

V četrtem letu pogodbenega obdobja se f-TSF sredstva iz tretjega leta pogodbenega obdobja

povečajo za indeks rasti f-TSF sredstev.

72.d člen
(določanje sredstev v-TSF)

Sredstva za v-TSF so za prvo leto pogodbenega obdobja enaka v-TSF sredstvom zadnjega leta predhodnega pogodbenega obdobja, povečana za:

- dodatna proračunska sredstva za študijsko dejavnost v tem letu brez sredstev, ki so bila porabljena za povečanje f-TSF sredstev in za povečanje RSF sredstev v tem letu,
- skupno vsoto zmanjšanj f-TSF sredstev zavodov v tem letu.

V drugem letu pogodbenega obdobja so v-TSF sredstva enaka v-TSF sredstvom prvega leta pogodbenega obdobja, povečana za dodatna proračunska sredstva za študijsko dejavnost v tem letu brez sredstev, ki so bila porabljena za povečanje f-TSF sredstev v tem letu.

V tretjem letu pogodbenega obdobja so v-TSF sredstva enaka v-TSF sredstvom drugega leta pogodbenega obdobja, povečana za:

- dodatna proračunska sredstva za študijsko dejavnost v tem letu brez sredstev, ki so bila porabljena za povečanje f-TSF sredstev v tem letu,
- skupno vsoto zmanjšanj f-TSF sredstev zavodov v tem letu.

V četrtem letu pogodbenega obdobja so v-TSF sredstva enaka v-TSF sredstvom tretjega leta pogodbenega obdobja, povečana za dodatna proračunska sredstva za študijsko dejavnost v tem letu brez sredstev, ki so bila porabljena za povečanje f-TSF sredstev v tem letu.

72.e člen
(določanje TSF sredstev zavoda)

TSF sredstva zavoda (v nadaljnjem besedilu: TSF-Z) tekočega leta so vsota fiksnega dela TSF sredstev zavoda (v nadaljnjem besedilu: f-TSF-Z) in variabilnega dela TSF sredstev zavoda (v nadaljnjem besedilu: v-TSF-Z).

V prvem letu pogodbenega obdobja se f-TSF-Z sredstva iz zadnjega leta predhodnega pogodbenega obdobja povečajo za indeks rasti f-TSF sredstev, nato pa se zmanjšajo v skladu z enajstim odstavkom tega člena. Sredstva f-TSF-Z se zmanjšajo tudi če zavod po kazalnikih iz sedmega odstavka tega člena v tretjem in četrtem letu predhodnega pogodbenega obdobja izkazuje zmanjšanje študijske dejavnosti.

V drugem letu pogodbenega obdobja so f-TSF-Z sredstva enaka f-TSF-Z sredstvom prvega leta pogodbenega obdobja, povečana za indeks rasti f-TSF sredstev.

V tretjem letu pogodbenega obdobja se f-TSF-Z sredstva iz drugega leta pogodbenega obdobja povečajo za indeks rasti f-TSF sredstev, nato pa se zmanjšajo v skladu z enajstim odstavkom tega člena. Sredstva f-TSF-Z se zmanjšajo tudi če zavod po kazalnikih iz sedmega odstavka tega člena v prvem in drugem letu predhodnega pogodbenega obdobja izkazuje zmanjšanje študijske dejavnosti.

V četrtem letu pogodbenega obdobja se f-TSF-Z sredstva iz tretjega leta pogodbenega obdobja povečajo za indeks rasti f-TSF sredstev.

V prvem in tretjem letu pogodbenega obdobja se v-TSF-Z sredstva določijo glede na izračun pripadajočega deleža sredstev zavoda ob upoštevanju vrednosti naslednjih kazalnikov:

- števila študentov rednega študija na študijskih programih prve stopnje brez študentov prvega letnika, in študentov rednega študija na študijskih programih druge in tretje stopnje, pomnoženih s faktorjem študijske skupine, v katero je uvrščen študijski program ob upoštevanju študijskega

področja po KLASIUS-P; v kazalniku niso upoštevani študenti, ki ponavljajo letnik in študenti, ki koristijo status študenta 12 mesecev po zaključku zadnjega semestra oziroma s statutom predpisanem roku pri študijskih programih tretje stopnje;

- števila diplomantov rednega študija prve, druge in tretje stopnje, pomnoženega z leti trajanja študijskega programa in s faktorjem študijske skupine v katero je uvrščen študijski program ob upoštevanju študijskega področja po KLASIUS-P;
- deleža znanstvenih objav univerze oziroma samostojnega visokošolskega zavoda;
- deleža sredstev za raziskovalno, razvojno in tržno dejavnost;
- deleža zaposljivosti diplomantov;
- števila vseh po umetniških kriterijih habilitiranih visokošolskih učiteljev, zaposlenih na univerzi oziroma samostojnem visokošolskem zavodu.

Podrobneje se kazalniki študijske skupine in faktor študijske skupine iz prejšnjega odstavka določijo v predpisu iz 75. člena tega zakona.

V drugem letu pogodbenega obdobja so v-TSF-Z sredstva enaka v-TSF-Z sredstvom prvega leta pogodbenega obdobja, povečana za dodatna proračunska sredstva za študijsko dejavnost v tem letu brez sredstev, ki so bila porabljena za povečanje f-TSF sredstev.

V četrtem letu pogodbenega obdobja so v-TSF-Z sredstva enaka v-TSF-Z sredstvom tretjega leta pogodbenega obdobja, povečana za dodatna proračunska sredstva za študijsko dejavnost v tem letu brez sredstev, ki so bila porabljena za povečanje f-TSF sredstev.

Zavodu se sredstva za f-TSF-Z zmanjšajo:

- če ne more več zagotoviti izvajanja ali ne izvaja študijske dejavnosti v dogovorjenem obsegu,
- če mu preneha akreditacija ali podeljena koncesija za posamezni študijski program,
- če mu upade študijska dejavnost, merjena s prvima dvema kazalnikoma iz sedmega odstavka tega člena.

Zmanjšanje f-TSF-Z sredstev iz tretje alineje prejšnjega odstavka se ugotavlja vsaki dve leti in znaša:

- 1% za vsakega od kazalnikov, za katerega se vrednost kazalnika zmanjša za več kot 10%,
- 2% za vsakega od kazalnikov, za katerega se vrednost kazalnika zmanjša za več kot 15%,
- 5% za vsakega od kazalnikov, za katerega se vrednost kazalnika zmanjša za več kot 20%.

Sredstva f-TSF-Z se zavodu povečajo, če prevzame študente drugega visokošolskega zavoda ali študijskega programa, ki mu je prenehala akreditacija.

Sredstva za ustanavljanje in delovanje novih članic univerze zagotavljajo v okviru svojih razpoložljivih osnovnih sredstev.

S predpisom iz 75. člena tega zakona se določi podrobnejši način zmanjšanja oziroma povečanja sredstev TSF-Z iz tega člena.

72.f člen (določanje sredstev RSF)

Sredstva RSF so namenjena spodbujanju razvoja študijske dejavnosti na področjih kakovosti študija, internacionalizacije, prenosa znanja, sodelovanja z okoljem, znanstvene raziskovalne in umetniške ustvarjalnosti ter socialne razsežnosti, ki pripomorejo k doseganju ciljev in rezultatov ter izvajanju ukrepov ali nalog s področja visokošolskega izobraževanja, opredeljenih v dokumentih razvojnega načrtovanja države.

RSF sredstva drugega, tretjega in četrtega leta pogodbenega obdobja so enaka RSF sredstvom prvega leta pogodbenega obdobja. RSF sredstva se povečajo za indeks rasti proračunskih sredstev za študijsko dejavnost v prvem letu novega pogodbenega obdobja glede na obseg proračunskih

sredstev za študijsko dejavnost v četrtem letu predhodnega pogodbenega obdobja.

Sredstva RSF se javnim visokošolskim zavodom in zasebnim visokošolskim zavodom za koncesionirane študijske programe določijo za štiriletno pogodbeno obdobje v pogajanjih v okviru pogodbe o financiranju študijske dejavnosti in se v pogodbenem obdobju ne spreminjajo.

72.g člen

(pogodba o financiranju študijske dejavnosti)

Sredstva za študijsko dejavnost za prvo in drugo stopnjo rednega študija, ki se določijo kot skupna sredstva, se univerzam in samostojnim visokošolskim zavodom, nakazujejo na podlagi štiriletne pogodbe o financiranju študijske dejavnosti ali pogodbe o koncesiji, sklenjene z ministrstvom, pristojnim za visoko šolstvo. Univerza ali samostojni visokošolski zavod in ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, pri pripravi in usklajevanju ciljev in ciljnih vrednosti upoštevata dokumente razvojnega načrtovanja države.

V pogodbi se za področje študijske dejavnosti iz prejšnjega odstavka opredelijo tudi:

- strateški in dolgoročni cilji visokošolskega zavoda, ukrepi za njihovo doseganje, ciljne in izhodiščne vrednosti in kazalci, s katerimi se spremlja doseganje ciljnih vrednosti;
- načrt izvajanja študijske dejavnosti, ki vključuje predvsem študijska področja, na katerih se bodo izvajali študijski programi, morebitna povečanja ali zmanjšanja razpisanih mest za vpis v prvi letnik za naslednja štiri študijska leta v primerjavi z zadnjim razpisom in številom vpisanih študentov v prvi letnik, pričakovano število študentov ter opredelitev morebitnih novih študijskih področij in članic;
- razvojni cilji visokošolskega zavoda, ukrepi za njihovo doseganje, ciljne in izhodiščne vrednosti in kazalci, s katerimi se spremlja doseganje ciljnih vrednosti;
- način in dinamika poročanja o doseganju ciljev;
- ukrepi v primeru neizpolnjevanja določil pogodbe.

Sestavine pogodbe iz prve, druge in tretje alineje prejšnjega odstavka so predmet pogajanj. Na podlagi usmeritev ministrstva, pristojnega za visoko šolstvo, jih univerza oziroma samostojni visokošolski zavod sporoči najkasneje do konca februarja četrtega leta pogodbenega obdobja za naslednje pogodbeno obdobje.

Postopek pogajanj za sklenitev pogodbe vodi minister, pristojen za visoko šolstvo, ali od njega pooblaščen oseba s pristojnim organom visokošolskega zavoda in se mora zaključiti s sklenitvijo nove pogodbe do konca koledarskega leta četrtega leta pogodbenega obdobja za naslednje pogodbeno obdobje.

Če se postopek sklenitve pogodbe ne zaključi v roku iz prejšnjega odstavka, se do sklenitve nove pogodbe izvaja začasno financiranje v obsegu, kot je bilo določeno v predhodni pogodbi.

Vzorec pogodbe pripravi ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo.

Sklenjene pogodbe o financiranju študijske dejavnosti in doseganju ciljev ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, objavi na svoji spletni strani.

Poročilo o izvajanju pogodbe o financiranju študijske dejavnosti za celotno pogodbeno obdobje visokošolski zavodi pošljejo ministrstvu, pristojnemu za visoko šolstvo do 31. maja leta po izteku pogodbe.

72.h člen

(pravila visokošolskega zavoda)

Univerza oziroma samostojni visokošolski zavod razporeja sredstva študijske dejavnosti v skladu s

pravili, ki jih sprejme pristojni organ visokošolskega zavoda, in z njimi pisno seznaniti ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, v osmih dneh po njihovem sprejetju ter jih objavi na svoji spletni strani.

72.i člen
(letni program dela in letno poročilo)

Sestavni del letnega poročila, kot ga določajo predpisi o finančnem poslovanju, je tudi letno poročilo o izvajanju pogodbe o financiranju študijske dejavnosti.

Letno poročilo in letni program dela morata biti objavljena na spletnih straneh univerze oziroma samostojnega visokošolskega zavoda najpozneje v petih dneh po sprejetju. En izvod se pošlje ministrstvu, pristojnemu za visoko šolstvo.

72.j člen
(interesne dejavnosti študentov)

Interesne dejavnosti študentov so določene v letnem programu študentskega sveta visokošolskega zavoda.

Sredstva za s študijem povezane interesne dejavnosti študentov se za posamezni javni visokošolski zavod in za koncesionirani visokošolski zavod za koncesionirane študijske programe določijo letno s sklepom ministra, pristojnega za visoko šolstvo, ob upoštevanju števila vpisanih študentov in vrednosti sredstev v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za visoko šolstvo, za ta namen. V finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za visoko šolstvo, se sredstva iz prejšnjega stavka določijo v skladu s proračunskimi izhodišči za načrtovanje izdatkov za blago in storitve.

Sredstva se nakažejo enkrat letno na podlagi sklepa iz prejšnjega odstavka po prejemu programa interesnih dejavnosti študentov, ki je sestavni del letnega programa visokošolskega zavoda.

72.k člen
(investicije, investicijsko vzdrževanje in oprema)

Sredstva za investicije univerz oziroma samostojnih visokošolskih zavodov, ki jih je ustanovila Republika Slovenija, se določijo v skladu z letnim načrtom ravnanja s stvarnim premoženjem univerze oziroma samostojnega visokošolskega zavoda, ki je sestavni del letnega programa dela univerze oziroma samostojnega visokošolskega zavoda, in finančnim načrtom ministrstva, pristojnega za visoko šolstvo.

Sredstva za investicije so namenjena zagotavljanju visokošolske infrastrukture oziroma zagotavljanju pogojev za izvajanje dejavnosti univerz oziroma samostojnih visokošolskih zavodov.

Sredstva za investicije se namenijo za gradnjo, rekonstrukcijo, obnovo, pridobivanje oziroma najemanje stvarnega premoženja.

Univerzi oziroma samostojnemu visokošolskemu zavodu se sredstva za opremo in investicijsko vzdrževanje določijo na podlagi meril ministra, pristojnega za visoko šolstvo.

Sredstva za investicije, investicijsko vzdrževanje in opremo se univerzi oziroma samostojnemu visokošolskemu zavodu nakažejo na podlagi pogodbe o sofinanciranju.

Določbe tega člena se uporabljajo tudi za dodelitev sredstev za investicije, investicijsko vzdrževanje in opremo javnih študentskih domov in Centralno-tehniško knjižnico Univerze v Ljubljani.

72.l člen

(dodelitev sredstev za nacionalno pomembne naloge in institucije)

Javnim visokošolskim zavodom in drugim zavodom se ob upoštevanju letnega programa dela dodelijo sredstva za uresničevanje nacionalno pomembnih nalog, in sicer:

- visokošolska prijavno-informacijska služba,
- skrb za razvoj in učenje slovenščine,
- pisarne za študentske domove in
- druge naloge, opredeljene v strateških dokumentih, ki jih sprejema Vlada Republike Slovenije ali ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo.

Naloge visokošolske prijavno-informacijske službe iz prve alineje prejšnjega odstavka se določijo s predpisom iz osmega odstavka 40. člena tega zakona.

Kot skrb za razvoj in učenje slovenščine iz druge alineje prvega odstavka tega člena se štejejo zlasti lektorati slovenskega jezika na univerzah v tujini, učenje in izpopolnjevanje iz znanja slovenskega jezika za tujce in za Slovence brez slovenskega državljanstva ter seminarji, simpoziji in druga strokovna srečanja, ki so namenjena skrbi za razvoj in učenje slovenščine.

Pisarne za študentske domove iz tretje alineje prvega odstavka tega člena odločajo o pravici do subvencioniranega bivanja študentov v skladu s predpisom iz 73.b člena tega zakona.

72.m člen

(določitev sredstev za univerzitetne knjižnice – druge članice javnih visokošolskih zavodov in Centralno tehniško knjižnico Univerze v Ljubljani)

Sredstva za plače in druge izdatke za zaposlene, prispevke delodajalca za socialno varnost, izdatke za blago in storitve ter investicije se za univerzitetne knjižnice – druge članice javnih visokošolskih zavodov in Centralno tehniško knjižnico Univerze v Ljubljani določijo s pogodbo ob upoštevanju letnega programa dela javnega visokošolskega zavoda oziroma Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani.

Podrobnejša določitev financiranja univerzitetnih knjižnic iz prvega odstavka tega člena se uredi s predpisom iz 75. člena tega zakona.«.

28. člen

73. člen se črta.

29. člen

Besedilo 73.a člena se spremeni tako, da se glasi:

»Republika Slovenija koncesioniranim visokošolskim zavodom dodeljuje sredstva za študijsko dejavnost iz prve alineje prvega odstavka 72.a člena tega zakona in za s študijem povezane interesne dejavnosti iz druge alineje prvega odstavka 72.a člena tega zakona.

Republika Slovenija lahko visokošolskim zavodom iz prejšnjega odstavka in zasebnim samostojnim visokošolskim zavodom, ki izvajajo javnoveljavne študijske programe, prek javnih razpisov dodeljuje sredstva za razvojne naloge iz prve alineje tretjega odstavka 72.a člena tega zakona.«.

30. člen

74. člen se črta.

31. člen

V 75. členu se besedilo »73. in 73.a« nadomesti z besedo »72.a«.

32. člen

V 77. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Državljanom Republike Slovenije in državljanom članic Evropske unije šolnine ni mogoče predpisati za izobraževanje v okviru dodiplomskih študijskih programov in podiplomskih študijskih programov druge stopnje z javno veljavnostjo, ki se izvajajo kot javna služba.«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na prejšnji odstavek se državljanom Republike Slovenije in državljanom članic Evropske unije šolnina lahko zaračuna, če imajo že doseženo izobrazbo, ki ustreza najmanj ravni izobrazbe, pridobljene po študijskem programu, v katerega so vpisani.«.

33. člen

V drugem odstavku 80. člena se črta besedilo »in njihovih študijskih programov«.

34. člen

V 81.č členu se v prvem odstavku v napovednem stavku črta besedilo »vpisanih v razvid visokošolskih zavodov,«. 15. točka se črta. 23. točka se spremeni tako, da se glasi:
»23. drugi podatki in dokazila, ki ne pomenijo osebnih podatkov in so potrebni za spremljanje izvajanja visokošolske dejavnosti.«.

35. člen

V 81.d členu se v prvem odstavku v napovednem stavku črta besedilo »vpisanih v razvid visokošolskih zavodov,«. 32. točka se črta.

V drugem odstavku se 1. točka črta.

36. člen

V 82. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Podatke za evidenci iz 81.č in 81.d člena tega zakona ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, brezplačno pridobi od agencije oziroma visokošolskih zavodov, če agencija z njimi ne razpolaga. Podatke iz 1. in 2. točke prvega odstavka 81.č člena ter 1. in 34. točke prvega odstavka 81.d člena tega zakona določi ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo.«.

Za šestim odstavkom se dodajo novi sedmi, osmi, deveti, deseti in enajsti odstavek, ki se glasijo:

»Za znanstveno-raziskovalne namene in za izvajanje analiz o zaposljivosti študentov in diplomantov ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, na podlagi podatka o EMŠO diplomanta iz matične evidence

zavarovancev, ki jo vodi Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, pridobi o osebah, ki sklenejo delovno razmerje, samozaposlenih osebah in družbenikih po predpisih iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, naslednje podatke:

- datum zaposlitve in datum prenehanja zaposlitve diplomanta,
- poklic diplomanta (klasifikacija SKP-08),
- vrsta zaposlitve (nedoločen ali določen čas),
- matična številka enote poslovnega subjekta z namenom pridobitve podatka o občini in regiji enote ter standardne klasifikacije dejavnosti poslovnega subjekta.

Za znanstveno-raziskovalne namene in za izvajanje analiz o zaposljivosti študentov in diplomantov ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, na podlagi podatka o EMŠO diplomanta iz evidence brezposelnih oseb, ki jo vodi Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, pridobi naslednje podatke:

- datum nastopa in trajanje brezposelnosti ter
- vrsta ukrepov aktivne politike zaposlovanja.

Za znanstveno-raziskovalne namene analiziranja zaposljivosti študentov in diplomantov ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, na podlagi podatka o EMŠO diplomanta iz evidence štipendistov, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za socialne zadeve, pridobi podatek:

- o tem, ali je bil diplomant prejemnik štipendije,
- o vrsti štipendije, in
- o obdobju prejemanja štipendije.

Za znanstveno-raziskovalne namene analiziranja zaposljivosti študentov in diplomantov ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, na podlagi podatka o EMŠO diplomanta iz centralne evidence zaposlenih na področju vzgoje in izobraževanja, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za izobraževanje, pridobi podatek o:

- datumu začetka in prenehanja zaposlitve v vzgojno-izobraževalnem zavodu,
- vzgojno-izobraževalnem zavodu zaposlitve (ime, sedež),
- vrsti in trajanju pogodbe o zaposlitvi in
- vrsti in datumu podelitve naziva, pridobljenega v vzgoji in izobraževanju.

Način in obliko zagotavljanja podatkov iz tega člena določi minister, pristojen za visoko šolstvo.«.

37. člen

V 82.a členu se v drugem odstavku študijsko leto »1999/2000« nadomesti s študijskim letom »2005/2006«, letnica »2000« z letnico »2005« in študijsko leto »2009/2010« s študijskim letom »2012/2013«.

38. člen

V 83.a členu se za enajstim odstavkom dodajo novi dvanajsti, trinajsti, štirinajsti in petnajsti odstavek, ki se glasijo:

»Za znanstveno-raziskovalne namene in analize o zaposljivosti študentov in diplomantov se podatki iz sedmega, osmega, devetega in desetega odstavka 82. člena tega zakona pridobijo in povežejo v neanonimizirani obliki, vsa nadaljnja obdelava podatkov pa poteka z anonimiziranimi podatki.

Za znanstveno-raziskovalne namene analiziranja prehodnosti dijakov in študentov višjih strokovnih šol v visoko šolstvo se podatki iz četrtega stavka tretjega odstavka 82. člena tega zakona pridobijo in povežejo v neanonimizirani obliki, vsa nadaljnja obdelava podatkov pa poteka z anonimiziranimi podatki.

Organizacije oziroma delodajalci, ki posredujejo začasna in občasna dela osebam iz drugega odstavka 6.b člena Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (Uradni list RS,

št. 107/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 59/07 – ZŠtip, 51/10 – odl. US, 80/10 – ZUTD in 95/14 – ZUJF-C), so za namen ugotavljanja upravičenosti za opravljanje začasnih in občasnih del študentov upravičeni na podlagi podatka o EMŠO pridobiti podatke iz 9., 10., 11., 14., 16., 18., 19., 21. in 22. točke prvega odstavka in 6. točke drugega odstavka (razen podatka o številu vpisanih in doseženih kreditnih točk po ECTS) 81.e člena tega zakona s posredovanjem podatkov ali povezovanjem zbirk osebnih podatkov.

Evidenca o dijakih, študentih in udeležencih izobraževanja odraslih posamezne organizacije oziroma delodajalca, ki posreduje začasna in občasna dela osebam iz drugega odstavka 6.b člena Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, se za namen iz prejšnjega odstavka poveže z eVŠ evidenco študentov in diplomantov.«.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

39. člen

Izpolnjevanje pogojev za ustanovitev visokošolskega zavoda iz prvega in drugega odstavka spremenjenega 14. člena zakona, agencija preveri pri obstoječih visokošolskih zavodih pri prvem naslednjem podaljšanju akreditacije visokošolskega zavoda.

40. člen

O postopkih za vpis v razvid, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona po uradni dolžnosti izda sklepe o ustavitvi postopka.

41. člen

Spremembe 21.a člena, 23. člena in spremenjeni 24. člen zakona se začnejo uporabljati šest mesecev po njegovi uveljavitvi. Do takrat se uporabljajo 21.a, 23. in 24. člen Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12 in 85/14).

42. člen

O vlogah v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih, vloženih pred uveljavitvijo tega zakona, odloči agencija na podlagi Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12 in 85/14) in meril agencije za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov, veljavnih ob uveljavitvi tega zakona.

Ne glede na prejšnji odstavek se v primeru vloge, vložene pred uveljavitvijo tega zakona, za:

- prvo akreditacijo visokošolskega zavoda, le-ta podeli za obdobje petih let ali pa se vloga zavrne,
- prvo akreditacijo študijskega programa, le-ta podeli za nedoločen čas ali pa se vloga zavrne,
- podaljšanje akreditacije visokošolskega zavoda, akreditacija podaljša za obdobje petih let, podaljša za krajše obdobje, ki se ne sme biti daljše od treh let, ali pa se je ne podaljša,
- podaljšanje akreditacije študijskega programa, akreditacija podaljša za nedoločen čas ali pa se je ne podaljša.

Za tiste študijske programe, ki jim akreditacija poteče po uveljavitvi tega zakona, se vloge za podaljšanje akreditacije ne vlagajo. Šteje se, da je akreditacija takšnemu študijskemu programu podeljena za nedoločen čas.

Postopki izredne evalvacije študijskega programa ali visokošolskega zavoda, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo z odločitvijo iz tretje ali četrte alineje drugega odstavka tega člena.

Agencija v treh mesecih od uveljavitve tega zakona uskladi merila za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov s tem zakonom.

Vloge za akreditacijo študijskega programa in prvo akreditacijo visokošolskega zavoda se lahko vložijo najprej tri mesece po uveljavitvi tega zakona. Agencija začne postopke izredne evalvacije študijskega programa in visokošolskega zavoda v skladu s tem zakonom tri mesece po njegovi uveljavitvi. Vloge za podaljšanje akreditacije visokošolskega zavoda, vložene po uveljavitvi tega zakona in pred sprejemom meril agencije za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov, se rešijo v skladu s temi merilih.

43. člen

Ne glede na novi 72.b člen zakona se letna proračunska sredstva za študijsko dejavnost postopno povečujejo, dokler se ne doseže raven 1 % BDP, in sicer najkasneje v obdobju petnajstih let od uveljavitve tega zakona. To obdobje se lahko podaljša za eno leto za vsako leto z negativno gospodarsko rastjo. Pri tem se v letih do leta, v katerem se doseže srednjeročna uravnoteženost proračunov države v skladu z zakonom, ki ureja fiskalno pravilo, zagotavlja nominalno rast, skladno najmanj z realno rastjo BDP. Če je v posameznem letu rast BDP negativna ali rasti BDP ni, se letna proračunska sredstva za študijsko dejavnost zagotavljajo najmanj v višini letnih proračunskih sredstev preteklega leta. Od vključno leta, v katerem se doseže srednjeročna uravnoteženost proračunov države, dalje se letna proračunska sredstva za študijsko dejavnost povečujejo postopno za enakomerni odstotni delež, ki je potreben za doseg ciljne vrednosti, ob predpostavki vsakoletne pozitivne rasti BDP.

44. člen

TSF sredstva iz novega 72.c člena zakona se prvič določijo za prvo naslednje koledarsko leto po uveljavitvi tega zakona. Do takrat se študijska dejavnost financira v skladu z Zakonom o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12 in 85/14) in Uredbo o javnem financiranju visokošolskih zavodov in drugih zavodov (Uradni list RS, št. 7/11, 64/12, 12/13 in XXXXXX).

Ne glede na določbe novih 72.f in 72.g člena zakona se sredstva RSF prvič določijo v prvem letu prvega pogodbenega obdobja za drugo, tretje in četrto leto tega obdobja.

45. člen

Zakon o strokovnih in znanstvenih naslovih (Uradni list RS, št. 61/06 in 87/11 – ZVPI) se uskladi z določbo tretjega odstavka spremenjenega 35. člena zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

Univerze in samostojni visokošolski zavodi sprejmejo pravila iz novega 72.h člena zakona v dveh mesecih od uveljavitve predpisa iz 75. člena zakona.

Vlada Republike Slovenije sprejme predpis iz 75. člena zakona v dveh mesecih od uveljavitve tega zakona.

Minister, pristojen za visoko šolstvo, določi način in obliko zagotavljanja podatkov iz enajstega odstavka spremenjenega 82. člena zakona v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.

Statuti in akti o ustanovitvi visokošolskih zavodov se z določbami tega zakona uskladijo v šestih mesecih od njegove uveljavitve.

Uredba o sofinanciranju doktorskega študija (Uradni list RS, št. 88/10 in 64/12) se uskladi z določbami tega zakona v dveh mesecih od njegove uveljavitve.

Minister, pristojen za visoko šolstvo, uskladi Pravilnik o razpisu za vpis in izvedbi vpisa v visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 4/16) v skladu z določbami tega zakona v treh mesecih od njegove uveljavitve.

46. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Pravilnik o razvidu visokošolskih zavodov in zagotavljanju podatkov za eVŠ (Uradni list RS, št. 29/15).

47. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

(8.člen – učni jezik)

Člen izrecno določa, da je učni jezik slovenski.

Zaradi potrebe po večji mednarodni odprtosti visokošolske dejavnosti ter kvalitetnejši vpetosti visokošolskih zavodov v mednarodni visokošolski prostor tretji odstavek širi možnosti za izvajanje študijskih programov v tujem jeziku. Dopolnjena druga alineja tako omogoča izvajanje študijskih programov ali njihovih delov v tujem jeziku, če se izvajajo primerljivi, ne zgolj enaki, študijski programi tudi v slovenskem jeziku. V skladu z dopolnjeno tretjo alinejo se v tujih jezikih lahko izvajajo celotni študijski programi, ne le njihovi deli, če pri njihovem izvajanju sodelujejo gostujoči visokošolski učitelji iz tujine ali če je vanje vpisano večje število tujih študentov. Novi alineji uvajata nadaljnji dve izjemi, ki

omogočata poučevanje v tujem jeziku. V skladu s četrto alinejo je mogoče poučevanje v tujem jeziku tudi v primeru skupnih študijskih programov, ki se izvajajo skupaj s tujimi izobraževalnimi institucijami, na podlagi pete alineje pa v primeru tistih študijskih programov, ki jih slovenski visokošolski zavodi izvajajo v tujini.

Peti odstavek natančneje kot doslej določa, katerim tujcem se poleg Slovencev brez slovenskega državljanstva omogoči učenje slovenščine, in sicer so to visokošolski učitelji, sodelavci in študenti.

K 2. členu

(10.a člen – mednarodna zveza univerz)

V tem členu se v tretjem odstavku črta vpis v razvid visokošolskih zavodov zaradi razlogov, ki so zapisani v obrazložitvi k 4. členu. Črta se tudi ISCED, ker ga nadomesti KLASIUS-P.

K 3. členu:

(14. člen – pogoji za ustanovitev zavoda)

V tem členu se na novo in natančneje definirajo pogoji za ustanovitev univerz, samostojnih visokošolskih zavodov - fakultete ali umetniške akademije in samostojnih visokošolskih zavodov – visokih strokovnih šol. S členom so opredeljene vse ključne prvine, ki jih mora zavod izpolnjevati, da že ob svoji ustanovitvi oz. začetku izvajanja študijskega procesa lahko nudi ustrezno organizacijsko osnovo za visoko kakovost dela.

Na novo je opredeljeno, da morajo biti ob ustanovitvi zavoda predloženi predlogi študijskih programov, ki jih bo novoustanovljen zavod izvajal. Poleg tega mora biti iz predloženih predlogov programov razvidno tudi, kakšna je njihova povezanost z raziskovalnim oz. umetniškim delom in okoljem delovanja. Z določbo sledimo namenu, da so že ob ustanovitvi zavoda definirani programi, iz katerih je mogoče enoznačno razbrati umeščenost nove institucije v širše okolje.

Člen spreminja določilo sedanje ureditve in določa, da si mora visokošolski zavod pri Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu najmanj vsakih pet let pridobiti odločbo o podaljšanju akreditacije visokošolskega zavoda. Spremembo obdobja akreditacije visokošolskega zavoda iz sedem na pet let utemeljujemo z ukinitvijo podaljšanja akreditacije študijskih programov pri Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu, ki bo terjala krepitev institucionalnega sistema zagotavljanja kakovosti visokošolskih zavodov.

K 4. členu:

(16. člen – pogoja za začetek dela in opravljanja dejavnosti)

Ukinja se razvid visokošolskih zavodov, ker je do sedaj ministrstvo le še enkrat opravilo delo, ki ga je pred tem že naredila Nacionalna agencija Republike Slovenije za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu (agencija). Ministrstvo je namreč na podlagi 16. člena vodilo razvid visokošolskih zavodov. V razvid visokošolskih zavodov so se lahko vpisali le že pri agenciji akreditirani visokošolski zavodi in študijski programi. V skladu s Pravilnikom o razvidu visokošolskih zavodov in zagotavljanju podatkov za eVŠ (Uradni list RS, št. 29/15 – v nadaljnjem besedilu: Pravilnik) je ministrstvo preverilo, ali so pridobljeni vsi dokumenti, ki jih Pravilnik zahteva za vpis za razvid. V tem postopku se tako ni presojala ustreznost in kakovost študijskih programov, kajti to je bilo v izključni pristojnosti agencije. Ministrstvo je pridobilo iste podatke kot agencija v postopku akreditacije v skladu z Merili.

Takšna ureditev, ko se nekateri isti dokumenti z istim namenom (potrditev pogojev za izvajanje študijskega programa) preverijo v okviru dveh postopkov pri različnih deležnikih, po naši oceni, kot tudi po oceni Računskega sodišča, ni zagotavljala enostavnih, preglednih in enotnih postopkov. Ocenjujemo, da je načrtovana ukinitvev razvida visokošolskih zavodov ustrezna rešitev izboljšanja učinkovitosti postopkov, saj je s tem odpravljeno dvojno preverjanje istih podatkov ter zagotovljeno ažurno evidentiranje javne veljavnosti visokošolskih študijskih programov v eVŠ (evidenčni in analitski informacijski sistem visokega šolstva v Republiki Sloveniji).

Doslej je Pravilnik določal, da se podatki razvida visokošolskih zavodov vodijo v eVŠ in da agencija sporoča podatke v eVŠ v elektronski obliki, s čimer bo v vseh evidencah upoštevan isti podatek in ne bo dvojnega vnašanja podatkov. Do vzpostavitve lastnega informacijskega sistema bo agencija sporočala ministrstvu podatke v elektronski obliki. Na ta način bo ministrstvo preko eVŠ še vedno imelo javno evidenco visokošolskih zavodov in javnoveljavnih študijskih programov. Ustrezno pa se bo spremenil tudi Pravilnik.

Člen sicer na novo zaradi opustitve vodenja razvida, določa pogoje za začetek dela in opravljanja

dejavnosti visokošolskega zavoda, ki sta poleg akreditacije visokošolskega zavoda še akreditacija vsaj enega študijskega programa za pridobitev izobrazbe.

K 5. členu:

(21.a člen – akademski zbor)

S spremembo tega člena se določi, da so člani akademskega zbora članice univerze oziroma samostojnega visokošolskega zavoda, ki jih ustanovi Republika Slovenija, tudi študenti. Njihovo število v akademskem zboru ostaja nespremenjeno. Sprememba na novo določa, da pri delu akademskega zbora sodelujejo tudi drugi delavci. Način njihovega sodelovanja je določen tudi s statutom.

S sodelovanje nepedagoških delavcev se zagotavlja večjo stopnjo demokratičnosti odločanja na članicah univerze. Oblika sodelovanja drugih delavcev se določi s statutom.

Zaradi neposrednih volitev dekana se v tem členu črta dosedanja druga alineja drugega odstavka.

Dodan je nov četrti odstavek, ki določa, da ne glede na določila drugega odstavka tega člena, študenti, ki so člani akademskega zbora ne morejo voliti članov senata članice. Študenti volijo le člane senata članice, ki so predstavniki študentov.

K 6. členu

(23. člen – rektor)

Člen na novo določa, da rektor na podlagi volitev imenuje dekana.

Predlagan je bolj demokratičen postopek volitev rektorja, pri čemer bi imeli volilno pravico tudi nepedagoški delavci. Rektorja na splošnih in neposrednih volitvah za dobo štirih let izvolijo tri skupine volivcev. Na novo je tudi določeno, da imajo volilno pravico vsi delavci, ki so zaposleni na univerzi vsaj za polovični delovni čas. S statutom visokošolskega zavoda pa je mogoče določiti tudi manjši obseg zaposlitve, vendar ne nižjega od 25 odstotkov. Določeno je, da imajo skupine volivcev različne uteži pri seštevanju glasov, tako da imata skupini študentov ter drugih delavcev vsaka po 20 odstotkov glasov.

Večja demokratičnost je zagotovljena tudi z omejitvijo rektorske funkcije na osem let ter z možnostjo predčasnih volitev rektorja.

Postopek izbire rektorja za univerze, ki jih ni ustanovila Republika Slovenija, določijo s statutom.

K 7. členu:

(24. člen – dekan oziroma direktor)

Spremembe člena predlagajo bolj demokratičen postopek volitev dekana članice univerze ali samostojnega visokošolskega zavoda, ki ga je ustanovila Republika Slovenije, pri čemer imajo neposredno volilno pravico tudi nepedagoški delavci in študenti. Predlog izhaja iz dolgoletnih pričakovanj univerzitetne skupnosti, da bi bila tudi na ravni fakultet deležna večjega vpliva na izbiro dekanov, saj lahko le tako prevzame tudi ustrezno odgovornost za njihovo delo.

Člen na novo določa, da dekana na splošnih in neposrednih volitvah za dobo štirih let izvolijo tri skupine volivcev (učitelji, znanstveni delavci, študentje in drugi delavci) ki imajo različne uteži. Mandat dekana traja štiri leta in je lahko samo enkrat ponovno izvoljen. Statuti visokošolskih zavodov morajo določiti razloge in postopek za njegovo razrešitev.

Člen določa, da je postopek imenovanje direktorja članice univerze urejen s statutom univerze.

K 8. členu:

(32. člen – akreditacija študijskih programov)

Člen določa, kako se sprejema in akreditira nove študijske programe ter spreminja obvezne sestavine študijskih programov. Člen podrobneje določa tudi pogoje, pod katerimi so javno veljavni določeni študijski programi, ki jih izvaja mednarodna zveza univerz iz 10. člena tega zakona.

Spremembe člena se nanašajo na spreminjanje obveznih sestavin študijskih programov. Odslej bodo vsi visokošolski zavodi, ne zgolj univerze, lahko sami spreminjali študijske programe po istem postopku, po katerem jih sprejemajo, agencijo pa o spremembah le obvestili. Spremembe bodo visokošolski zavodi tudi javno objavljali na svojih spletnih straneh. Spremembe obveznih sestavin študijskih programov začnejo veljati z naslednjim študijskim letom, če so sprejete na pristojnih organih visokošolskega zavoda pred sprejemom razpisa za vpis.

Postopka individualnega priznavanja diplom za ugotovitev enakovrednosti v tujini pridobljenega

strokovnega oziroma znanstvenega naslova slovenskemu strokovnemu oziroma znanstvenemu naslovu v slovenski zakonodaji ni več, zato se v osmem odstavku ta del besedila črta.

K 9. členu:

(33. člen – študijski programi za pridobitev izobrazbe)

Zaradi v 35. členu dodanega umetniškega naslova je potrebno v osmem odstavku tega člena dodati umetniško področje.

K 10. členu:

(33.b člen – skupni študijski programi)

Dopolnitve tega člena odpirajo pot k večji internacionalizaciji slovenskega visokošolskega prostora. Nov četrti odstavek tako določa, da so javnoveljavni tudi tisti skupni študijski programi, ki jih visokošolski zavod s sedežem v Republiki Sloveniji izvaja s tujim visokošolskim zavodom, akreditiranim pri agencijah, ki so na seznamu Evropskega združenja agencij za kakovost v visokem šolstvu (European Quality Assurance Register for Higher Education; v nadaljnjem besedilu: EQAR), in izpolnjujejo druge pogoje, ki jim dajejo naravo javneveljavnosti. Takšni študijski programi bodo morali biti pri Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu le priglašeni. Tisti skupni študijski programi, ki ne bodo izpolnjevali prej navedenih pogojev bodo morali biti akreditirani v najkasneje petih mesecih od popolnosti vloge za akreditacijo.

K 11. členu:

(35. člen – sestavine študijskih programov za pridobitev izobrazbe)

Spremenjeni člen izrecno izpostavlja, da se pri oblikovanju študijskih programov za pridobitev izobrazbe upoštevajo Evropski standardi in smernice za zagotavljanje kakovosti v evropskem visokošolskem prostoru. Dokument je bil sprejet leta 2015 na ministrski konferenci v Erevanu in predstavlja revidirano verzijo evropskih standardov in smernic iz leta 2005 (povezava na spletno stran: <http://www.enqa.eu/index.php/home/esg/>).

V členu sta črtani dve doslej veljavni obvezni sestavini študijskega programa ter dodani dve novi. Podatki o mednarodni primerljivosti programa ter podatki o mednarodnem sodelovanju visokošolskega zavoda niso več obvezna sestavina študijskega programa. Ob upoštevanju Zakona o slovenskem ogrodju kvalifikacij sta kot novi obvezni sestavini študijskega programa dodani:

- študijsko področje študijskega programa po klasifikaciji KLASIUS in znanstvenoraziskovalno disciplino po klasifikaciji Frascati ter
- razvrstitev v nacionalno ogrodje kvalifikacij, evropsko ogrodje visokošolskih klasifikacij ter evropsko ogrodje kvalifikacij.

Dodan je tudi umetniški naslov.

K 12. členu:

(36. člen – študijske obveznosti in trajanje študija)

S spremembo člena formalno odpiramo možnost, da doktorski študijski programi obsegajo od 180 do 240 kreditnih točk in trajajo tri do štiri leta. Sprememba možnosti enoletnega podaljšanja doktorskega študija je nujna zaradi različne dolžine eksperimentalnega znanstvenoraziskovalnega dela in večje mednarodne primerljivosti.

K 13. členu:

(40. člen – razpis)

S spremembami člena se enotno urejajo roki za objavo razpisa za vpis za vse visokošolske zavode, za katere prijava za vpis poteka preko enotne elektronske vloge prijave za vpis na spletnem portalu eVŠ. Nadalje se določa rok, do katerega se študentje vpisujejo – to je do začetka študijskega leta oziroma iz upravičenih razlogov do 30. oktobra. Dopusča se možnost, da se študent iz študijskega programa do 15. oktobra lahko izpiše brez posledic, če se je prvič vpisal v prvi letnik študijskega programa, iz katerega se izpisuje.

S petim odstavkom se ureja možnost objave dodatnega razpisa za študente, vpisane v študijske programe, ki jim je akreditacija prenehala iz kateregakoli razloga (npr. zaradi nepodaljšanja akreditacije visokošolskemu zavodu), in s tem študentom omogoča možnost pridobitve izobrazbe oziroma zaključek študija na drugem javnoveljavnem študijskem programu.

K 14. členu:

(51.f člen – naloge agencije)

V skladu s spremembami drugih členov so ustrezno popravljene naloge agencije:

- črta se alineja »izdaja soglasja k preoblikovanju visokošolskih zavodov in k spremembam obveznih sestavin študijskih programov samostojnih visokošolskih zavodov«,
- alineja »izvaja akreditacije visokošolskih zavodov ter študijskih programov« se spremeni tako, da se glasi »izvaja akreditacije visokošolskih zavodov, akreditacije sprememb visokošolskih zavodov ter prve akreditacije študijskih programov«,
- doda se alineja »preveri spremembe obveznih sestavin študijskih programov in v primeru nepravilnosti ukrepa v skladu z a51.t členom«, kar pomeni, da mora agencija v primeru ugotovitve nepravilnosti izvesti postopek izredne evalvacije;
- doda se alineja »posreduje ministrstvu, pristojnemu za visoko šolstvo, podatke za vpis v eVŠ«.

K 15. členu:

(51.h člen – svet agencije)

Spremembe tega člena na novo določajo, da se član sveta agencije lahko predčasno razreši, če se ne udeleži treh zaporednih sej sveta agencije.

Zaradi sprememb v akreditacijskih postopkih je v šesti in sedmi alineji enajstega odstavka spremenjeno določilo nalog sveta, in sicer je zapisano, da svet agencije odloča o akreditacijah visokošolskih zavodov in njihovih spremembah ter o akreditaciji študijskih programov in evalvacijah vzorca študijskih programov.

K 16. členu:

(51.o člen – akreditacije in zunanje evalvacije)

Sprememba člena je potrebna zaradi bistvene spremembe sistema zagotavljanja kakovosti v visokem šolstvu, namreč postopnega prehoda iz institucionalnih in programskih akreditacij v sistem, v katerem je poudarek na institucionalnih akreditacijah. Novi sistem temelji na preverjanju, ali ima visokošolski zavod razvit in ustrezno delujoč sistem za zagotavljanje kakovosti, ki zagotavlja, da je osnovna dejavnost visokošolskega zavoda, namreč izvajanje študijskih programov, ustrezne kakovosti. Novi sistem predpostavlja, da visokošolski zavod, ki je pri agenciji pridobil akreditacijo in torej izpolnjuje pogoje za kakovostno izvajanje visokošolske dejavnosti lahko samostojno skrbi za ustrezno izvajanje študijskih programov, potem ko ti so v postopku za pridobitev prve akreditacije študijskega programa pri agenciji prejeli akreditacijo za nedoločen čas. Ob tem, ko se ohranja prva akreditacija študijskih programov, se zato ukinja dosedanji postopek podaljšanja akreditacije študijskih programov najmanj vsakih sedem let. To bo omogočilo visokošolskim zavodom večjo prilagodljivost in hitrejše spreminjanje oziroma posodabljanje študijskih programov, hkrati pa tudi občutno delovno razbremenitev in prihranek sredstev tako visokošolskih zavodov kot agencije.

V drugem odstavku člena so definirane vse vrste akreditacij, ki obstajajo po uvedbi zgornje spremembe sistema ter dodana nova vrsta akreditacije, namreč akreditacija sprememb visokošolskega zavoda. Akreditacija sprememb visokošolskega zavoda je natančneje opisana v členu a51.š (spremembe visokošolskega zavoda).

V skladu s spremembami sistema zagotavljanja kakovosti so nadalje v tretjem odstavku člena ustrezno definirane tudi vrste zunanjih evalvacij ter dodana nova vrsta zunanjih evalvacij, to je evalvacija vzorca študijskih programov. Evalvacija vzorca študijskih programov je podrobneje opisana v členu c51.t (evalvacija vzorca študijskih programov).

V četrtem odstavku člena je zaradi opustitve postopka podaljšanja akreditacije študijskih programov skrajšano obdobje akreditacije visokošolskega zavoda iz sedmih na največ pet let. Ker agencija ne bo več redno pregledovala izvajanje vsakega posameznega študijskega programa je pomembno, da pogosteje preverja, ali zavod sam ustrezno skrbi za kakovost svojih študijskih programov. To ne bo predstavljalo večje dodatne obremenitve visokošolskih zavodov in agencije, saj bodo po drugi strani razbremenjeni velikega števila ponovnih akreditacij študijskih programov.

K 17. členu:

(51.p člen – prva akreditacija visokošolskih zavodov in študijskih programov)

V noveli sta ohranjeni prva akreditacija visokošolskega zavoda in akreditacija študijskega programa.

Akreditacijski postopek je dopolnjen tako, da je primerljiv s postopkom pri podaljšanju akreditacije, določenim v 51.r členu novele. Pomeni, da lahko predlagatelj - za razliko od zdaj veljavnega zakona - da pripombe k poročilu skupine strokovnjakov tudi v postopku prve akreditacije visokošolskega zavoda. Poleg tega mora skupina strokovnjakov na podlagi pripomb predlagatelja tako v postopku prve akreditacije visokošolskega zavoda kot v postopku akreditacije študijskega programa pripraviti končno poročilo. S to spremembo je tudi ob upoštevanju določb Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP) predlagateljem dana možnost, da se izjasnijo o zadevi, da po potrebi dopolnijo vlogo, hkrati pa je dopolnjevanje omejeno na čas do izdaje končnega poročila skupine strokovnjakov. To pomeni, da je postopek do odločanja o akreditaciji v ZViS kot *lex specialis* drugače določen kot v drugem odstavku 146. člena ZUP. Sprememba je po eni strani nujna zaradi preglednejših in bolj poenotениh postopkov, po drugi strani pa tudi zaradi skrajševanja rokov, v katerih je treba odločiti o akreditaciji.

S prehodom na tako imenovano institucionalno (re)akreditacijo, s katerim opuščamo podaljšanje akreditacije študijskih programov, se spremeni tudi obdobje, za katerega je akreditacija podeljena, in sicer:

- za visokošolske zavode se to skrajša z zdaj veljavnih sedem let na pet let,
- za študijske programe se akreditacija podeli za nedoločen čas z možnostjo odvzema, opredeljeno v 51.š in a51.t členu novele.

Kljub skrajšanju obdobja veljavnosti akreditacije visokošolskih zavodov bodo ti s spremembo zunanjega sistema kakovosti razbremenjeni (pre)številnih akreditacijskih postopkov, obiskov skupin strokovnjakov agencije ob podaljševanju akreditacije vsakega študijskega programa, s tem povezanega nepotrebnega administriranja, prilagajanja svojega dela in časa evalvacijskim postopkom agencije, prihranek bo tudi pri človeških in finančnih virih.

K 18. členu:

(51.r člen – podaljšanje akreditacije visokošolskih zavodov in študijskih programov)

Zaradi prehoda na institucionalno akreditacijo, pri kateri agencija presoja vsa področja delovanja zavoda, pri čemer je poseben poudarek dan presoji njegovega notranjega sistema kakovosti ter opravljanja temeljne dejavnosti, to je organizacije, izvedbe in samoevalvacije študijskih programov, se postopek podaljša tako, da agencija praviloma opravi dva obiska visokošolskega zavoda. Sprememba je nujna, ker je le z enim obiskom skupine strokovnjakov agencije – kot je to veljalo doslej - nemogoče objektivno presoditi o vseh zadevah, na podlagi katerih se odloča o podaljšanju akreditacije visokošolskega zavoda, oziroma ugotoviti dejansko stanje. Poleg tega mora agencija temeljiteje kot doslej presojati notranje sisteme kakovosti visokošolskih zavodov in prilagoditi svoje delo:

- spremenjenemu zunanjemu sistemu kakovosti, po katerem ni več presoje vsakega študijskega programa posebej v postopku podaljšanja akreditacije programa;
- spremenjenim evropskim standardom (standardi ESG, prvi del), ki poleg obvezne zunanje evalvacije visokošolskih zavodov natančno določajo predvsem standarde, povezane z opravljanjem izobraževalnega dela, sprejemanjem oziroma spreminjanjem študijskih programov, samoevalvacijo teh programov, delom s študenti, skrbjo za ustreznost visokošolskih učiteljev oz. njihovega dela in usposabljanja, informiranjem javnosti ipd.

Novost je predvsem ta, da svet agencije na podlagi vmesnega poročila skupine strokovnjakov odloči, katera področja delovanja visokošolskega zavoda, povezana predvsem z organizacijo, izvedbo, spreminjanjem in samoevalvacijo določenih študijskih programov, se bodo poglobljeno presojala na drugem obisku, ter da se lahko visokošolski zavod ob koncu drugega obiska, ko mu mora skupina strokovnjakov svoje ugotovitve ustno predstaviti, o ugotovitvah izreče ali dodatno pojasni stanje, kar morajo strokovnjaki upoštevati pri pripravi evalvacijskega poročila. Tudi k slednjemu lahko visokošolski zavod da pripombe, ki jih morajo strokovnjaki še enkrat proučiti, preden izdajo končno poročilo. Tako ima visokošolski zavod možnost večkratnega dajanja pripomb na ugotovitve skupine strokovnjakov, in sicer do izdaje končnega evalvacijskega poročila. Od tod je postopek do odločitve o akreditaciji primerljiv s postopkom pri akreditaciji, opisanim v obrazložitvi k 51.p členu.

Druga pomembna sprememba tega člena, ki je prav tako ugodnejša za visokošolski zavod, je možnost večkratnega podaljšanja akreditacije za krajše obdobje, ki ne sme biti daljše od treh let. To je omogočeno z določbo v desetem odstavku tega člena, po kateri svet agencije pri vnovičnem odločanju o podaljšanju akreditacije visokošolskega zavoda te ne podaljša, kadar ugotovljene večje

pomanjkljivosti ali neskladnosti v določenem roku niso bile odpravljene.

Naveden razlog hkrati pojasni, ali se lahko v tem postopku akreditacija visokošolskemu zavodu ne podaljša, tudi če so bile odpravljene pomanjkljivosti in neskladnosti, ugotovljene v prejšnjem postopku za podaljšanje akreditacije, ki se je končal z odločitvijo o podaljšanju za krajše obdobje, vendar so bile ugotovljene nove večje pomanjkljivosti ali neskladnosti. Dosedanje določbe ZViS odgovora na to niso dale.

K 19. členu:

(51.s člen – ponovna vloga za prvo akreditacijo)

Člen je ustrezno spremenjen ob upoštevanju sprememb drugih členov. Gre za preštevilčenje odstavkov, na katere se sklicujejo določbe o ponovni vlogi za prvo akreditacijo visokošolskega zavoda, oziroma spremembo zaradi črtanja razvida visokošolskih zavodov iz te novele.

K 20. členu:

(doda se nov a51.š člen – spremembe visokošolskega zavoda)

V noveli so prvič v posebnem členu natančneje določene spremembe visokošolskega zavoda, ki jih je treba akreditirati. Postopek in merila za akreditacijo v skladu z 51.f in 51.h členom določi agencija oziroma svet agencije in pri tem upošteva določbe spremenjenega 14. člena novele.

Gre za:

- preoblikovanje v drugo vrsto visokošolskega zavoda, pod katero spada na primer preoblikovanje iz visoke strokovne šole v fakulteto, za akreditacijo katere je treba poleg meril, ki jih določi agencija, izpolniti predvsem natančneje določene pogoje glede znanstvenoraziskovalnega dela zavoda in nosilcev študijskih programov iz 14. člena novele;
- pripojitve ali spojitve več visokošolskih zavodov, ki so samostojne pravne osebe, v enega tako, da dobimo eno pravno osebo, pri čemer lahko vrsta visokošolskega zavoda ostane enaka ali pa se spremeni. Nasprotna od tega je razdelitev visokošolskega zavoda;
- spremembe lokacije izvajanja študijskega programa ali uvedba nove, kar zajema tako akreditacijo dislociranih enot visokošolskega zavoda kot akreditacijo dodatnih prostorov, ki jih bo zavod uporabljal.

Uzakonjene so spremembe visokošolskih zavodov, ki jih agencija že akreditira, in zaradi čedalje pogostejših potreb dodane nove, kot so pripojitve, spojitve ali razdelitve visokošolskih zavodov.

K 21. členu:

(51.š člen – izredna evalvacija visokošolskih zavodov)

Za razliko od veljavnih določb ZViS novela zaradi spremenjenega zunanega sistema kakovosti natančneje določa, kaj mora agencija pred uvedbo postopka izredne evalvacije visokošolskega zavoda narediti, kdaj lahko svet agencije sprejme odločitev o njej in kako. Natančno določa tudi vrste mogočih odločitev sveta agencije, sprejete na podlagi izredne evalvacije, ki so razen ene odločitve enake tistim pri »rednem« podaljšanju akreditacije visokošolskega zavoda.

Po odločitvi o izredni evalvaciji postopek poteka v skladu z obrazložitvijo 51.r člena novele, posebnost pa je ena izmed mogočih odločitev sveta agencije.

Čeprav gre za izredno evalvacijo visokošolskega zavoda, lahko svet agencije poleg odločitve o odvzemu oziroma nepodaljšanju akreditacije visokošolskemu zavodu odloči tudi o odvzemu akreditacije posameznemu študijskemu programu. Tako lahko odloči po temeljiti presoji dejstev, ki dokazujejo večje pomanjkljivosti ali neskladnosti pri organizaciji, izvajanju in spreminjanju posameznega študijskega programa ali njegovega dela kljub roku za njihovo odpravo, določenem pri podaljšanju akreditacije visokošolskega zavoda za krajše obdobje, ki ne sme biti daljše od treh let.

Odločitev o odvzemu akreditacije študijskemu programu v postopku izredne evalvacije visokošolskega zavoda se sprejme izjemoma, in sicer takrat, kadar je njegova kakovost oz. izvajanje, organizacija ali spreminjanje tako slabo, da bi vsako podaljševanje njegovega izvajanja (na primer z uvedbo posebnega postopka izredne evalvacije tega programa) in s tem podeljevanja javno veljavne izobrazbe oziroma listin povzročilo težko popravljivo škodo.

K 22. členu:

(nov a51.t člen – izredna evalvacija študijskega programa)

Ob spremembi sistema zagotavljanja kakovosti je večji poudarek kot doslej dan izredni evalvaciji študijskih programov. Ob prenosu ključne odgovornosti za spreminjanje in izvajanje študijskih programov z agencije na visokošolske zavode postopek izredne evalvacije agenciji omogoča ukrepanje v primeru upravičenega suma o večjih pomanjkljivostih oziroma neskladnostih pri organizaciji, izvajanju in spreminjanju študijskega programa ali njegovega dela oziroma sistema zagotavljanja kakovosti visokošolskega zavoda.

Člen natančno opiše postopek izredne evalvacije in navede vrsto odločitev, ki jih po izvedenem postopku sprejme Svet agencije, namreč pozitivno mnenje, mnenje s pridržkom ali odvzem akreditacije. V primeru podanega mnenja s pridržkom je podrobneje opisan tudi nadaljnji postopek, ki končno vodi bodisi v izdano pozitivno mnenje bodisi v odvzem akreditacije.

(nov b51.t člen) – odvzem akreditacije študijskega programa

Člen določa posledice odvzema akreditacije študijskemu programu v postopku izredne evalvacije visokošolskega zavoda ali študijskega programa. V tem primeru visokošolski zavod z naslednjim študijskim letom za ta študijski program ne sme več razpisati vpisnih mest za vpis v prvi letnik ali po merilih za prehode v višji letnik, obenem pa je določeno obdobje javne veljavnosti tega študijskega programa.

(nov c51.t člen) – evalvacija vzorca študijskih programov

Člen uvaja novo vrsto zunanje evalvacije študijskih programov.

S spremembami in dopolnitvami Zakona o visokem šolstvu se nacionalni sistem zagotavljanja kakovosti visokega šolstva spreminja tako, da se težišče sistema premika iz poudarjanja formalnih postopkov ugotavljanja minimalnih standardov kakovosti v odgovornost visokošolskih zavodov za nenehno izboljševanje kakovosti. Tako je ob ukinitvi periodičnih ponovnih akreditacij študijskih programov in ob dejstvu, da odslej vsi visokošolski zavodi lahko sami spreminjajo obvezne sestavine študijskih programov (za to ne potrebujejo več soglasja agencije, temveč jo o spremembah le obvestijo), skrb za posodabljanje in kakovostno izvajanje programov odslej prepuščena zavodom samim.

Agencija bo zavodom pri tem nudila podporo z rednimi letnimi zunanjimi evalvacijami manjšega števila oziroma vzorca študijskih programov. Namen tovrstnih evalvacij ne bo izdajanje akreditacijskih odločitev, temveč svetovanje visokošolskim zavodom, kako naj na podlagi podanih priporočil izboljšajo kakovost študijskih programov.

V členu je podrobneje opisan postopek evalvacije ter način določanja vzorca študijskih programov.

K 23. členu:

(66. člen – pravice in dolžnosti študentov)

Sprememba člena upošteva pravilen sklic na določbe zakona glede poteka akreditacije študijskega programa ali visokošolskega zavoda.

K 24. členu:

(69. člen – druge pravice in ugodnosti študentov)

Prvi odstavek citiranega člena natančneje opredeljuje upravičenost študentov do drugih pravic in ugodnosti in sicer poleg doslej navedena pogoja, da študent ni v delovnem razmerju, še da ne opravlja samostojne registrirane dejavnosti, ni vpisan v evidenco brezposelnih oseb pri pristojnem organu oziroma ni poslovodna oseba gospodarske družbe ali direktor zasebnega zavoda.

Pravica do preventivnih pregledov je študentom zagotovljena na podlagi Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju in Pravilnika za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni. Številne raziskave so dokazale, da je opravljanje preventivnih pregledov smotrno in najboljši ukrep za zgodnje odkrivanje in zdravljenje bolezni praviloma še v pred-klinični fazi. Cilj preventivnega pregleda je aktivni zdravstveni nadzor, izboljšanje in utrjevanje zdravja, odkrivanje dejavnikov tveganja in začetnih znakov kroničnih degenerativnih obolenj, odkrivanje stresno ogroženih, posameznikov s tveganim vedenjem in usmerjeno zdravstveno-vzgojno delo.

Otroci opravijo obvezne sistematične preventivne preglede v 1., 3., 6., 8. razredu osnovne šole, dijaki pa v 1. in 3. letniku. Zaposleni morajo opraviti preventivne zdravstvene preglede delavcev v razmiku največ 5 let (prvega pred prvo zaposlitvijo). Terciarno izobraževanje torej predstavlja luknjo v preventivni dejavnosti, čeprav so študenti izpostavljeni številnim dejavnikom tveganja.

Študenti se ob pregledu seznanijo tudi z možnostjo izbire osebnega zdravnika v kraju študija, kar olajša in omogoča kurativno zdravstveno oskrbo študentov. Preventivni pregled študentov služi tudi kot zdravstveni pregled delavcev in je podlaga za opravljanje začasnega in občasnega dela dijakov in študentov.

Ker so bili do sedaj preventivni pregledi le pravica študentov na podlagi zdravstvene zakonodaje, visokošolska zakonodaja pa jih ni opredeljevala, se je znižal delež študentov, ki opravijo preventivni pregled pod 50%. S tem se je povečalo zdravstveno tveganje.

K 25. členu:

(70. člen – prenehanje statusa študenta)

Zakon o visokem šolstvu v skladu z določbo prvega odstavka 65. člena status študenta dodeljuje osebi, ki se vpiše na visokošolski zavod na podlagi razpisa za vpis in se izobražuje po dodiplomskem ali podiplomskem študijskem programu, pri čemer iz naslova statusa študenta upoštevajoč določbe 69. člena Zakona o visokem šolstvu študenti uživajo določene pravice in ugodnosti, kot so pravica do zdravstvenega varstva in drugih ugodnosti ter pravic (na primer prehrana, prevozi, štipendiranje) v skladu s posebnimi predpisi, možnost bivanja v študentskih domovih, drugih zavodih in pri pravnih osebah, registriranih za dejavnost študentskih domov ter pri zasebnikih, pravica do subvencioniranega prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi.

Zaradi lažjega nadaljevanja študija s preходом na študijski program 2. stopnje z novim študijskim letom se zato s predlogom spremembe 70. člena Zakona o visokem šolstvu v prvi alineji prvega odstavka citiranega člena status študentu, ki zaključi študijski program prve stopnje, podaljša do izteka študijskega leta, v katerem je zaključil študij (diplomiral), s tem pa se za takšnega diplomanta tudi ohranijo pravice, ki gredo iz naslova statusa študenta. Omenjena rešitev sledi sicer že uveljavljeni tovrstni rešitvi za dijake po Zakonu o gimnazijah (22. člen) ter Zakonu o poklicnem in strokovnem izobraževanju (48. člen).

K 26. členu:

(72. člen – viri financiranja)

Z dopolnitvijo prvega odstavka 72. člena smo določili že sedaj veljavno prakso, da lahko visokošolski zavodi pridobijo finančna sredstva tudi od ustanovitelja in iz proračuna Evropske unije.

K 27. členu:

(dodani novi 72.a, 72.b, 72.c, 72.č, 72.d, 72.e, 72.f, 72.g, 72.h, 72.i, 72.j, 72.k, 72.l in 72.m člen)

Z novim 72.a členom – financiranje iz proračuna Republike Slovenije določamo dejavnosti, ki se visokošolskim zavodom financirajo iz proračuna Republike Slovenije: študijska dejavnost rednega študija za prvo in drugo stopnjo, s študijem povezane interesne dejavnosti študentov, investicije, investicijsko vzdrževanje in oprema javnih visokošolskih zavodov in javnih študentskih domov ter tistih študentskih domov, ki so organizirani v okviru javnih visokošolskih zavodov, delovanje, investicije, investicijsko vzdrževanje in oprema Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani ter nacionalno pomembne naloge za področje visokega šolstva.

Drugi odstavek člena vzpostavlja pravno podlago, da se iz državnega proračuna visokošolskim zavodom lahko sofinancira tudi študij po študijskih programih tretje stopnje, razvojne naloge in druge naloge, določene z zakoni ali predpisi.

(72.b člen – opredelitev študijske dejavnosti in določitev višine proračunskih sredstev)

Člen natančneje opredeljuje študijsko dejavnost kot pedagoško in z njo povezano znanstvenoraziskovalno, umetniško in drugo strokovno dejavnost, knjižnično, informacijsko, organizacijsko, upravno in drugo infrastrukturno dejavnost. V drugem odstavku člena je podana struktura proračunskega financiranja študijske dejavnosti, ki je zasnovana na dveh stebrih, in sicer temeljnem in razvojnem stebru financiranja. Oba stebra financiranja predstavljata integralno financiranje študijske dejavnosti, ki visokošolskim zavodom omogoča finančno avtonomijo. Opredelitev in struktura študijske dejavnosti sledi konceptu financiranja iz Nacionalnega programa visokega šolstva 2011-2020.

V nadaljevanju člen določa način financiranja iz proračuna, kot to zahteva drugi odstavek 58. člena Ustave. Iz Ustave in odločbe Ustavnega sodišča (Ur.l. RS št. 34/b.5.2011) namreč izhaja, da mora

biti način financiranja v zakonu urejen tako, da državne univerze in državne visoke šole že na podlagi zakona lahko predvidijo obseg finančnih sredstev, ki jih lahko pridobijo. Le na tak način sta jim lahko zagotovljeni finančna stabilnost in varnost ter predvidljivost.

Tretji odstavek tega člena zato določi ciljno vrednost proračunskih sredstev, ki se namenjujejo za študijsko dejavnost, in sicer v višini 1 % BDP. V prehodnih določbah bo določen vzdržen model za doseg tega cilja.

(72.c člen – določanje sredstev TSF)

Člen določa sredstva temeljnega stebra financiranja (v nadaljevanju: TSF) za financiranje javnih univerz, javnih samostojnih visokošolskih zavodov in koncesioniranih visokošolskih zavodov za koncesionirane študijske programe.

Drugi odstavek člena določa strukturo sredstev TSF. Sredstva TSF sestavljata fiksni in variabilni del. V členu je določeno izhodiščno razmerje med fiksnim in variabilnim delom sredstev TSF ter maksimalni del variabilnega dela, ki lahko predstavlja maksimalno 25 odstotkov sredstev TSF. Če je ta delež presežen, se ustrezni del sredstev prerazporedi v fiksni del TSF.

(72.č člen – določanje sredstev f-TSF)

Člen določa oblikovanje in delež rasti sredstev fiksnega dela TSF za štiriletno pogodbeno obdobje glede na definiran del indeksa rasti proračunskih sredstev za študijsko dejavnost tekočega leta glede na sredstva predhodnega leta. Definiran del indeksa rasti f-TSF sredstev je enak polovici indeksa rasti letnih proračunskih sredstev za študijsko dejavnost. Druga polovica indeksa rasti je namenjena rasti variabilnega dela TSF. V drugem letu pogodbenega obdobja se tako sredstva fiksnega dela TSF povečujejo za določen delež rasti proračunskih sredstev, medtem ko se v začetku tretjega leta pogodbenega obdobja, poleg letne rasti, lahko sredstva fiksnega dela TSF tudi zmanjšajo zaradi morebitnega manjšega obsega dejavnosti v zadnjih dveh letih pogodbenega obdobja. Tako sproščena sredstva se prenesejo v variabilni del TSF. Podobno kot v tretjem letu pogodbenega obdobja se sredstva fiksnega dela TSF lahko zaradi obsega študijske dejavnosti zmanjšajo tudi v prvem letu novega pogodbenega obdobja.

(72.d člen – določanje sredstev v-TSF)

Člen določa oblikovanje in delež rasti sredstev variabilnega dela TSF za štiriletno pogodbeno obdobje glede na definiran del dodatnih proračunskih sredstev za študijsko dejavnost tekočega leta, ki niso bila porabljena za povečanje fiksnega dela TSF v tekočem letu. Dodatna proračunska sredstva za študijsko dejavnost, ki so namenjena variabilnemu dela TSF, predstavljajo najmanj polovico indeksa rasti letnih proračunskih sredstev za študijsko dejavnost glede na preteklo leto in morebitna ostala proračunska sredstva za študijsko dejavnost. V drugem letu pogodbenega obdobja se tako sredstva variabilnega dela TSF povečujejo za določen delež rasti proračunskih sredstev, medtem ko se v začetku tretjega leta pogodbenega obdobja, poleg letne rasti, lahko sredstva fiksnega dela TSF tudi dodatno povečajo zaradi morebitnih sproščenih sredstev fiksnega dela TSF v tem letu. Podobno kot v tretjem letu pogodbenega obdobja se sredstva variabilnega dela TSF lahko zaradi obsega študijske dejavnosti povečajo tudi v prvem letu novega pogodbenega obdobja.

(72.e člen – določanje TSF sredstev zavoda)

Člen najprej opredeli strukturo sredstev TSF zavoda. V nadaljevanju člen definira dinamiko rasti TSF sredstev zavoda, in sicer za njegov fiksni in variabilni del, v drugem, tretjem in četrtem letu pogodbenega obdobja, in sicer v skladu s principi, zapisanimi v 72.č in 72.d členu tega zakona. V členu so definirani kazalniki obsega študijske dejavnosti, ki določajo obseg fiksnega dela TSF zavoda ter kazalniki kakovosti študijske dejavnosti, ki določajo obseg variabilnega dela TSF zavoda.

Fiksni del TSF se lahko zmanjša v prvem in tretjem letu pogodbenega obdobja, če zavod po določenih kazalnikih v zadnjih dveh izkazuje zmanjšano študijsko dejavnost, ki se nanaša na primere zmanjšanja študijske dejavnosti v dogovorjenem obsegu in ne doseganja kazalnikov kakovosti in obsega študijske dejavnosti (študenti in diplomanti ter zaposljivost diplomantov), kakovosti raziskovalne in razvojne dejavnosti (znanstvene objave, sredstva za raziskovalno, razvojno in tržno dejavnost) ter obsega umetniške dejavnosti (število po umetniških kriterijih habilitiranih visokošolskih

učiteljev).

Variabilni del TSF se na novo določi v prvem in tretjem letu pogodbenega obdobja glede na izračun pripadajočega deleža zavoda ob upoštevanju vrednosti kazalnikov študijske, raziskovalno-razvojne in umetniške dejavnosti.

V členu je zapisano, da se sredstva za ustanavljanje in delovanje novih članic univerze in samostojnih visokošolskih zavodov zagotavljajo v okviru razpoložljivih osnovnih sredstev, razen če univerza oziroma samostojni visokošolski zavod prevzame študente drugega visokošolskega zavoda ali študijskega programa drugega visokošolskega zavoda, zaradi prenehanja akreditacije.

Člen tudi določa, da je natančnejša dinamika povečevanja oziroma zmanjševanja sredstev TSF podrobneje določena s kazalniki in utežmi v posebnem predpisu.

(72.f člen – določanje sredstev RSF)

Člen določi namene sredstev RSF ter njihov obseg in način njihovega določanja za pogodbeno obdobje. Sredstva RSF so tako namenjena spodbujanju razvoja študijske dejavnosti na področjih kakovosti študija, internacionalizacije, prenosa znanja, znanstvenoraziskovalne in umetniške ustvarjalnosti ter krepitvi socialne dimenzije študija. V primerjavi s sredstvi TSF so sredstva RSF v štiriletnem pogodbenem obdobju enaka in se določijo v pogajanjih z ministrstvom glede na določene cilje in ukrepe v nacionalni strategiji razvoja visokega šolstva in institucionalnih strategijah razvoja visokošolskih zavodov. RSF sredstva se spreminjajo samo na prehodu v novo pogodbeno obdobje, ko se povečajo za indeks rasti proračunskih sredstev za študijsko dejavnost v prvem letu novega pogodbenega obdobja glede na obseg proračunskih sredstev za študijsko dejavnost v četrtem letu predhodnega pogodbenega obdobja.

(72.g člen – pogodba o financiranju študijske dejavnosti)

Z 72.g členom določimo, da se sredstva za študijsko dejavnost za prvo in drugo stopnjo rednega študija, kot skupna sredstva za univerze in samostojne visokošolske zavode nakazujejo s štiriletne pogodbe o financiranju študijske dejavnosti ali s pogodbo o koncesiji, sklenjene z ministrstvom, pristojnim za visoko šolstvo. Pogodbeni partnerji morajo pri pripravi in usklajevanju ciljev in ciljnih vrednosti upoštevati dokumente razvojnega načrtovanja države.

Drug odstavek tega člena, poleg bistvenih sestavin pogodbe, opredeljuje tudi druge elemente, ki jih mora pogodba določiti. Nadalje je določeno, da so predmet pogajanj: strateški/dolgoročni cilji visokošolskega zavoda, načrt izvajanja študijske dejavnosti ter razvojni cilji visokošolskega zavoda. Člen tudi določa podatke, ki jih morajo visokošolski zavodi sporočiti ministrstvu in rok poročanja. Opredeljen je tudi postopek pogajanj za sklenitev pogodbe in rok sklenitve nove pogodbe. V členu je določeno, da mora ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, objaviti na spletnih straneh. Določen je tudi rok oddaje poročila o izvajanju pogodbe o financiranju študijske dejavnosti za celotno pogodbeno obdobje.

(72.h člen – pravila visokošolskega zavoda)

Člen določa, da mora univerza oziroma samostojni visokošolski zavod razporejati sredstva študijske dejavnosti v skladu s pravili, ki jih sprejme visokošolski zavod. Visokošolski zavod mora s pravili seznaniti ministrstvo in jih javno objaviti.

(72.i člen – letni program dela in letno poročilo)

Člen opredeljuje letni program dela in letno poročilo, katerega sestavni del je tudi letno poročilo o izvajanju pogodbe o financiranju študijske dejavnosti. Člen obvezuje visokošolske zavode, da letno poročilo in letni program dela objavijo na spletnih straneh.

(72.j člen – interesne dejavnosti študentov)

Člen opredeljuje sredstva za s študijem povezane interesne dejavnosti študentov in način določanja teh sredstev.

(72.k člen - investicije, investicijsko vzdrževanje in oprema)

Člen opredeljuje način določanja sredstev za investicije univerz oziroma samostojnih visokošolskih zavodov, ki jih je ustanovila Republika Slovenija ter njihov namen. Nadalje člen določa, da se za opremo in investicijsko vzdrževanje sredstva določijo na podlagi meril ministra, pristojnega za visoko

šolstvo. Sredstva za investicije, investicijsko vzdrževanje in opremo se visokoškolskemu zavodu nakažejo na podlagi posebne pogodbe o sofinanciranju. Člen določa, da se določbe tega člena uporabljajo tudi za dodelitev sredstev za investicije, investicijsko vzdrževanje in opremo javnih študentskih domov in Centralno-tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani.

(72.l člen- dodelitev sredstev za nacionalno pomembne naloge in institucije)

Člen določa, da se visokošolskim in drugim zavodom lahko zagotovijo sredstva za uresničevanje nacionalno pomembnih nalog in sicer: visokošolsko prijavnoinformacijsko službo, skrb za razvoj in učenje slovenščine, pisarne za študentske domove in druge naloge, identificirane kot nacionalno pomembne naloge na podlagi sprejetih strateških dokumentov (kot je denimo Nacionalni program visokega šolstva 2011-2020), ob upoštevanju letnega programa dela zavoda, ki te naloge izvaja.

(72.m člen - določitev sredstev za univerzitetne knjižnice – druge članice javnih visokošolskih zavodov in Centralno tehniško knjižnico Univerze v Ljubljani)

Člen določa sredstva za univerzitetne knjižnice – druge članice javnih visokošolskih zavodov in Centralno tehniško knjižnico Univerze v Ljubljani, ki se opredelijo v pogodbi ob upoštevanju letnega programa dela.

K 28. členu:

(73. člen – financiranje javnih visokošolskih zavodov)

73. člen se črta.

K 29. členu:

(73.a člen - financiranje dejavnosti zasebnih visokošolskih zavodov)

73.a člen se spremeni tako, da se uskladi z 72. a členom tega zakona.

K 30. členu:

(74. člen – drugo financiranje)

74. člen se črta, ker je urejeno v 72.k, 72.m in 72.l členih tega zakona.

K 31. členu:

(75. člen – poseben predpis)

Sprememba je tehnične narave zaradi pravilnega sklica na člen zakona, ki ureja sprejem predpisa, ki ga sprejme Vlada Republike Slovenije.

K 32. členu:

(77. člen – šolnina in drugi prispevki)

Spremenjen je tretji odstavek, kjer je dodano, da poleg dodiplomskih programov ni mogoče predpisati šolnine tudi podiplomskim programom druge stopnje z javno veljavnostjo, ki se izvajajo kot javna služba. Dodan je četrti odstavek, ki določa, da ne glede na prejšnji odstavek se državljanom Republike Slovenije in državljanom članic Evropske unije šolnina lahko zaračuna, če imajo že doseženo izobrazbo, ki ustreza najmanj ravni študijskega programa, v katerega so vpisani. Ta določba na ravni zakona ureja to, kar je do sedaj urejala Uredba o javnem financiranju visokošolskih zavodov.

K 33. členu:

(80. člen – ocenjevanje kakovosti)

V drugem odstavku tega člena se zaradi prehoda iz programske na institucionalno akreditacijo črta uporaba samoevalvacijskih poročil ob podaljšanju akreditacije študijskih programov, ki jih zaradi predlaganih sprememb v tej noveli Zakona ne bo več.

K 34. členu:

(81.č člen – eVŠ evidenca visokošolskih zavodov)

Besedilo člena se nomotehnično usklajuje s spremembo 16. člena Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12 in 85/14), s katero se ukinja vodenje razvida visokošolskih zavodov.

K 35. členu:

(81.d člen – eVŠ evidenca študijskih programov)

Besedilo člena se nomotehnično usklajuje s spremembo 16. člena Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12 in 85/14), s katero se ukinja vodenje razvida visokošolskih zavodov in s 3. členom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 109/12), ki ne določa več izdaje soglasja Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu k pogodbi za izvajanje transnacionalnega izobraževanja. To pomeni, da se podatki, ki se jih v uradnih postopkih več ne pridobiva, ker je postopek ukinjen (vodenje razvida visokošolskega zavoda) ali spremenjen (izdaja soglasja k pogodbi za izvajanje transnacionalnega izobraževanja) črta iz eVŠ evidence študijskih programov, ostanejo pa del arhivske evidence.

K 36. členu:

(82. člen – zagotavljanje podatkov za eVŠ)

Besedilo člena se nomotehnično usklajuje s spremembo 16. člena Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12 in 85/14), s katero se ukinja vodenje razvida visokošolskih zavodov. Dodatno se v členu ureja pravna podlaga za namene analiziranja zaposljivosti študentov in diplomantov.

K 37. členu:

(82.a člen – zbiranje podatkov)

V besedilu člena se spreminja začetek zbiranja podatkov v eVŠ o številu študentov in diplomantov. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 78/11) s katerim je bila uvedena evidenca eVŠ, je predvideval, da se bodo podatki o študentih iz prvega odstavka 81.e člena Zakona o visokem šolstvu zbirali od študijskega leta 1999/2000 in o diplomantih od leta 2000 dalje. Pri pregledu dejanskih možnosti je bilo ugotovljeno, da bo podatke mogoče enoznačno pripraviti za študente, vpisane od študijskega leta 2005/2006 in za diplomante od leta 2005.

K 38. členu:

(83.a člen – uporaba evidenc eVŠ in dostop do njih)

V členu se ureja pravna podlaga za namene analiziranja zaposljivosti diplomantov in prehodnosti med srednješolskim in terciarnim izobraževanjem. Podatki se zajamejo v eVŠ za potrebe analize v neanonimizirani obliki, da se lahko na podlagi EMŠO povežejo podatki iz različnih evidenc. Ko so podatki povezani – to je vse potrebne informacije vezane na isti EMŠO, se podatki anonimizirajo in vse nadaljnje obdelave potekajo na anonimiziranih podatkih, ki se hranijo v eVŠ in so dostopni samo preko eVŠ orodja za izdelavo analiz (podatki se ne bodo posredovali iz eVŠ).

Namen novega trinajstega in štirinajstega odstavka 83a. člena je zagotoviti podatke o statusu študenta organizacijam oziroma delodajalcem, ki posredujejo začasna in občasna dela osebam iz drugega odstavka 6. b člena Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (t.i. študentski servisi). Študentski servisi bodo do svojega nabora podatkov lahko dostopali z individualnim vpogledom v eVŠ ali s povezovanjem zbirk. V eVŠ evidenci študentov in diplomantov so zajeti ažurni podatki o vpisanih študentih in zato se študentskim servisom lahko elektronsko zagotovijo potrebni podatki o statusu študenta, ki jih drugače preverjajo na podlagi pisnih potrdil o vpisu. S tem bo preprečena tudi možnost zlorab ponarejenih potrdil o vpisu.

Prehodne in končna določba

(39. do 47. člen)

39. člen

Zaradi novih pogojev za ustanovitev visokošolskega zavoda mora agencija njihovo izpolnjevanje preveriti tudi pri obstoječih visokošolskih zavodih in sicer pri njihovem prvem naslednjem podaljšanju akreditacije visokošolskega zavoda.

40. člen

Prehodna določba ureja način zaključevanja postopkov za vpis v razvid visokošolskih zavodov zaradi

njegove ukinitve.

41. člen

Prehodna določba zaradi prilagoditve visokošolskih zavodov na uvedbo nove sestave akademskega zbora in demokratizacije postopka volitev rektorja in dekana zamika začetek uporabe določb novele, ki slednje urejajo.

42. člen

Prehodne določbe urejajo prehod na nov sistem akreditacij, ki ukinja podaljšanje akreditacije študijskega programa, zato se šteje, da je akreditacija tistim študijskim programom, ki jim akreditacija poteče po uveljavitvi tega zakona, podeljena za nedoločen čas.

43. člen

Prehodna določba ureja postopno povečevanje letnih proračunskih sredstev za študijsko dejavnost, upoštevajoč rast BDP in gospodarsko rast.

44. člen

Prehodna določba ureja začetek uporabe določb novele glede določitve TSF sredstev.

Prva štiriletna pogodba o financiranju se sklene za prvo naslednje koledarsko leto po uveljavitvi tega zakona.

Zaradi izvedbe postopka pogajanj se RSF sredstva prvič določijo šele za drugo leto prvega štiriletnega pogodbenega obdobja.

Do prehoda na nov sistem financiranja se uporabljajo določbe Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12 in 85/14) in Uredba o javnem financiranju visokošolskih zavodov in drugih zavodov (Uradni list RS, št. 7/11, 64/12, 12/13 in XXXXXX).

45. člen

Prehodna določba določa roke v katerih morajo visokošolski zavodi, Vlada Republike Slovenije in ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, uskladiti navedene predpise in ustanovitvene akte z določbami tega zakona.

46. člen

Prehodna določba ureja prenehanje veljavnosti Pravilnika o razvidu visokošolskih zavodov in zagotavljanju podatkov za eVŠ (Uradni list RS, št. 29/15) saj se z novelo zakona ukinja vodenje razvida visokošolskih zavodov pri ministrstvu, pristojnem za visoko šolstvo.

47. člen ureja začetek veljavnosti novele zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

8. člen (učni jezik)

Učni jezik je slovenski.

Visokošolski zavod lahko izvaja študijske programe ali njihove dele v tujem jeziku, pod pogoji, določenimi s statutom.

Če visokošolski zavod opravlja javno službo, se lahko v tujem jeziku izvajajo:

- študijski programi tujih jezikov,
- deli študijskih programov, če pri njihovem izvajanju sodelujejo gostujoči visokošolski učitelji iz tujine ali je vanje vpisano večje število tujih študentov,
- študijski programi, če se ti programi na visokošolskem zavodu izvajajo tudi v slovenskem jeziku.

Visokošolski zavodi skrbijo za razvoj slovenščine kot strokovnega oziroma znanstvenega jezika.

Tujcem in Slovencem brez slovenskega državljanstva se omogoči učenje slovenščine.

Podrobnejši način skrbi za razvoj in učenje slovenščine določi minister, pristojen za visoko šolstvo.

10.a člen (mednarodna zveza univerz)

Mednarodno zvezo univerz s sedežem v Republiki Sloveniji na podlagi pisnega sporazuma ali pogodbe ustanovita vsaj ena univerza, ustanovljena skladno s tem zakonom, ki ima akreditirane študijske programe na vsaj treh področjih po ISCED klasifikaciji in raziskovalno dejavnost na vsaj treh področjih po Frascati klasifikaciji, in vsaj ena univerza s sedežem zunaj Republike Slovenije, akreditirana v državi, kjer ima sedež. Skupaj s prej opredeljenima univerzama so lahko ustanoviteljice mednarodne zveze univerz tudi druge univerze, druge zveze univerz ali univerzitetne mreže, visokošolske in raziskovalne organizacije s sedežem v Republiki Sloveniji ali zunaj nje. Univerze, ki jih je ustanovila Republika Slovenija, za ustanovitev mednarodne zveze univerz potrebujejo soglasje Vlade Republike Slovenije.

Ob ustanovitvi mednarodne zveze univerz s sedežem v Republiki Sloveniji po pravu Republike Slovenije, statut ali drug temeljni akt te mednarodne zveze univerz vsebuje vse, kar mora po zakonu urejati akt ustanovitve zavoda. Mednarodna zveza univerz iz tega odstavka se vpiše v register, ki ga vodi sodišče, skladno s predpisi o sodnem registru, na podlagi sporazuma oziroma pogodbe o ustanovitvi in statuta oziroma drugega temeljnega akta mednarodne zveze univerz.

Mednarodna zveza univerz iz prejšnjega odstavka je univerza po tem zakonu ne glede na izpolnjevanje pogojev za ustanovitev univerze in za vpis v razvid visokošolskih zavodov.

Ne glede na prejšnji odstavek ima mednarodna zveza univerz iz drugega odstavka tega člena organe, ki jih določata sporazum ali pogodba o njeni ustanovitvi in statut ali drug temeljni akt te zveze. Pri upravljanju mednarodne zveze univerz iz drugega odstavka tega člena imajo študenti pravice, ki jih določata sporazum ali pogodba o njeni ustanovitvi in statut ali drug temeljni akt te zveze.

Mednarodna zveza univerz s sedežem v Republiki Sloveniji za svoje delovanje ne more prejemati sredstev iz proračuna Republike Slovenije, namenjenih za študijsko dejavnost javnih in koncesioniranih visokošolskih zavodov ter investicije v visokem šolstvu. Mednarodna zveza univerz s sedežem v Republiki Sloveniji za svoje delovanje prejema sredstva iz posebne proračunske postavke v proračunu Republike Slovenije.

V primeru prenehanja obstoja mednarodne zveze univerz po tem členu so ustanovitelji študentom dolžni omogočiti dokončanje študija na univerzah ustanoviteljicah. Nepremičnine, pridobljene iz sredstev Republike Slovenije oziroma Evropske unije, so last Republike Slovenije.

14. člen (pogoji za ustanovitev zavoda)

Visokošolski zavod se lahko ustanovi, če so:

- opredeljena študijska področja in znanstvenoraziskovalne oziroma umetniške discipline, za katere se visokošolski zavod ustanavlja; pri opredelitvi študijskih področij se uporablja mednarodna klasifikacija ISCED, pri opredelitvi znanstvenoraziskovalnih področij pa mednarodna Frascatijeva klasifikacija,
- zagotovljeni ustrezni prostori in oprema za izvedbo programa,
- zagotovljeni visokošolski učitelji, znanstveni delavci in visokošolski sodelavci, potrebni za izvedbo programa.

Za ustanovitev univerze morajo biti izpolnjeni pogoji za izvajanje študijskih programov vseh treh stopenj, za samostojni visokošolski zavod – fakulteto in umetniško akademijo, najmanj za dve stopnji, za samostojni visokošolski zavod – visoko strokovno šolo, pa najmanj za prvo stopnjo.

Pred sprejemom akta o ustanovitvi si mora ustanovitelj pri Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu pridobiti odločbo o akreditaciji visokošolskega zavoda.

Visokošolski zavod si mora pri Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu najmanj vsakih sedem let pridobiti odločbo o podaljšanju akreditacije visokošolskega zavoda. Šteje se, da veljavnost akreditacije poteče z zaključkom študijskega leta, v katerem se izteče obdobje podeljene akreditacije.

Vlogo za podaljšanje akreditacije mora visokošolski zavod vložiti najmanj leto dni pred iztekom veljavnosti akreditacije. Če visokošolski zavod vlogo vloži v roku iz prejšnjega stavka, Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu pa o njej do izteka veljavnosti akreditacije ne odloči, se šteje, da je akreditacija veljavna do dokončnosti nove odločbe o podaljšanju akreditacije.

16. člen **(ugotavljanje pogojev za začetek dela in opravljanje dejavnosti)**

Visokošolski zavod lahko začne opravljati dejavnost, ko se vpiše v razvid visokošolskih zavodov.

Razvid vodi ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo.

Visokošolski zavod se vpiše v razvid, če:

- je ustanovljen v skladu s tem zakonom in je vpisan v sodni register,
- ima akreditiran študijski program,
- ima zagotovljene visokošolske učitelje, znanstvene delavce in visokošolske sodelavce, potrebne za izvedbo študijskega programa,
- ima zagotovljene ustrezne prostore in opremo in izpolnjene pogoje glede tehnične opremljenosti, varstva pri delu in druge predpisane pogoje.

Visokošolski zavod, ki ga je ustanovila Republika Slovenija, se vpiše v razvid po uradni dolžnosti, zasebni visokošolski zavod pa na predlog ustanovitelja.

V razvid visokošolskih zavodov se vpiše tudi odločitev Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu glede podaljšanja akreditacije visokošolskega zavoda in študijskega programa.

Če so bile ob podaljšanju akreditacije visokošolskega zavoda ali študijskega programa ugotovljene pomanjkljivosti, ki v določenem roku niso bile odpravljene in zato visokošolskemu zavodu ali študijskemu programu akreditacija ni bila podaljšana, se začne postopek za izbris iz razvida visokošolskih zavodov.

Vsebino in obliko razvida določi minister, pristojen za visoko šolstvo.

21.a člen (akademski zbor)

Akademski zbor članice univerze oziroma samostojnega visokošolskega zavoda sestavljajo vsi visokošolski učitelji, znanstveni delavci in visokošolski sodelavci. Pri njegovem delu sodelujejo tudi predstavniki študentov tako, da je njihovo število najmanj ena petina članov akademskega zbora. Način njihovega sodelovanja se določi s statutom.

Akademski zbor:

- izvoli senat,
- senatu predlaga kandidate za dekana,
- obravnava poročila o delu visokošolskega zavoda ter daje predloge in pobude senatu,
- opravlja druge naloge, določene s statutom.

Akademski zbor izmed svojih članov izvoli predsednika. Predsednik sklicuje in vodi seje.

Če ima akademski zbor, ki se oblikuje v skladu s prvim odstavkom tega člena, več kot 200 članov, se oblikuje tako, da imajo posamezne skupine sorazmerno število predstavnikov, pri čemer akademski zbor ne more imeti manj kot 100 članov.

Način oblikovanja akademskega zbora iz prejšnjega odstavka se določi s statutom.

23. člen (rektor)

Rektor vodi, predstavlja in zastopa univerzo ter opravlja naslednje naloge:

- sklicuje in praviloma vodi seje senata univerze,
- usklajuje izobraževalno, znanstveno-raziskovalno oziroma umetniško in drugo delo na univerzi,
- skrbi in odgovarja za zakonitost dela univerze in za izvrševanje njenih obveznosti, določenih z zakonom, drugimi predpisi ter splošnimi akti univerze,
- s soglasjem senata sprejema merila o kakovosti univerze, študijskih programov, znanstveno-raziskovalnega, umetniškega ter strokovnega dela in je pristojen za spremljanje, ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti (samoevalvacija univerze);
- najmanj enkrat letno poroča senatu, upravnemu odboru in ustanovitelju o delu univerze,
- promovira doktorje znanosti,
- podeljuje nagrade univerze,
- opravlja druge naloge v skladu z zakonom, drugimi predpisi ter splošnimi akti univerze.

Rektorja volijo vsi visokošolski učitelji, znanstveni delavci in visokošolski sodelavci, ki so na univerzi zaposleni. Volilno pravico imajo tudi študentje, in sicer eno petino od glasov vseh visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev, ki so na univerzi zaposleni.

24. člen (dekan oziroma direktor)

Dekan oziroma direktor članice univerze ima pooblastila in odgovornosti v skladu z ustanovitvenim aktom, je strokovni vodja članice univerze in opravlja naslednje naloge:

- usklajuje izobraževalno, znanstveno-raziskovalno, umetniško in drugo delo,
- skrbi in odgovarja za zakonitost dela,
- je pristojen za spremljanje, ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti članice univerze, študijskih programov, znanstveno-raziskovalnega, umetniškega ter strokovnega dela in pripravo letnega poročila o kakovosti (samoevalvacija članice);
- najmanj enkrat letno poroča o delu senatu članice in rektorju,
- druge naloge v skladu z zakonom, drugimi predpisi ter splošnimi akti univerze.

Za dekana članice univerze oziroma samostojnega visokošolskega zavoda je lahko imenovan, kdor je na njem zaposlen kot visokošolski učitelj.

Za direktorja je lahko imenovan, kdor ima najmanj visokošolsko izobrazbo.

Dekana oziroma direktorja članice univerze imenuje rektor na predlog senata oziroma strokovnega sveta članice univerze.

Dekan visokošolskega zavoda, ki ni članica univerze, je poslovodni organ in strokovni vodja zavoda.

32. člen (akreditacija študijskih programov)

Študijske programe za pridobitev izobrazbe in študijske programe za izpopolnjevanje sprejme senat univerze, in sicer na predlog senata članice univerze, oziroma senat samostojnega visokošolskega zavoda.

Univerza oziroma samostojni visokošolski zavod mora študijski program akreditirati pri Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu, in sicer najmanj vsakih sedem let. Šteje se, da veljavnost akreditacije poteče z zaključkom študijskega leta, v katerem se izteče obdobje podeljene akreditacije.

Vlogo za podaljšanje akreditacije mora visokošolski zavod vložiti najmanj leto dni pred iztekom veljavnosti akreditacije. Če visokošolski zavod vlogo vloži v roku iz prejšnjega stavka, Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu pa o njej do izteka veljavnosti akreditacije ne odloči, se šteje, da je akreditacija veljavna do dokončnosti nove odločbe o podaljšanju akreditacije.

Če se visokošolski zavod odloči, da ne bo vložil vloge za podaljšanje akreditacije v skladu s prejšnjim odstavkom, mora odločitev o tem sprejeti najpozneje dve leti pred iztekom akreditacije ter o tem pisno obvestiti Nacionalno agencijo Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu in ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, ter odločitev javno objaviti na svoji spletni strani. Od sprejetja take odločitve visokošolski zavod za ta študijski program ne sme več razpisati vpisnih mest za vpis v prvi letnik ali po merilih za prehode v višji letnik.

Z akreditacijo pri Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu študijski programi postanejo javnoveljavni. Visokošolski zavodi jih javno objavijo najkasneje do razpisa za vpis.

Ne glede na prejšnji odstavek je študijski program, za katerega je visokošolski zavod sprejel odločitev v skladu s četrtem odstavkom tega člena, javno veljaven za obdobje od vpisa zadnje generacije v prvi letnik za čas trajanja programa, podaljšanega za eno leto, pri čemer obdobje javne veljavnosti študijskega programa ne more biti krajše od veljavnosti akreditacije.

Podatek o trajanju javne veljavnosti študijskega programa iz prejšnjega odstavka vpiše Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu v javno evidenco iz tretjega odstavka 51.v člena tega zakona, ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, pa v razvid visokošolskih zavodov.

Samostojni visokošolski zavod spreminja obvezne sestavine študijskih programov po enakem postopku, kot se sprejemajo, v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena. Univerza obvezne sestavine študijskih programov spreminja sama. O spremembah obveznih sestavin študijskih programov univerza seznanja Nacionalno agencijo Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu v 30 dneh od njihovega sprejema.

Spremembe obveznih sestavin študijskih programov začnejo veljati z naslednjim študijskim letom, če so sprejete pred objavo razpisa za vpis.

Javnoveljavni so tudi študijski programi, akreditirani v državah članicah Evropske unije, ki jih izvaja mednarodna zveza univerz iz drugega odstavka 10.a člena tega zakona, če imajo njihove diplome v državi akreditacije naravo javne listine, dajejo v tej državi javnoveljavno stopnjo izobraževanja ter javnoveljavni naslov, jih v državi akreditacije izvajajo akreditirane organizacije. Programi morajo biti priglašeni Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu in vpisani v razvid visokošolskih zavodov pri ministrstvu, pristojnem za visoko šolstvo. K vlogi za prigrasitev in za vpis v razvid je potrebno priložiti pozitivno mnenje vsaj enega visokošolskega zavoda, ki izpolnjuje pogoje o klasifikacijah iz prvega odstavka 10.a člena, ki ima sedež v Republiki Sloveniji in izvaja primerljiv študijski program, kakršno je potrebno za individualno priznavanje diplom za ugotovitev enakovrednosti v tujini pridobljenega strokovnega oziroma znanstvenega naslova slovenskemu strokovnemu oziroma znanstvenemu naslovu.

Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu prizna javnoveljavnost tudi študijskim programom, akreditiranim v drugih državah, če so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka.

33. člen **(študijski programi za pridobitev izobrazbe)**

Študijski programi za pridobitev izobrazbe se razvrščajo v tri stopnje:

- a) prva stopnja
 - visokošolski strokovni študijski programi,
 - univerzitetni študijski programi,
- b) druga stopnja
 - magistrski študijski programi,
 - enoviti magistrski študijski programi,
- c) tretja stopnja
 - doktorski študijski programi.

Študijski programi prve stopnje so dodiplomski študijski programi, študijski programi druge in tretje stopnje pa podiplomski študijski programi.

Visokošolski strokovni študijski programi študentom omogočajo pridobitev strokovnega znanja in usposobljenost za uporabo znanstvenih metod pri reševanju zahtevnih strokovnih in delovnih problemov, razvijanje zmožnosti za sporazumevanje v stroki in med strokami, strokovno kritičnost in odgovornost, iniciativnost in samostojnost pri odločanju in vodenju. Obvezen sestavni del teh študijskih programov je praktično izobraževanje v delovnem okolju.

Univerzitetni študijski programi študentom omogočajo pridobitev strokovnega znanja s študijem teoretičnih in metodoloških konceptov, usposobljenost za prenos in uporabo teoretičnega znanja v prakso in reševanje strokovnih in delovnih problemov, zlasti z iskanjem novih virov znanja in uporabo znanstvenih metod, razvijanje zmožnosti za sporazumevanje v stroki in med strokami, strokovno kritičnost in odgovornost, iniciativnost in samostojnost pri odločanju ter vodenju zahtevnega dela. Sestavni del teh programov je lahko tudi praktično izobraževanje v delovnem okolju ali sodelovanje pri raziskovalnem delu.

Magistrski študijski programi študentom omogočajo poglobljanje znanja na širših strokovnih področjih, usposabljaajo za iskanje novih virov znanja na strokovnem in znanstvenem področju, za uporabo znanstvenoraziskovalnih metod v širšem spektru problemov in v novih ali spremenjenih okoliščinah, prevzemanje odgovornosti za vodenje najzahtevnejših delovnih sistemov ter za razvijanje kritične refleksije, socialnih in komunikacijskih zmožnosti za vodenje skupinskega dela. Obvezen sestavni del teh programov so projektne naloge v delovnem okolju oziroma temeljne, aplikativne ali razvojne raziskovalne naloge.

Enoviti magistrski študijski programi omogočajo študentom pridobitev in poglobljanje strokovnega znanja in usposobljenosti iz četrtega in petega odstavka tega člena. Glede razpisa za vpis, pogojev za vpis in meril za izbiro ob omejitvi vpisa se zanje uporabljajo določbe zakona za univerzitetne študijske programe prve stopnje.

Enoviti magistrski študijski programi se lahko oblikujejo, če izobražujejo za poklice, urejene z

direktivami Evropske unije, izjemoma, če je tako določeno s posebnim predpisom, pa tudi za druge poklice v Republiki Sloveniji.

Doktorski študijski programi študentom omogočajo poglobljeno razumevanje teoretskih in metodoloških konceptov ter usposobljenost za samostojno razvijanje novega znanja in reševanje najzahtevnejših problemov s preizkušanjem in izboljševanjem znanih ter odkrivanjem novih rešitev, za vodenje najzahtevnejših delovnih sistemov ter znanstvenoraziskovalnih projektov s širokega strokovnega oziroma znanstvenega področja in razvijanje kritične refleksije. Obvezen sestavni del teh programov so tudi temeljne ali aplikativne raziskovalne naloge.

Cilji in izhodišča za oblikovanje študijskih programov se podrobneje določijo v nacionalnem ogrodju visokošolskih kvalifikacij.

33.b člen (skupni študijski programi)

Skupni študijski programi so študijski programi za pridobitev izobrazbe, ki jih visokošolski zavod sprejme in izvaja skupaj z enim ali več visokošolskimi zavodi iz Republike Slovenije ali tujine.

Za skupne študijske programe visokošolski zavodi, poleg določb tega zakona, upoštevajo tudi merila za oblikovanje in sprejemanje skupnih študijskih programov, ki jih sprejme Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu.

Kdor opravi vse obveznosti po skupnem študijskem programu za pridobitev izobrazbe, dobi skupno diplomu, v kateri so navedeni vsi visokošolski zavodi, ki sodelujejo pri izvedbi študijskega programa. Skupna diploma je javna listina. Vsebino in obliko skupne diplome ter priloge k diplomu določijo sodelujoči visokošolski zavodi.

35. člen (sestavine študijskih programov za pridobitev izobrazbe)

Študijski programi za pridobitev izobrazbe se oblikujejo po načelih o vzpostavljanju evropskega visokošolskega prostora tako, da so primerljivi s programi drugih visokošolskih zavodov v tem prostoru.

Študijski programi za pridobitev izobrazbe prve in druge stopnje imajo naslednje obvezne sestavine:

- splošne podatke o programu (ime, stopnja, vrsta, trajanje),
- opredelitev temeljnih ciljev programa oziroma splošnih ter predmetno-specifičnih kompetenc, ki se s programom pridobijo,
- podatke o mednarodni primerljivosti programa,
- podatke o mednarodnem sodelovanju visokošolskega zavoda,
- predmetnik s kreditnim ovrednotenjem študijskih obveznosti po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu (v nadaljnjem besedilu: ECTS) in opredelitvijo deleža izbirnosti v programu,
- pogoje za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa,
- merila za priznavanje znanja in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program,
- načine ocenjevanja,
- pogoje za napredovanje po programu,
- pogoje za prehajanje med programi,
- način izvajanja študija,
- pogoje za dokončanje študija,
- pogoje za dokončanje posameznih delov programa, če jih program vsebuje,
- strokovni naslov, tvorjen v skladu z zakonom.

Doktorski študijski programi so podlaga za pripravo študijskega in raziskovalnega programa posameznega študenta. V doktorskem študijskem programu se smiselno opredelijo obvezne sestavine iz prejšnjega odstavka, razen sestavin iz osme, enajste, trinajste in štirinajste alineje. Te se v programu opredelijo, če je tako določeno s statutom visokošolskega zavoda. S predmetnikom se določijo vsebinska področja in kreditno ovrednotene obveznosti, ki se lahko razporejajo v študijski in raziskovalni program posameznega študenta (skupinske oblike študijskega dela, skupinsko ali individualno raziskovalno delo). Organizirane oblike študija po doktorskem študijskem programu obsegajo najmanj 60 kreditnih točk. Z doktorskim študijskim programom se določi tudi znanstveni naslov, oblikovan v skladu z zakonom.

Študijski programi za pridobitev izobrazbe imajo lahko tudi druge sestavine, določene s statutom visokošolskega zavoda.

36. člen (študijske obveznosti in trajanje študija)

Študijske obveznosti se v študijskih programih ovrednotijo s kreditnimi točkami po ECTS. Posamezni letnik študijskega programa obsega 60 kreditnih točk.

Visokošolski strokovni študijski programi in univerzitetni študijski programi obsegajo od 180 do 240 kreditnih točk in trajajo tri do štiri leta.

Magistrski študijski programi obsegajo 60 do 120 kreditnih točk in trajajo eno do dve leti, vendar tako, da na istem strokovnem področju skupaj s študijskim programom prve stopnje trajajo pet let. Magistrski študijski programi, ki obsegajo 60 kreditnih točk, omogočajo študentom, ki so na prvi stopnji končali študij, ovrednoten s 180 kreditnimi točkami, dodatni letnik, tako da si skupaj pridobijo 120 kreditnih točk, potrebnih za dokončanje magistrskega študijskega programa.

Trajanje študija po študijskih programih, ki izobražujejo za poklice, urejene z direktivami Evropske unije, mora biti usklajeno s temi direktivami. Enoviti magistrski študijski programi za druge poklice v Republiki Sloveniji iz sedmega odstavka 33. člena tega zakona obsegajo 300 kreditnih točk in trajajo pet let.

Doktorski študijski programi obsegajo 180 kreditnih točk in trajajo tri leta.

Študij po študijskih programih prve in druge stopnje se lahko izvaja tudi po delih, določenih s programom.

Študijski programi za izpopolnjevanje obsegajo najmanj 10 in največ 60 kreditnih točk.

40. člen (razpis)

Vpis v študijske programe z javno veljavnostjo, ki jih izvajajo javni in koncesionirani visokošolski zavodi, se opravi na podlagi javnega razpisa.

Razpis za vpis v dodiplomske študijske programe je skupen in se objavi najmanj šest mesecev pred začetkom novega študijskega leta. V njem se lahko objavijo tudi razpisi samostojnih visokošolskih zavodov, ki izvajajo dodiplomske študijske programe z javno veljavnostjo brez koncesije.

Razpisa za vpis v podiplomske študijske programe se objavita najmanj štiri mesece pred začetkom študijskega leta.

Ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena se lahko za študente, vpisane v študijski program, ki mu svet agencije ni podaljšal akreditacije, dodatni razpis za vpis objavi do 15. oktobra tekočega študijskega leta.

Razpis za vpis obsega:

- ime visokošolskega zavoda in njegov naslov,
- naziv študijskega programa,
- kraj izvajanja študijskega programa,
- trajanje študija,
- pogoje za vpis,
- predvideno število prostih vpisnih mest,
- postopke in roke za prijavo na razpis in za izvedbo vpisa.

O vsebini razpisa si mora visokošolski zavod pred objavo pridobiti soglasje Vlade Republike Slovenije.

Postopke in roke iz zadnje alineje petega odstavka tega člena ter način objave razpisa določi minister, pristojen za visoko šolstvo.

51.f člen (naloge agencije)

Agencija ima naslednje naloge:

- skrbi za delovanje sistema zagotavljanja kakovosti v visokem šolstvu in višjem strokovnem izobraževanju,
- določi postopke in merila za zunanje evalvacije in akreditacije ter druga merila in predpise,
- določi minimalne standarde za izvolitev v nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev na visokošolskih zavodih,
- izvaja zunanje evalvacije visokošolskih zavodov ter študijskih programov in višjih strokovnih šol,
- izvaja akreditacije visokošolskih zavodov ter študijskih programov,
- izdaja soglasja k preoblikovanju visokošolskih zavodov in k spremembam obveznih sestavin študijskih programov samostojnih visokošolskih zavodov,
- vzpostavi in posodablja register strokovnjakov,
- imenuje skupine strokovnjakov za zunanje evalvacije in akreditacije ter organizira in sodeluje pri njihovem izobraževanju,
- javno objavlja odločitve agencije, evalvacijska poročila, letna evalvacijska in akreditacijska poročila ter analize agencije, ki morajo biti transparentne in dostopne,
- vodi javno dostopno evidenco akreditiranih visokošolskih zavodov in študijskih programov,
- sodeluje z visokošolskimi zavodi in višjimi strokovnimi šolami, jim svetuje in spodbuja izvajanje samoevalvacij,
- sodeluje z mednarodnimi institucijami ali organi za zagotavljanje kakovosti visokega šolstva,
- skrbi za skladnost delovanja agencije z evropskimi smernicami in mednarodnimi načeli na področju zagotavljanja kakovosti,
- zbira in analizira poročila o samoevalvacijah in zunanjih evalvacijah visokošolskih zavodov in višjih strokovnih šol,
- opravlja razvojne naloge na področju, za katerega je ustanovljena,
- opravlja druge naloge v skladu s tem zakonom in ustanovitvenim aktom.

51.h člen (svet agencije)

Svet agencije je najvišji organ odločanja agencije.

Člani sveta agencije delujejo strokovno, samostojno in neodvisno ter pri svojem delovanju niso vezani na sklepe, stališča in navodila institucij, ki so jih imenovala, ali drugih institucij.

Člani sveta agencije pri izvajanju nalog in sprejemanju odločitev upoštevajo načela preprečevanja konflikta interesov in načela nepristranosti. V ta namen podpišejo posebno izjavo, s katero se zavežejo k spoštovanju načel, določenih v tem členu.

Svet agencije sestavlja 11 članov:

- tri člane imenuje rektorska konferenca,
- enega člana imenuje reprezentativno združenje samostojnih visokošolskih zavodov,
- enega člana imenuje reprezentativno združenje višjih strokovnih šol,
- dva člana študenta imenuje reprezentativna organizacija študentov v sodelovanju s študentskimi sveti,
- enega člana imenujejo reprezentativna združenja delodajalcev po dogovoru,
- enega člana imenujejo reprezentativni sindikati na področju visokega šolstva po dogovoru,
- dva člana imenuje Vlada Republike Slovenije na podlagi javnega poziva, in sicer enega izmed strokovnjakov na področju visokega šolstva ali zagotavljanja kakovosti v njem, ki študirajo ali delajo v Republiki Sloveniji, ter enega izmed strokovnjakov na področju visokega šolstva ali zagotavljanja kakovosti v njem, ki študirajo ali delajo v tujini.

Svet agencije se konstituira in lahko prične z delom, ko je imenovanih vsaj šest članov.

Mandat članov sveta agencije traja šest let, mandat predstavnikov študentov pa dve leti. Mandat študentu predčasno preneha, če izgubi status študenta. Posamezni član je lahko ponovno imenovan, toda le največ dvakrat zaporedoma. Predsednika sveta agencije in njegovega namestnika izvolijo člani izmed sebe.

Za člana sveta agencije ne morejo biti imenovani rektorji in prorektorji univerz, dekani, člani senatov univerz, njihovih članic ali samostojnih visokošolskih zavodov in direktorji članic univerz in drugih samostojnih visokošolskih zavodov ali drugih organizacij z dejavnostjo visokošolskega izobraževanja ter ravnatelji oziroma direktorji višjih strokovnih šol.

Člana sveta agencije se predčasno razreši, če:

- se ne udeleži petih sej sveta agencije,
- predloži izjavo o odstopu,
- ne izpolnjuje več pogojev za imenovanje.

V primerih iz prejšnjega odstavka predsednik sveta agencije pozove institucijo, ki je tega člana imenovala, da imenuje novega člana. Z imenovanjem novega člana je dotedanji član razrešen. Mandat novega člana traja do izteka mandata člana, ki ga je nadomestil.

Člani sveta agencije se ob pričetku svojega mandata udeležijo strokovnega usposabljanja s področja dela sveta agencije, ki ga organizira agencija.

Naloge sveta agencije so:

- imenuje in razrešuje direktorja agencije,
- imenuje in razrešuje člane pritožbene komisije in njihove namestnike,
- določi postopke in merila za zunanje evalvacije in akreditacije, ECTS ter druga merila,
- določi postopke in merila za zunanje evalvacije višjih strokovnih šol,
- določi minimalne standarde za izvolitev v nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev na visokošolskih zavodih,
- odloča o akreditacijah visokošolskih zavodov in daje soglasje k preoblikovanju visokošolskih zavodov,
- odloča o akreditacijah študijskih programov visokošolskih zavodov in daje soglasje k spremembam obveznih sestavin študijskih programov samostojnih visokošolskih zavodov,
- določi merila za uvrstitev strokovnjakov v register strokovnjakov za zunanje evalvacije in akreditacije,
- imenuje skupine strokovnjakov za zunanje evalvacije in akreditacije,
- določi postopke in merila za zagotavljanje kakovosti delovanja agencije ter zunanjo evalvacijo agencije skladno z evropskimi standardi,
- določa obvezne sestavine pogodbe iz drugega in četrtega odstavka 33.c člena tega zakona,
- določi druge oblike in pogoje visokošolskega transnacionalnega izobraževanja,
- spremlja evropske smernice in mednarodna načela na področju zagotavljanja kakovosti v

- visokem šolstvu,
- sodeluje pri pripravi predloga finančnega načrta agencije in daje soglasje k načrtu dela ter poročilu o delu in poslovanju,
- opravlja druge naloge v skladu s tem zakonom in ustanovitvenim aktom.

Svet agencije sprejema odločitve z večino glasov vseh članov.

51.o člen (akreditacije in zunanje evalvacije)

Izpolnjevanje pogojev za izvajanje visokošolske dejavnosti in kakovost visokošolskih zavodov in študijskih programov se preverja v postopkih akreditacije in zunanje evalvacije.

Akreditacije v visokem šolstvu so:

- prva akreditacija visokošolskih zavodov v ustanavljanju (v nadaljnjem besedilu prva akreditacija visokošolskih zavodov) in študijskih programov,
- podaljšana akreditacija visokošolskih zavodov in študijskih programov.

Prva in vsaka podaljšana akreditacija visokošolskih zavodov in študijskih programov velja največ sedem let. Če se odločitev o podaljšanju akreditacije sprejme pred potekom roka, za katerega je bila podeljena prejšnja, prva ali podaljšana akreditacija, začne rok veljavnosti akreditacije teči znova. Šteje se, da veljavnost akreditacije poteče z zaključkom študijskega leta, v katerem se izteče obdobje podeljene akreditacije.

Zunanje evalvacije so:

- evalvacija visokošolskih zavodov in izvajanja študijskih programov,
- izredna evalvacija visokošolskih zavodov in izvajanja študijskih programov.

51.p člen (prva akreditacija visokošolskih zavodov in študijskih programov)

Po prejemu popolne vloge za prvo akreditacijo visokošolskega zavoda ali študijskega programa svet agencije imenuje skupino strokovnjakov.

Skupina strokovnjakov pripravi poročilo o izpolnjevanju meril za prvo akreditacijo visokošolskega zavoda oziroma prvo akreditacijo študijskega programa najkasneje v treh mesecih od predložitve popolne vloge. Poročilo o izpolnjevanju meril za prvo akreditacijo visokošolskega zavoda se pošlje neposredno svetu agencije, poročilo o izpolnjevanju meril za prvo akreditacijo študijskega programa pa svetu agencije in predlagatelju v morebitne pripombe. Predlagatelj lahko posreduje pripombe v enem mesecu od prejema poročila.

Poročilo o izpolnjevanju meril za prvo akreditacijo visokošolskega zavoda skupina strokovnjakov pripravi na podlagi predložene dokumentacije in ogleda prostorov, v katerih bo visokošolski zavod opravljal dejavnost.

V primeru prve akreditacije študijskega programa skupina strokovnjakov opravi ogled prostorov, v katerih bo visokošolski zavod izvajal študijski program, če je to potrebno zaradi popolne ugotovitve dejanskega stanja.

Svet agencije odloči o prvi akreditaciji visokošolskega zavoda na podlagi poročila skupine strokovnjakov najkasneje v treh mesecih od priprave poročila.

Svet agencije odloči o prvi akreditaciji študijskega programa na podlagi poročila skupine strokovnjakov najkasneje v treh mesecih po preteku roka za posredovanje pripomb na poročilo

skupine strokovnjakov.

Svet agencije lahko v postopku prve akreditacije:

- podeli akreditacijo visokošolskega zavoda ali študijskega programa za obdobje sedem let,
- zavrne vlogo za akreditacijo visokošolskega zavoda ali študijskega programa.

51.r člen (podaljšanje akreditacije visokošolskih zavodov in študijskih programov)

Postopek za podaljšanje akreditacije visokošolskega zavoda ali študijskega programa se začne z vložitvijo vloge visokošolskega zavoda v skladu z določbo petega odstavka 14. člena in tretjega odstavka 32. člena tega zakona, nadaljuje se z zunanjo evalvacijo ter konča z odločitvijo o podalšanju akreditacije. Zunanjo evalvacijo izvede skupina strokovnjakov, ki jo imenuje svet agencije.

Skupina strokovnjakov najkasneje v treh mesecih od imenovanja pripravi evalvacijsko poročilo na podlagi pregleda samevalvacijskega poročila visokošolskega zavoda in druge dokumentacije, ki jo natančneje določi agencija ter ogleda visokošolskega zavoda. Evalvacijsko poročilo se pošlje visokošolskemu zavodu, ki lahko nanj poda svoje pripombe v enem mesecu od njegovega prejema. Če visokošolski zavod poda pripombe na evalvacijsko poročilo, skupina strokovnjakov po presoji utemeljenosti pripomb najkasneje v enem mesecu od prejema pripomb pripravi končno evalvacijsko poročilo. Če visokošolski zavod v roku ne poda pripomb na evalvacijsko poročilo, to postane končno.

Evalvacijsko poročilo vsebuje presojo izpolnjevanja meril za akreditacijo ter zunanjo evalvacijo visokošolskega zavoda ali študijskega programa in druge sestavine, ki jih natančneje določi svet agencije.

Samevalvacijsko poročilo visokošolskega zavoda, končno evalvacijsko poročilo skupine strokovnjakov in morebitne pripombe visokošolskega zavoda na evalvacijsko poročilo se predložijo svetu agencije najkasneje v sedmih dneh od priprave končnega evalvacijskega poročila. Na podlagi prejete dokumentacije svet agencije odloči o podalšanju akreditacije visokošolskega zavoda ali študijskega programa najkasneje v treh mesecih od prejema dokumentacije.

Svet agencije v postopku podaljšanja akreditacije sprejme eno izmed naslednjih odločitev:

- podaljša akreditacijo visokošolskega zavoda ali študijskega programa za obdobje sedem let,
- podaljša akreditacijo visokošolskega zavoda ali študijskega programa za krajše obdobje, ki ne sme biti daljše od treh let,
- ne podaljša akreditacije visokošolskega zavoda ali študijskega programa.

Svet agencije sprejme odločitev iz druge alineje petega odstavka tega člena, če so ugotovljene pomanjkljivosti v delovanju visokošolskega zavoda ali pri izvajanju študijskega programa in naloži visokošolskemu zavodu rok za njihovo odpravo. Po poteku tega roka se ponovno opravi evalvacija, na podlagi katere svet agencije ponovno odloči o akreditaciji, pri čemer lahko podaljša akreditacijo visokošolskega zavoda ali študijskega programa za obdobje sedem let ali ne podaljša akreditacije visokošolskega zavoda ali študijskega programa.

Če svet agencije ne podaljša akreditacije visokošolskega zavoda ali študijskega programa na podlagi tretje alineje petega odstavka ali šestega odstavka tega člena, veljavnost akreditacije poteče z zaključkom študijskega leta, v katerem postane odločitev sveta agencije dokončna.

51.s člen (ponovna vloga za prvo akreditacijo)

V primeru zavrnitve vloge za akreditacijo visokošolskega zavoda iz druge alineje sedmega odstavka 51.p člena in tretje alineje petega odstavka 51.r člena tega zakona lahko predlagatelj ponovno vloži vlogo za prvo akreditacijo tega visokošolskega zavoda po preteku dveh let od vročitve odločitve sveta agencije.

V primeru zamude roka za vložitev vloge za podaljšanje akreditacije visokošolskega zavoda iz petega odstavka 14. člena tega zakona lahko ustanovitelj ponovno vloži vlogo za prvo akreditacijo visokošolskega zavoda šele po izbrisu iz razvida visokošolskih zavodov.

V primeru zavrnitve vloge za akreditacijo študijskega programa iz druge alineje sedmega odstavka 51.p člena in tretje alineje petega odstavka 51.r člena tega zakona lahko visokošolski zavod ponovno vloži vlogo za prvo akreditacijo tega študijskega programa po preteku enega leta od vročitve odločitve sveta agencije.

V primeru zamude roka za vložitev vloge za podaljšanje akreditacije študijskega programa iz tretjega odstavka 32. člena tega zakona lahko visokošolski zavod ponovno vloži vlogo za prvo akreditacijo tega študijskega programa šele po izbrisu iz razvida visokošolskih zavodov.

51.š člen **(izredna evalvacija visokošolskih zavodov in izvajanja študijskih programov)**

O izvedbi izredne evalvacije in podaljšanju akreditacije visokošolskega zavoda ali študijskega programa odloči svet agencije.

Postopek za izvedbo izredne evalvacije visokošolskega zavoda ali študijskega programa začne agencija.

Izredna evalvacija se, razen začetka postopka, izvede po enakem postopku kot zunanja evalvacija, na podlagi izredne evalvacije pa tudi odločitev o podaljšanju akreditacije.

66. člen **(pravice in dolžnosti študentov)**

Študenti imajo pravico do vpisa in izobraževanja pod enakimi, z zakonom, statutom in študijskim programom določenimi pogoji. Pri tem:

- se ob rednem napredovanju izobražujejo in dokončajo študij pod pogoji, ki so veljali ob vpisu,
- lahko enkrat v času študija ponavljajo letnik ali spremenijo študijski program ali smer zaradi neizpolnitve obveznosti v prejšnji smeri ali študijskem programu,
- se lahko izobražujejo po več študijskih programih (vzporedno izobraževanje), po interdisciplinarnih ali po individualnih študijskih programih, ki jih izvaja eden ali več visokošolskih zavodov,
- lahko napredujejo in dokončajo študij v krajšem času, kot je predvideno s študijskim programom.

S statutom visokošolskega zavoda se podrobneje uredijo postopki in pravila, zlasti o:

- študijskem koledarju,
- vpisnih postopkih,
- izpitnem režimu,
- napredovanju, vključno s pogoji za hitrejše napredovanje,
- dokončanju izobraževanja,
- prehodih med študijskimi programi,
- ponavljanju letnika oziroma pogojnem napredovanju,
- nadaljevanju študija po prekinitvi,
- vzporednem, interdisciplinarnem in individualnem študiju,
- priznavanju izpitov in drugih študijskih obveznostih, opravljenih na različnih visokošolskih zavodih.

S statutom se določijo tudi:

- vrste dokumentov, ki se študentom izdajajo na podlagi evidenc iz 81. člena tega zakona,
- postopek za uveljavljanje varstva pravic študentov,
- organi, pristojni za vodenje postopkov in odločanje,

- disciplinska odgovornost in pravice ter dolžnosti študentov v disciplinskem postopku in
- druga pravila, povezana s pravicami in dolžnostmi študentov.

Če študent spremeni študijski program zaradi poteka akreditacije v skladu s sedmim odstavkom 51.r člena tega zakona, s tem ne izkoristi pravice do spremembe študijskega programa iz druge alinee prvega odstavka tega člena.

70. člen (prenehanje statusa študenta)

Status študenta preneha, če študent:

- diplomira,
- ne diplomira na študijskem programu prve stopnje v 12 mesecih po zaključku zadnjega semestra,
- se izpiše,
- se med študijem ne vpiše v naslednji letnik oziroma semester,
- je bil izključen,
- dokonča podiplomski študij,
- ne dokonča podiplomskega študija druge stopnje po magistrskem študijskem programu v 12 mesecih po zaključku zadnjega semestra,
- ne dokonča podiplomskega študija druge stopnje po enovitem magistrskem študijskem programu v 12 mesecih po zaključku zadnjega semestra,
- ne dokonča podiplomskega študija tretje stopnje v ustreznem, s statutom predpisanem roku.

Ne glede na drugo in sedmo alineo prejšnjega odstavka študentu status preneha ob zaključku zadnjega semestra, če je v času študija ponavljal letnik ali spremenil študijski program ali smer.

V primerih iz druge, četrte, sedme in osme alinee prvega odstavka ter drugega odstavka tega člena se študentu iz upravičenih razlogov status študenta lahko tudi podaljša, vendar največ za eno leto.

Študentke matere, ki v času študija rodijo, imajo pravico do podaljšanja študentskega statusa za eno leto za vsakega živo rojenega otroka.

72. člen (viri financiranja)

Visokošolski zavodi pridobivajo sredstva iz proračuna Republike Slovenije, šolnin in drugih prispevkov za študij, plačil za storitve, dotacij, dediščin in daril ter iz drugih virov.

Sredstva iz prejšnjega odstavka se uporabljajo v skladu z namenom, za katerega so bila pridobljena.

73. člen (financiranje javnih visokošolskih zavodov)

Univerzam in samostojnim visokošolskim zavodom, ki jih ustanovi Republika Slovenija, se zagotavljajo sredstva za:

- pedagoško in z njo povezano znanstvenoraziskovalno, umetniško in strokovno dejavnost ter knjižničarsko, informacijsko, organizacijsko, upravno in drugo infrastrukturno dejavnost (v nadaljnjem besedilu: študijska dejavnost),
- s študijem povezane interesne dejavnosti študentov, določene v letnem programu študentskega sveta univerze ali samostojnega visokošolskega zavoda in univerzitetni šport (v nadaljnjem besedilu: obštudijska dejavnost),
- investicije in investicijsko vzdrževanje ter
- razvojne in druge pomembne naloge, določene v pravilniku, ki ga sprejme minister, pristojen za

visoko šolstvo.

Sredstva za študijsko dejavnost se za prvo in drugo stopnjo zagotovijo v državnem proračunu kot skupna sredstva za univerzo ali samostojni visokošolski zavod (integralno financiranje) ob upoštevanju študijskega področja ter števila vpisanih študentov in diplomantov rednega študija prve in druge stopnje.

Iz državnega proračuna se lahko sofinancira tudi študij po študijskih programih tretje stopnje.

Podrobnejše določbe o financiranju visokega šolstva se, v skladu s standardi iz nacionalnega programa, opredelijo v predpisu iz 75. člena tega zakona.

Sredstva za s študijem povezane interesne dejavnosti študentov se določijo ob upoštevanju števila vpisanih študentov in vrednosti točke za posameznega študenta, ki jo za vsako proračunsko leto s sklepom določi minister, pristojen za visoko šolstvo.

V postopku priprave državnega proračuna univerze in samostojni visokošolski zavodi predložijo ministrstvu, pristojnemu za visoko šolstvo, finančno ovrednoten letni program.

73.a člen **(financiranje dejavnosti zasebnih visokošolskih zavodov)**

Republika Slovenija koncesioniranim samostojnim visokošolskim zavodom dodeljuje sredstva za študijsko in obštudijsko dejavnost.

Republika Slovenija lahko visokošolskim zavodom iz prejšnjega odstavka in zasebnim samostojnim visokošolskim zavodom, ki izvajajo javnoveljavne študijske programe, prek javnih razpisov dodeljuje sredstva za razvojne naloge.

74. člen **(drugo financiranje)**

Iz sredstev državnega proračuna se zagotavljajo tudi sredstva za:

- investicije in investicijsko vzdrževanje javnih študentskih domov,
- delovanje Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani,
- štipendije ali študijske pomoči tujcem in Slovincem brez slovenskega državljanstva, ([se preneha uporabljati](#))
- skrb za razvoj in učenje slovenščine, lahko pa tudi za druge namene, določene z zakonom ali drugim predpisom.

75. člen **(posebni predpis)**

Financiranje po 73. in 73.a členu tega zakona se podrobneje uredi s posebnim predpisom, ki ga sprejme Vlada Republike Slovenije.

77. člen **(šolnina in drugi prispevki)**

Šolnina in drugi prispevki za študij po študijskih programih z javno veljavnostjo so prihodek visokošolskega zavoda in se določijo v skladu s predpisom ministra, pristojnega za visoko šolstvo.

S predpisom iz prejšnjega odstavka se lahko določijo tudi prispevki za druge posamične storitve visokošolskega zavoda.

Državljanom Republike Slovenije in državljanom članic Evropske unije šolnine ni mogoče predpisati za izobraževanje v okviru dodiplomskih študijskih programov z javno veljavnostjo, ki se izvajajo kot javna služba, razen če njihovo izvajanje presega z nacionalnim programom visokega šolstva določene standarde.

80. člen (ocenjevanje kakovosti)

Kakovost visokošolskih zavodov, študijskih programov ter znanstvenoraziskovalnega in umetniškega ter strokovnega dela ocenjujejo visokošolski zavodi (samoevalvacija) in agencija (zunanja evalvacija).

Ugotovitve iz samoevalvacijskih poročil in poročil o zunanjih evalvacijah se upoštevajo ob podaljšanju akreditacije visokošolskih zavodov in njihovih študijskih programov.

81.č člen (eVŠ evidenca visokošolskih zavodov)

V eVŠ evidenci visokošolskih zavodov se vodijo podatki o akreditiranih visokošolskih zavodih v Republiki Sloveniji, vpisanih v razvid visokošolskih zavodov, in sicer:

1. enolični identifikator univerze ali samostojnega visokošolskega zavoda,
2. enolični identifikator članice univerze,
3. davčna številka,
4. matična številka,
5. ime visokošolskega zavoda,
6. skrajšano ime visokošolskega zavoda,
7. naslov sedeža visokošolskega zavoda (ulica, hišna številka, kraj, poštna številka, občina, država),
8. ime in naslov dislociranih enot (ulica, hišna številka, kraj, poštna številka, občina, država),
9. vrsta visokošolskega zavoda,
10. podatek o tem, ali gre za javni ali zasebni visokošolski zavod,
11. akreditacijska odločba ter njena številka in datum,
12. odločba o podaljšanju akreditacije ter njena številka in datum,
13. datum začetka in zaključka veljavnosti akreditacije,
14. končno evalvacijsko poročilo in vrsta evalvacije,
15. odločba o vpisu v razvid visokošolskih zavodov in izbrisu iz njega ter njena številka in datum,
16. študijska področja (ISCED, KLASIUS), znanstvenoraziskovalna področja (Frascati) oziroma umetniške discipline, za katere je visokošolski zavod ustanovljen,
17. ime in naslov ustanoviteljev,
18. ime in priimek zastopnikov visokošolskega zavoda,
19. datum in številka vpisa v sodni register in izbrisa iz njega ter naziv sodišča, pri katerem je vpisan,
20. akt o ustanovitvi ter datum njegovega sprejetja in sprememb,
21. statut visokošolskega zavoda ter datum njegovega sprejetja in sprememb,
22. oblika diplome s spremembami ter datum objave in številka Uradnega lista Republike Slovenije,
23. drugi podatki in dokazila, potrebni za spremljanje izvajanja visokošolske dejavnosti.

Za članice univerz se v evidenci visokošolskih zavodov obdelujejo podatki iz 2., 5. do 9., 11. do 16. in 23. točke prejšnjega odstavka.

81.d člen (eVŠ evidenca študijskih programov)

V eVŠ evidenci študijskih programov se vodijo podatki o javnoveljavnih študijskih programih, vključno s soglasji glede transnacionalnega izobraževanja, in študijskih programih za izpopolnjevanje, vpisanih v razvid visokošolskih zavodov, in sicer:

1. enolični identifikator študijskega programa,
2. ime študijskega programa,

3. enolični identifikator in ime univerze ali samostojnega visokošolskega zavoda,
4. enolični identifikator in ime članice univerze,
5. ime dislocirane enote,
6. stopnja študijskega programa,
7. o tem, ali gre za interdisciplinarni, enopredmetni, dvopredmetni, pedagoški, nepedagoški ali skupen študijski program, transnacionalno izobraževanje oziroma za študijski program za izpopolnjevanje,
8. vrsta izobraževanja (ISCED, KLASIUS)
9. razvrstitev v nacionalno ogrodje kvalifikacij ter evropsko ogrodje kvalifikacij,
10. vrsta študijskega programa,
11. področje študijskega programa (KLASIUS, ISCED, Frascati),
12. trajanje študijskega programa v letih,
13. število kreditnih točk po ECTS, s katerimi je ovrednoten študijski program,
14. ime smeri oziroma modulov študijskega programa ter letnik, v katerem se izvaja,
15. predmetnik z nosilci predmetov po posamičnih predmetih študijskega programa, ovrednotenih s kreditnimi točkami po ECTS ter s povezavo na posamezno smer oziroma modul, ter z opredelitvijo deleža izbirnosti v programu,
16. predmetnik z izvajalci po posamičnih predmetih študijskega programa s povezavo na posamezno smer oziroma modul, in sicer za predavanja, seminarje, vaje, klinične vaje in praktično usposabljanje za posamezno študijsko leto,
17. splošne ter predmetno-specifične kompetence diplomanta, ki se pridobijo s programom,
18. pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa,
19. merila za priznavanje znanja in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program,
20. način ocenjevanja,
21. pogoji za napredovanje po programu,
22. pogoji za prehajanje med programi,
23. načini študija,
24. jeziki, v katerih se izvaja študijski program oziroma njegovi deli,
25. pogoji za dokončanje študija,
26. pogoji za dokončanje posameznih delov programa, če jih program vsebuje,
27. strokovni ali znanstveni naslov,
28. akreditacijska odločba ter njena številka in datum,
29. datum začetka in zaključka veljavnosti akreditacije ter datum zaključka javne veljavnosti,
30. odločba o podaljšanju akreditacije ter njena številka in datum,
31. končno evalvacijsko poročilo in vrsta evalvacije,
32. odločba o vpisu v razvid visokošolskih zavodov ter njena številka in datum,
33. predvideno število razpisanih mest v akreditiranem študijskem programu po načinu študija,
34. o tem, ali ima študijski program koncesijo, o obdobju trajanja koncesije ter odločbo o podeljeni koncesiji, njeno številko in datum,
35. študijsko leto, ko se je študijski program začel izvajati,
36. datum končanja izvajanja študijskega programa,
37. zakonski datum možnega končanja izobraževanja po študijskem programu,
38. pri skupnih študijskih programih tudi imena visokošolskih zavodov, ki sodelujejo pri izvedbi študijskega programa, z deležem, ki ga posamezni visokošolski zavod izvaja,
39. drugi podatki in dokazila, potrebni za spremljanje izvajanja visokošolske dejavnosti.

Pri transnacionalnem izobraževanju eVŠ evidenca študijskih programov obsega tudi podatke o:

1. soglasju k sklenjeni pogodbi in datum soglasja,
2. datumu začetka in zaključka veljavnosti soglasja k pogodbi,
3. imenu in sedežu oziroma naslovu tujih visokošolskih zavodov, s katerimi ima visokošolski zavod sklenjeno pogodbo za izvajanje transnacionalnega izobraževanja v Republiki Sloveniji,
4. imenu in sedežu oziroma naslovu tujih visokošolskih zavodov, s katerimi ima slovenski visokošolski zavod sklenjeno pogodbo za izvajanje transnacionalnega izobraževanja v tujini in študijskih programih, ki se izvajajo.

82. člen **(zagotavljanje podatkov za eVŠ)**

Podatke za evidenci iz 81.č in 81.d člena tega zakona ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, brezplačno pridobi od agencije oziroma visokošolskih zavodov, če agencija z njimi ne razpolaga, na način in v obliki, določeni v predpisu iz sedmega odstavka 16. člena tega zakona. Podatke iz 1., 2. in

15. točke 81.č člena ter 1., 32. in 34. točke 81.d člena tega zakona določi ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo.

Podatke iz 1., 4., razen datuma rojstva, 5. in 6. točke prvega odstavka 81.e člena tega zakona ter iz 1., 4., razen datuma rojstva, in 5. točke drugega odstavka 81.e člena tega zakona ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, pridobi iz Centralnega registra prebivalstva na podlagi podatka o enotni matični številki občana. Če enotna matična številka občana ne obstaja, podatke iz teh točk ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, pridobi brezplačno v elektronski obliki od visokošolskih zavodov. Podatke iz 23. in 24. točke prvega odstavka 81.e člena tega zakona pridobi ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, samo, vse ostale podatke iz 81.e člena tega zakona pa brezplačno v elektronski obliki od visokošolskih zavodov.

Podatke za evidenco iz 81.f člena tega zakona vnašajo prijavitelji za vpis preko elektronske vloge prijave za vpis v visokošolske študijske programe v okviru eVŠ. Za zagotavljanje točnosti identifikacijskih podatkov prijavljenih ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, pridobi podatke iz 1., 4. razen datuma rojstva, 5. in 6. točke prvega odstavka 81.f člena tega zakona iz Centralnega registra prebivalstva na podlagi podatka o enotni matični številki občana prijavljenega. Pri prijavi prijavljenega s kvalificiranim digitalnim potrdilom se podatki iz prejšnjega stavka in podatki, ki se o njem vodijo v eVŠ, prijavljenemu prikažejo ob izpolnjevanju elektronske vloge. Podatke iz 8. točke prvega odstavka 81.f člena tega zakona o učnem uspehu ter predhodni srednješolski in višješolski izobrazbi, relevantni za vpis v visoko šolstvo, ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, brezplačno pridobi iz centralne evidence udeležencev vzgoje in izobraževanja oziroma Državnega izpitnega centra na podlagi podatka o enotni matični številki občana, če obstaja, sicer pa od prijavljenega.

Podatke za evidenco iz 81.g člena tega zakona vnašajo prijavitelji za subvencionirano bivanje preko elektronske vloge v okviru eVŠ. Za zagotavljanje točnosti identifikacijskih podatkov prijavljenih ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, pridobi podatke iz 1., 5., razen datuma rojstva, 6. in 7. točke prvega odstavka 81.g člena tega zakona iz Centralnega registra prebivalstva na podlagi podatka o enotni matični številki občana prijavljenega. Pri prijavi prijavljenega s kvalificiranim digitalnim potrdilom se podatki iz prejšnjega stavka in podatki, ki se o njem vodijo v eVŠ, prijavljenemu prikažejo ob izpolnjevanju elektronske vloge. Podatke iz 23. točke prvega odstavka 81.g člena tega zakona o učnem uspehu ter predhodni srednješolski in višješolski izobrazbi, relevantni za ugotavljanje pravice do subvencioniranja bivanja, ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, brezplačno pridobi iz centralne evidence udeležencev vzgoje in izobraževanja oziroma Državnega izpitnega centra na podlagi podatka o enotni matični številki občana, če obstaja. Podatke iz 23. točke prvega odstavka 81.g člena tega zakona o uspehu pri študiju, ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, brezplačno pridobi od visokošolskih zavodov.

Podatke za evidenco iz 81.h člena tega zakona ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, brezplačno pridobi od visokošolskih zavodov na način in v obliki, določeni v predpisu iz sedmega odstavka 16. člena tega zakona. Za zagotavljanje točnosti identifikacijskih podatkov o izvajalcih visokošolske dejavnosti ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, pridobi podatke iz 1. in 5. točke prvega odstavka 81.h člena tega zakona iz Centralnega registra prebivalstva na podlagi podatka o enotni matični številki občana prijavljenega.

Podatke za evidenco iz 81.i člena tega zakona ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, pridobi iz vloge za vpis v razvid zasebnih visokošolskih učiteljev in iz odločb, ki jih ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, izda v postopku vpisa v razvid zasebnih visokošolskih učiteljev.

82.a člen (zbiranje podatkov)

Podatki iz 81.č in 81.d člena tega zakona se zbirajo za visokošolske zavode in študijske programe, ki so nastali v skladu z Zakonom o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 67/93, 39/95 – odločba US, 18/98 – odločba US, 35/98 – odločba US, 99/99, 64/01, 100/03, 63/04, 94/06, 59/07 – ZŠtip, 15/08 – odločba US, 64/08, 86/09, 62/10 – ZUPJS in 34/11 – odločba US).

Podatki o študentih iz prvega odstavka 81.e člena tega zakona se zbirajo od študijskega leta 1999/2000, o diplomantih pa od leta 2000. Podatki iz 25. točke prvega odstavka 81.e člena tega zakona se zbirajo od študijskega leta 2009/2010.

Podatki iz drugega odstavka 81.e člena tega zakona se za tuje študente zbirajo od študijskega leta 2009/2010.

Podatki iz evidence iz 81.i člena tega zakona se zbirajo od leta 1994.

83.a člen (uporaba evidenc eVŠ in dostop do njih)

Prijavljeni s kvalificiranim digitalnim potrdilom lahko vpogleda v svojo prijavo v evidenci iz 81.f oziroma 81.g člena tega zakona do 30. oktobra.

Izvajalec visokošolske dejavnosti s kvalificiranim digitalnim potrdilom lahko vpogleda v podatke, ki se nanj nanašajo, v evidenci iz 81.h člena tega zakona.

Agencija lahko s kvalificiranim digitalnim potrdilom vpogleduje v evidence iz 81.č, 81.d in 81.h člena tega zakona ter pridobiva iz njih podatke za potrebe vodenja postopkov iz V.b poglavja tega zakona. Podatke iz evidenc prejšnjega stavka agencija lahko pridobiva tudi s povezovanjem svojega informacijskega sistema z eVŠ z uporabo digitalnega potrdila z obojestranskim preverjanjem istovetnosti ter avtorizacije.

Visokošolski zavod lahko s kvalificiranim digitalnim potrdilom vpogleduje v evidence iz 81.č, 81.d, 81.e in 81.h člena tega zakona ter pridobiva iz njih podatke, ki se nanj nanašajo. Podatke iz prejšnjega stavka visokošolski zavod lahko pridobiva tudi s povezovanjem svojega informacijskega sistema z eVŠ z uporabo digitalnega potrdila z obojestranskim preverjanjem istovetnosti ter avtorizacije.

Visokošolski zavod lahko pridobi podatke za prijavljene iz 81.f člena tega zakona za vodenje postopkov, povezanih z razpisom za vpis, s povezavo svojega informacijskega sistema z eVŠ z uporabo digitalnega potrdila z obojestranskim preverjanjem istovetnosti ter avtorizacije.

Ne glede na prejšnji odstavek lahko javni visokošolski zavodi in zasebni visokošolski zavodi za študijske programe s koncesijo pridobijo podatke iz 81.f člena tega zakona o prijavljenih za vpis na dodiplomski in enovit magistrski študij, ki se obdelujejo v skladu s predpisom iz sedmega odstavka 40. člena tega zakona, po končanem izbirnem postopku, in sicer za prijavljene, ki so sprejeti na njihov visokošolski zavod.

Agencija lahko za potrebe vodenja postopkov in za namene izvajanja statističnih, socialno-ekonomskih in drugih raziskovanj, povezanih z izvajanjem njihove dejavnosti, pridobiva podatke iz evidenc iz 81.a člena tega zakona.

Agencija in visokošolski zavodi lahko za namene izvajanja statističnih, socialno-ekonomskih in drugih raziskovanj, povezanih z izvajanjem njihove dejavnosti, v anonimizirani obliki pridobijo podatke iz evidenc iz drugega odstavka 81.c člena tega zakona.

Podatki iz evidence iz 81.f člena tega zakona se obdelujejo za vodenje izbirnih postopkov za vpis v visokošolske študijske programe v skladu s tem zakonom.

Podatki iz evidence iz 81.g člena tega zakona se obdelujejo za vodenje postopkov v skladu s predpisom iz tretjega odstavka 73.b člena tega zakona.

Evidence iz prve, druge, šeste in sedme alineje drugega odstavka 81.c člena tega zakona so javne, razen enotne matične številke občana, spola, naslova prebivališča, datuma rojstva in državljanstva.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Zakon se sprejema po rednem postopku.

VI. PRILOGE

- osnutki podzakonskih predpisov, katerih izdajo določa predlog zakona
- analize, študije
- vprašalniki
- ankete
- pobude in predlogi, ki so neposredno vplivali na odločitev za predlog zakona
- drugo

